

HAFNARFJÖRÐUR, 2021

FORNLEIFASKRÁ HAFNARFJARÐAR XII

KRÝSUVÍK

BYGGÐASAFN
HAFNARFJARÐAR
HAFNARFJÖRÐUR MUSEUM

ATLI RÚNARSSON

FORNLEIFAFRÆÐINGUR

Mynd á forsiðu sýnir Strákaffárhús (2036-7).

©2021

Byggðasafn Hafnarfjarðar

Strandgata 4

220 Hafnarfjörður

Sími: 585 5780

Netfang: museum@hafnarfjordur.is

Heimasíða: www.byggdasafnid.is

Efnisyfirlit

Inngangur	1
Fornleifaskráning	3
Fornleifar.....	6
Krýsuvík.....	24
Heimildaskrá	30
Myndaskrá.....	32
Töfluskrá	32
Viðauki 1 – Sérkort.....	33
Sérkort 1: Helstu leiðir merktar	34
Viðauki 2 – Fornleifaskrá	35

Inngangur

Árið 2020 var sú ákvörðun tekin að Byggðasafn Hafnarfjarðar myndi hefja vinnu við að endurskrá allar fornminjar í sveitarfélaginu vegna aðalskipulags¹ en margar af þeim skráningum sem fyrir lágu voru orðnar úreltar og þurfti að uppfæra þær að stöðlum Minjastofnunar Íslands.² Það er hlutverk Byggðasafns Hafnarfjarðar að sjá um skráningu allra minja í sveitarfélaginu.

Ákveðið var að skipta bæjarlandinu upp í ellefu svæði og Krýsuvík myndi svo verða það tólfta. Þessi skýrsla fjallar um Krýsuvík. Einnig var ákveðið að safna þeim skráningum sem fyrir lágu og voru eftir stöðlum Minjastofnunar og hafa þær aðgengilegar á einum stað í stað þess að vera í fölmörgum skýrslum eins og var áður.

Umrætt skráningarsvæði er land Hafnarfjarðar við Krýsuvík sem bærinn eignaðist árið 1939. Þetta eru jarðirnar Krýsuvík og Stóri Nýibær, sem áður voru í Grindarvíkurhreppi, eða „*allt ræktanlegt land milli Sveifluháls og Geitarhlíðar og milli Kleifarvatns og sjávar*.“ Þetta landsvæði var innlimað í lögsagnarumdæmi Hafnarfjarðar árið 1946.³

Svæðið hafði tvisvar verið skráð í heild en einnig höfðu verið gerðar deiliskipulagsskráningar.⁴ Í raun má segja að hluti svæðisins hafi fyrst verið skráð af Brynjólfi Jónssyni árið 1902 en hann fór þá á svæðið og skoðaði rústir Gömlu-Krýsuvíkur (í Húshólma), Gestsstaði (1780-1855, 3531 & 3532) og meintar leifar Kaldrana (1780-1856 & 1857).⁵

Fornleifaskráningin fól í sér athugun á heimildum, loftmyndum og fyrri skráningarskýrslum, vettvangsskráningu og úrvinnslu. Farið var eftir stöðlum Minjastofnunar Íslands sem gaf verkefninu númerið 2687. Á vettvang fóru fornleifafræðingurinn Atli Rúnarsson og fornleifafræðineminn Björn Ari Örvarsson. Atli sá um skýrslugerð, ljósmyndir voru teknar af höfundum nema annað sé tekið fram og það sama á við um kortagerð.

Hluti svæðisins var skráð af Heiðrúnu Evu Konráðsdóttur árið 2019 og fékk það verk númerið 2036 og heldur það því í þessari skýrslu. Þetta verk fékk númerið 2687 og fór skráning á vettvangi fram í júlí 2021.

¹ Sjá: Yngvi Þór Loftsson, 2006

² Minjastofnun Íslands, 2013

³ Ásgeir Guðmundsson, 1983, bls. 139-140

⁴ Sjá skýrslur: Heiðrún Eva Konráðsdóttir, 2019, Katrín Gunnarsdóttir, 2014, Agnes Stefánsdóttir, 2008, Þóra Pétursdóttir, 2004 & Bjarni F. Einarsson, 1998

⁵ Brynjólfur Jónsson, 1903

Mynd 1 - Yfirlitskort af skráningarsvæðinu

Fornleifaskráning

Samkvæmt menningarminjalögum njóta allar fornleifar friðunar og verndunar en í 3. grein laganna segir: „Fornminjar samkvæmt lögum þessum eru annarsvegar forngripir og hins vegar fornleifar. Forngripir eru lausamunir 100 ára og eldri sem menn hafa notað eða mannaverk eru á og fundist hafa í eða á jörðu eða jökli, í vatni eða sjó. Skip og bátar frá því fyrir 1950 teljast til forngripa. Til forngripa teljast einnig leifar af líkómum manna og hræjum dýra sem finnast í fornleifum, svo sem fornum haugum, dysjum og leiðum.

Fornleifar teljast hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jörðu, í jökli, sjó eða vatni sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri, svo sem:

- a. Búsetulandslag, skrudgarðar og kirkjugarðar, byggðaleifar, bæjarstæði og bæjarleifar ásamt tilheyrandi leifum mannvirkja og öskuhauga, húsaleifar hvers kyns, svo sem leifar kirkna, bænhúsa, klaustra, þingstaða og búða, leifar af verbúðum, naustum og verslunarstöðum og byggðaleifar í hellum og skútum,
- b. vinnustaðir þar sem aflað var fanga, svo sem leifar af seljum, verstöðvum, bólum, mógröfum, kolagröfum og rauðablæstri,
- c. tún- og akurgerði, leifar rétta, áveitumannvirki og aðrar ræktunarminjar, svo og leifar eftir veiðar til sjávar og sveita,
- d. vegir og götur, leifar af stíflum, leifar af brúm og öðrum samgöngumannvirkjum, vöð, varir, leifar hafnarmannvirkja og bátalægi, slippir, ferjustaðir, kláfar, vörður og önnur vega- og siglingamerki ásamt kennileitum þeirra,
- e. virki og skanskar og leifar af öðrum varnarmannvirkjum,
- f. þingstaðir, meintir hörgar, hof og vé, brunnar, uppsprettur, álagablettir og aðrir staðir og kennileiti sem tengjast siðum, venjum, þjóðtrú eða þjóðsagnahefð,
- g. áletranir, myndir eða önnur verksummerki af manna völdum í hellum eða skútum, á klettum, klöppum eða jarðföstum steinum og minningarmörk í kirkjugörðum,
- h. haugar, dysjar og aðrir greftrunarstaðir úr heiðnum eða kristnum sið,
- i. skipsflök eða hlutar þeirra.“

Einnig njóta fornminjar friðunar nema annað sé ákveðið af Minjastofnun Íslands.⁶

Í 16. grein laganna er víkið að skráningu vegna skipulags og undirbúnings framkvæmda: „Skráning fornleifa, húsa og mannvirkja skal fara fram áður en gengið er frá aðalskipulagi eða

⁶ Lög um menningarminjar, 2012, 3.gr.

deiliskipulagi. Áður en deiliskipulag er afgreitt eða leyfi til framkvæmda eða rannsókna er gefið út skal skráning ætíð fara fram á vettvangi. Minjastofnun Íslands setur reglur um lágmarkskröfur sem gera skal til skráningar fyrir hvert skipulagsstig og er heimilt að gera samkomulag við skipulagsyfirvöld um framvindu skráningarstarfsins enda sé tryggt að því verði lokið innan hæfilegs tíma.

Sá sem ber ábyrgð á skipulagsgerð í samræmi við skipulagslög skal standa straum af kostnaði við skráninguna. Ríkissjóður skal þó bera kostnað af fornleifaskráningu sem fer innan þjóðlendu nema um annað hafi verið samið. Skulu skipulagsyfirvöld hafa samráð við Minjastofnun Íslands um tilhögun skráningar eða endurskoðun á fyrri fornleifa-, húsa- og mannvirkjaskrárm með hliðsjón af fyrirhuguðum breytingum á skipulagi. Óheimilt er að veita leyfi til framkvæmda án undanfarandi fornleifa-, húsa- og mannvirkjaskráningar. Þegar sérstaklega stendur á getur Minjastofnun Íslands veitt undanþágu fyrir framkvæmdum með tilteknum skilyrðum.

Skipulagsyfirvöld skulu tilkynna Minjastofnun Íslands um gerð skipulagsáætlana og verulegar breytingar á þeim og um gerð skýrslna um mat á umhverfisáhrifum.

Skylt er að heimila þá för um landareign sem nauðsynleg getur talist við framkvæmd skráningar sem gerð er fyrir opinbera aðila. Ber að sýna landeiganda tillitssemi og valda ekki raski eða ónæði að þarflausu.“⁷

Jafnframt segir í 21. grein laganna: „Fornleifum, sbr. 3. mgr. 3. gr., jafnt þeim sem eru friðlýstar sem þjóðminjar og þeim sem njóta friðunar í krafti aldurs, má enginn, hvorki ábúandi, framkvæmdaraðili né nokkur annar, spilla, granda eða breyta, hylja, laga, aflaga eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.

Eigendur og ábúendur jarða skulu hlúa að fornleifum á landareignum sínum og viðhalda umhverfi þeirra eftir því sem sanngjarnt getur talist. Minjastofnun Íslands er skylt að veita ráðgjöf og leiðbeiningar í því sambandi. Minjastofnun Íslands gerir nauðsynlegar ráðstafanir til verndar fornleifum, viðhalds eða endurbóta, en áður skal gera landeiganda eða ábúanda viðvart um þær. Ef nauðsyn krefur lætur Minjastofnun Íslands rannsaka fornleifar með uppgreftri eða á annan hátt.

⁷ Lög um menningarminjar, 2012, 16.gr.

Friðlýstum fornleifum skal viðhaldið á kostnað ríkisins. Minjastofnun Íslands ber ábyrgð á friðlýstum fornleifum og semur verk- og fjárhagsáætlun um viðhald þeirra.⁸

Friðlýstum fornleifum fylgir 100 metra friðhelgað svæði út frá ystu sýnilegu mörkum þeirra og umhverfis nema kveðið sé á um annað. Umhverfis friðaðar fornleifar er 15 metra friðhelgi nema annað sé ákveðið.⁹

Mynd 2 - Fjárborg (2687-31). Eins og sjá má var oft svarta þoka þegar skráningin fór fram.

⁸ Lög um menningarminjar, 2012, 21. gr.

⁹ Lög um menningarminjar, 2012, 22. gr.

Fornleifar

Alls voru 164 minjar skráðar á vettvangi, eftir heimildum og af loftmyndum. Þar af voru 129 undir verkefnanúmerinu 2687, 13 undir númerinu 2036 og 22 minjar voru skráðar af Minjastofnun Íslands undir númerinu 1780. Sjá má afrakstur fornleifaskráningarinnar í töflunni hér að neðan, í meðfylgjandi fornleifaskrá og á loftmyndum sem sýna staðsetningu minjanna.

NR	SÉRHEITI	TEGUND	HLUTVERK	ALDUR	ÁSTAND	HÆTTUMAT	HÆTTUORSÖK
2687-1	Lækur	tóft	híbyli	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-2		garðlag	vörslugarður	1550 - 1900	heillegar	engin hætta	
2687-3		hleðsla	traðir	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-4		tóft	fjárhús	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-5		þúst	óþekkt	1550 - 1900	illgreinanleg	engin hætta	
2687-6		tóft	útihús	1550 - 1900	greinanleg	engin hætta	
2687-7		tóft	útihús	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-8		hleðsla	gerði	1550 - 1900	greinanleg	engin hætta	
2687-9		garðlag	túngarður	1550 - 1900	vel greinanleg	mikil hætta	framkvæmda
2687-10		garðlag	túngarður	1550 - 1900	vel greinanleg	mikil hætta	framkvæmda
2687-11		tóft	útihús	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-12		garðlag	túngarður	1550 - 1900	vel greinanleg	mikil hætta	rofs
2687-13		tóft	óþekkt	1550 - 1900	vel greinanleg	hætta	framkvæmda
2687-14		tóft	útihús	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-15		garðlag	túngarður	1550 - 1900	vel greinanleg	hætta	framkvæmda

2687-16		garðlag	túngarður	1550 - 1900	vel greinanle g	hætta	framkvæ mda
2687-17	Vorréttin	hleðsla	rétt	1550 - 1900	heillegar	hætta	framkvæ mdir
2687-18		varða	kennimar k	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-19		varða	kennimar k	1550 - 1900	heillegar	engin hætta	
2687-20		varða	kennimar k	1550 - 1900	heillegar	mikil hætta	framkvæ mda
2687-21		varða	kennimar k	1900 - 1950	vel greinanle g	engin hætta	
2687-22		varða	kennimar k	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-23		varða	kennimar k	1550 - 1900	illgreinanl eg	hætta	rask
2687-24		varða	kennimar k	1550 - 1900	illgreinanl eg	mikil hætta	framkvæ mda
2687-25		varða	kennimar k	1550 - 1900	illgreinanl eg	mikil hætta	framkvæ mda
2687-26		varða	kennimar k	1550 - 1900	illgreinanl eg	engin hætta	
2687-27		varða	kennimar k	1550 - 1900	illgreinanl eg	mikil hætta	framkvæ mda
2687-28		varða	kennimar k	1550 - 1900	illgreinanl eg	engin hætta	
2687-29		varða	kennimar k	1550 - 1900	greinanle g	hætta	framkvæ mda
2687-30		varða	kennimar k	1550 - 1900	heillegar	engin hætta	
2687-31		hleðsla	fjárborg	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-32		varða	kennimar k	1550 - 1900	heillegar	engin hætta	
2687-33	Krýsuvíku rgata	gata	leið	1550 - 1900	greinanle g	mikil hætta	framkvæ mda
2687-34		varða	kennimar k	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-35		hleðsla	rétt	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-36		varða	kennimar k	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	

2687-37	Arnarfell	tóft	híbýli	1850 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-38		niðurgröft ur	óþekkt	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-39		grjóthrúg a	túnahreinsun	1900 - 1950	vel greinanle g	engin hætta	
2687-40		steinsteypa	húsgrunnur	1900 - 1950	vel greinanle g	engin hætta	
2687-41		tóft	útiús	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-42		tóft	útiús	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-43		hleðsla	traðir	1550 - 1900	vel greinanle gar	engin hætta	
2687-44		tóft	útiús	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-45		tóft	útiús	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-46		tóft	smiðja + garðlag	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-47	Krýsuvík	tóft	híbýli	1850- 1950	vel greinanle g	engin hætta	
2687-48		garðlag	kirkjugarður	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-49		niðurgröft ur	gröf	1800 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-50		tóft	útiús	1550 - 1900	illgreinanleg	mikil hætta	rask
2687-51	Krýsuvík	hóll	bæjarhóll	1000 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-52		tóft	útiús	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-53		garðlag	túngarður	1550 - 1900	vel greinanle g	mikil hætta	uppblásturs/áfoks

2687-54		tóft	útihús	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-55		garðlag	túngarður	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-56		garðlag	matjurtag arður	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-57	Snorrakot ?	tóft	híbýli	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-58		garðlag	túngarður	1550 - 1900	vel greinanle g	hætta	uppblástu rs/áfoks
2687-59	Hafliðaste kkur	tóft	stekkur	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-60	Vitlausí Garður	garðlag	túngarður	1550 - 1900	vel greinanle g	mikil hætta	uppblástu rs/áfoks
2687-61		niðurgröft ur	mógrafir	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-62	Eldborgar rétt	hleðsla	rétt	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-63		tóft	beitarhús	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-64		hleðsla	fjárskýli	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-65		varða	kennimar k / sjómerki	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-66		hleðsla	óþekkt	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-67	Smalaskál i	tóft	smalakofi	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-68		hleðsla	skotbyrgi	1800 - 1950	vel greinanle g	engin hætta	
2687-69		tóft	beitarhús	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-70	Jónsvarða n eystri	varða	kennimar k	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	

2687-71	Jónsvarðan vestri	varða	kennimark	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-72		varða	kennimark	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-73		varða	kennimark	1550 - 1900	greinanleg	engin hætta	
2687-74		tóft	sel	900 - 1550	greinanleg	mikil hætta	uppblásturs/áfoks
2687-75		tóft	sel	900 - 1550	illgreinanleg	mikil hætta	uppblásturs/áfoks
2687-76		hóll	öskuhaugur	900 - 1550	greinanleg	mikil hætta	uppblásturs/áfoks
2687-77	Eyri?	tóft	híbbýli / sel?	1550 - 1900	vel greinanleg	mikil hætta	uppblásturs/áfoks
2687-78		tóft	útihus	1550 - 1900	vel greinanleg	mikil hætta	uppblásturs/áfoks
2687-79		tóft	óþekkt	1550 - 1900	greinanleg	mikil hætta	uppblásturs/áfoks
2687-80		hleðsla	fjárborg	1550 - 1900	greinanleg	mikil hætta	uppblásturs/áfoks
2687-81		tóft	fjárhús + hlaða	1550 - 1900	vel greinanleg	hætta	uppblásturs/áfoks
2687-82		tóft	óþekkt	1550 - 1900	illgreinanleg	hætta	uppblásturs/áfoks
2687-83		hleðsla	fjárborg	1550 - 1900	vel greinanleg	hætta	uppblásturs/áfoks
2687-84	Selölduvorða	varða	kennimark	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-85		hleðsla	óþekkt	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-86	Stóri-Nýibær	hóll	bæjarhóll	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-87		tóft	beitarhús	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-88		hleðsla	óþekkt	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
2687-89		tóft	óþekkt	1550 - 1900	illgreinanleg	mikil hætta	uppblásturs/áfoks
2687-90		tóft	óþekkt	1550 - 1900	illgreinanleg	engin hætta	

2687-91		garðlag	túngarður	1550 - 1900	greinanle g	engin hætta	
2687-92		þúst	sel	1550 - 1900	illgreinanl eg	engin hætta	
2687-93		þúst	sel	1550 - 1900	illgreinanl eg	engin hætta	
2687-94		niðurgröft ur	brunnur	1550 - 1900	illgreinanl eg	engin hætta	
2687-95		þúst	sel	1550 - 1900	illgreinanl eg	engin hætta	
2687-96		tóft	óþekkt	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-97		hleðsla	gerði	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-98		varða	kennimar k	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-99	Litli- Nýibær	heimild	bæjarstæ ði	1550 - 1900	sést ekki	engin hætta	
2687-100		niðurgröft ur	brunnur	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-101		garðlag	túngarður	1550 - 1900	illgreinanl eg	engin hætta	
2687-102		hleðsla	stekkur	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-103		tóft	útiþús	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-104		hleðsla	stekkur	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-105		hleðsla	skjól	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-106	Eiríksvarð a	varða	kennimar k	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-107		hleðsla	stífla	1550 - 1900	greinanle g	hætta	rofs
2687-108		þúst	óþekkt	1550 - 1900	greinanle g	engin hætta	
2687-109		hleðsla	stekkur	1550 - 1900	vel greinanle g	hætta	skriðufall a
2687-110	Hafliðaste kkur?	tóft	híbyli	1550 - 1900	vel greinanle g	hætta	skriðufall a

2687-111		hleðsla	gerði	1550 - 1900	greinanle g	mikil hætta	uppblástu rs/áfoks
2687-112		tóft	sel	1550 - 1900	vel greinanle g	engin hætta	
2687-113	Ræningjal eiði	heimild	dys	1550 - 1900	sést ekki	mikil hætta	framkvæ mda
2687-114		heimild	úti hús	1550 - 1900	sést ekki	mikil hætta	framkvæ mda
2687-115		heimild	úti hús	1550 - 1900	sést ekki	engin hætta	
2687-116		heimild	úti hús	1550 - 1900	sést ekki	engin hætta	
2687-117	Suðurkot	heimild	híbbýli	1550 - 1900	sést ekki	engin hætta	
2687-118		heimild	úti hús	1550 - 1900	horfin	engin hætta	
2687-119		heimild	úti hús	1550 - 1900	sést ekki	engin hætta	
2687-120		heimild	úti hús	1550 - 1900	sést ekki	engin hætta	
2687-121		heimild	úti hús	1550 - 1900	sést ekki	engin hætta	
2687-122		heimild	úti hús	1550 - 1900	sést ekki	engin hætta	
2687-123		heimild	túngarður	1550 - 1900	sést ekki	engin hætta	
2687-124		heimild / tóft	óþekkt	1550 - 1900	sést ekki	hætta	uppblástu rs/áfoks
2687-125		heimild	túngarður	1550 - 1900	sést ekki	engin hætta	
2687-126		heimild / garðlag	óþekkt	1550 - 1900	sést ekki	mikil hætta	uppblástu rs/áfoks
2687-127	Dalaleið	gata	leið	1550 - 1900	greinanle g	hætta	uppblástu rs/áfoks
2687-128	Drumbsd alavegur	gata	leið	1550 - 1900	greinanle g	hætta	uppblástu rs/áfoks
2687-129	Hettustíg ur	gata	leið	1550 - 1900	greinanle g	hætta	uppblástu rs/áfoks
2036-1	Fitjar	tóft	híbbýli	1550 - 1900	vel greinanle g	mikil hætta	vegagerð ar
2036-2		niðurgröft ur/hleðsla	safnþró	1550 - 1900	greinanle g	hætta	
2036-3		tóft	úti hús	1550 - 1900	vel greinanle g	mikil hætta	vegagerð ar
2036-4		tóft	úti hús	1550 - 1900	vel greinanle g	mikil hætta	

2036-5		hleðsla	brú	1550 - 1900	Vel greinanleg	Hætta	vegagerð/landeyðing
2036-6		garðlag	túngarður	1550 - 1900	vel greinanleg	mikil hætta	vegagerð
2036-7	Strákafjánhús	tóft	fjárhús	1550 - 1900	Vel greinanleg	hætta	rask/landeyðing
2036-8	Ræningas tígur	heimild	Leið	1620 - 1900	sést ekki		
2036-9	Neðri Fitjar	tóft	Hýbýli	800 - 1900	illgreinanleg	hætta	landeyðing
2036-10	Neðri Fitjar	niðurgröftur/hleðsla	Óþekkt	800 - 1900	illgreinanleg	hætta	landeyðing
2036-11		varða	Óþekkt	1550 - 1900	Vel greinanleg	Lítill hætta	rask
2036-12		varða	Óþekkt	1550 - 1900	illgreinanleg	Lítill hætta	rask
2036-13		varða	óþekkt	1550 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
1780-1855	Gestsstaðir	þúst	óþekkt	870 - 1800	illgreinanleg	engin hætta	
1780-1854	Gestsstaðir	þúst	óþekkt	870 - 1800	illgreinanleg	engin hætta	
1780-3531	Gestsstaðir	garðlag	gerði	800 - 1300	vel greinanleg	hætta	uppblásturs/áfoks
1780-3532	Gestsstaðir	tóft	híbýli/skáli	800 - 1300	vel greinanleg	hætta	uppblásturs/áfoks
1780-3533	Gestsstaðir	tóft	fjós	800 - 1300	vel greinanleg	hætta	uppblásturs/áfoks
1780-3534	Gestsstaðir	tóft	jarðhús	800 - 1300	illgreinanleg	hætta	uppblásturs/áfoks
1780-3535	Norðurkott	garðlag	matjurtagarður	1700 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
1780-3537	Norðurkott	garðlag	matjurtagarður	1700 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
1780-3540	Norðurkott	tóft	óþekkt	1700 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	
1780-3541	Norðurkott	garðlag	túngarður	1700 - 1900	vel greinanleg	engin hætta	

1780-3542	Norðurkot	tóft	útihús	1700 - 1900	vel greinanleg	engin hætta
1780-3543	Norðurkot	garðlag	túngarður	1700 - 1900	vel greinanleg	engin hætta
1780-3544	Norðurkot	tóft	útihús/skemma	1700 - 1900	vel greinanleg	engin hætta
1780-3546	Norðurkot	tóft	híbýli	1700 - 1900	vel greinanleg	engin hætta
1780-3548	Norðurkot	gata	traðir	1700 - 1900	vel greinanleg	engin hætta
1780-1856	Kaldrani	garðlag	túngarður	870 - 1900	illgreinanleg	engin hætta
1780-1857	Kaldrani	garðlag	túngarður	870 - 1900	illgreinanleg	engin hætta
1780-2163	Ketilstígur	gata	leið	870 - 1900	greinanleg	engin hætta
1780-2283	Seltún	steinsteypa	óþekkt	1900 - 1950	vel greinanleg	engin hætta
1780-2284		hleðsla	smiðja	1870 - 1900	illgreinanleg	engin hætta
1780-2285	Seltún	niðurgröftur	brennisteinsnáma	1700 - 1900	greinanleg	engin hætta
1780-2286	Seltún	steinsteypa	óþekkt	1900 - 1950	vel greinanleg	engin hætta

Tafla 1 - Tafla yfir skráðar minjar á svæðinu. Feitletraðar minjar eru friðlýstar

Alls voru 19 friðlýstar minjar skráðar. Þetta eru friðlýstar minjar Gestsstaða, Norðurkots og Kaldrana. Gestsstaðir og Kaldrani voru friðlýst árið 1930 af Matthíasi Þórðarsyni og Norðurkot var friðlýst af Kristjáni Eldjárn árið 1964.¹⁰

Algengasti minjategundin voru tóftir en þær voru 48 talsins, þar af voru 16 útihús. Því næst komu vörður, 27 talsins og þar af 23 kennimörk, og þriðji algengasti flokkurinn voru ýmsar hleðslur, 23 talsins.

12 tóftir voru skráðar sem hýbýli, þetta eru tóftir Krýsuvíkurbæjarins (2687-47), bæjartóftir Læks (2687-1), tóftir Norðurkots (1780-3546), heimildin um staðsetningu Suðurkots (2687-117), tóftir Gestsstaða (1780-3532), tóftir bæjarins Arnarfells (2687-37), heimildirnar um staðsetningu Stóra- og Litla Nýjabæjar (2687-86 & 2687-99), mögulegar tóftir bæjarins

¹⁰ Ágúst O. Georgsson, 1990, bls. 12

Hafliðastekks (2687-110), bæjartóftir Fitja (2036-1) og Neðri Fitja (2036-9) og svo má leiða líkur að því að tóftir (2687-77, 78 & 79) séu leifar bæjarins Eyri, en staðsetning þeirra bæjar er óviss. Einn staður til viðbótar hefur líklega verið býli líka en það eru leifar túngarða sem eignaðir hafa verið Kaldrana (1780-1856 & 1857).

Enn má sjá móta fyrir tóftum á bæjarhól Krýsuvíkur, tóft (2687-47) eru leifar síðasta íbúðarhússins sem stóð þarna en það sést á túnakorti frá 1918. Þó er búið að raska þeirri tóft en það hefur verið gert þegar bæjarhóllinn var sléttaður að hluta undir eftirliti Þjóðminjasafns Íslands árið 1964.¹¹ Upp við nýju Krýsuvíkurkirkjuna, sem var komið fyrir á sínum stað árið 2020, má vel sjá móta fyrir gröfum (2687-49) sem eru mis gamlar. Aðeins tveir legsteinar eru þó við grafirnar og eru þeir við leiði Sveins Björnssonar, listmálara, sem var sá síðasti sem var jarðaður í Krýsuvík árið 1997, og Árna Gíslasonar, sýslumanns, sem var jarðaður þarna árið 1898. Á austurhluta bæjarhólsins má enn sjá leifar af smiðju (2687-46) og tvennar útihúsatóftir (2687-44 & 45), sem og traðir (2687-43) sem ganga niður hólinn og liggja á mótis við traðir Læks (2687-3).

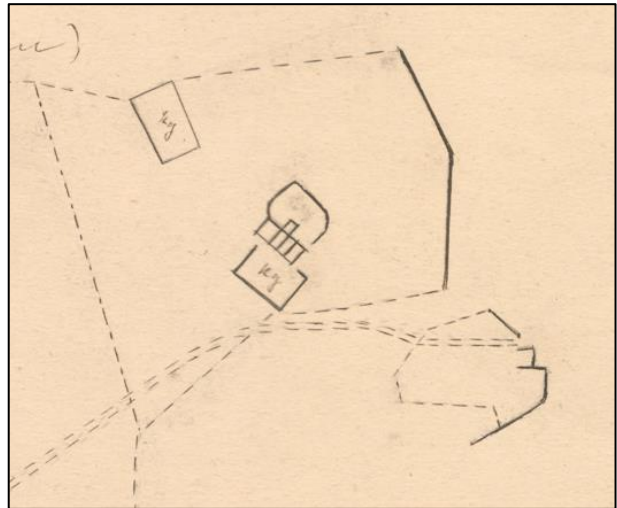
Mynd 3 - Uppmæling minja við Krýsuvík, Læk, Norðurkot og Suðurkot

¹¹ Skýrsla um Þjóðminjasafnið 1964, 1966, bls. 150

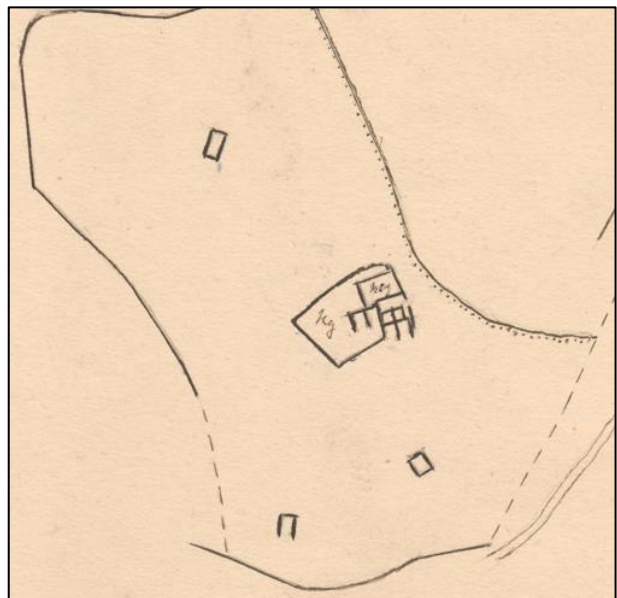
Bæjartóftir Læks eru enn mjög heillegar, tóftir bæjarhúsanna (2687-1) sjálfra eru mjög greinilegar í landslaginu á túninu vestan við Krýsuvíkirkirkju. Lækur var hjáleiga frá Krýsuvík en ekki var minnst á hana í jarðatali árið 1703 og er aldur hjáleigunnar óviss, það er heldur ekki til túnakort af Læk. Útihúsin (2687-4, 5, 6, 7, 8 & 13) frá Læk sjást líka, þó misvel. Túngarðarnir (2687-9, 10 & 12) hafa að mestu sloppið við uppblástur sem hefur leikið svæðið í kring grátt.

Minjaheildin við Norðurkot var friðlýst af Kristjáni Eldjárn árið 1964.¹² Minnst var á Norðurkot í Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns frá 1703 en þá var kotið kallað Norðurhjáleiga og sama á um við Suðurkot, sem var nefnt Suðurhjáleiga í Jarðabókinni.¹³ Tóftir Norðurkots eru mjög heillegar og voru skráðar af Minjastofnun Íslands árið 2016, sömu sögu er ekki að segja um Suðurkot en þar sjást einungist túngarðarnir og ein útihúsatóft, restin af svæðinu hefur verið sléttuð.

Gestsstaðir voru friðlýstir af Matthíasi Þórðarsyni, þáverandi þjóðminjaverði, árið 1930¹⁴ á grundvelli lýsingar Brynjúlfs Jónssonar: „*Gestsstaðir heitir eyðibær, norðvestur frá Krýsuvík, þar sem hún er nú. Hann hefur staðið sunnanundir dálitilli hæð, sem gengur austur úr Sveifluhálsi. Sér þar enn fyrir tóftum, og hefir þar verið stórbýli á sínum tíma. Bæjartóftin er 10 fðm. löng frá austri til vesturs, hefir engan miðgaf, og mun hafa verið þiljuð sundur. Dyr sjást ógjör, en á suðurhliðinni hafa þær verið, því hvorki eru þær á endanum né norðurhliðinni.*

Mynd 4 - Norðurkot á túnakorti frá 1918. Kortið hefur verið klippið til.

Mynd 5 - Suðurkot á túnakorti frá 1918. Kortið hefur verið klippið til.

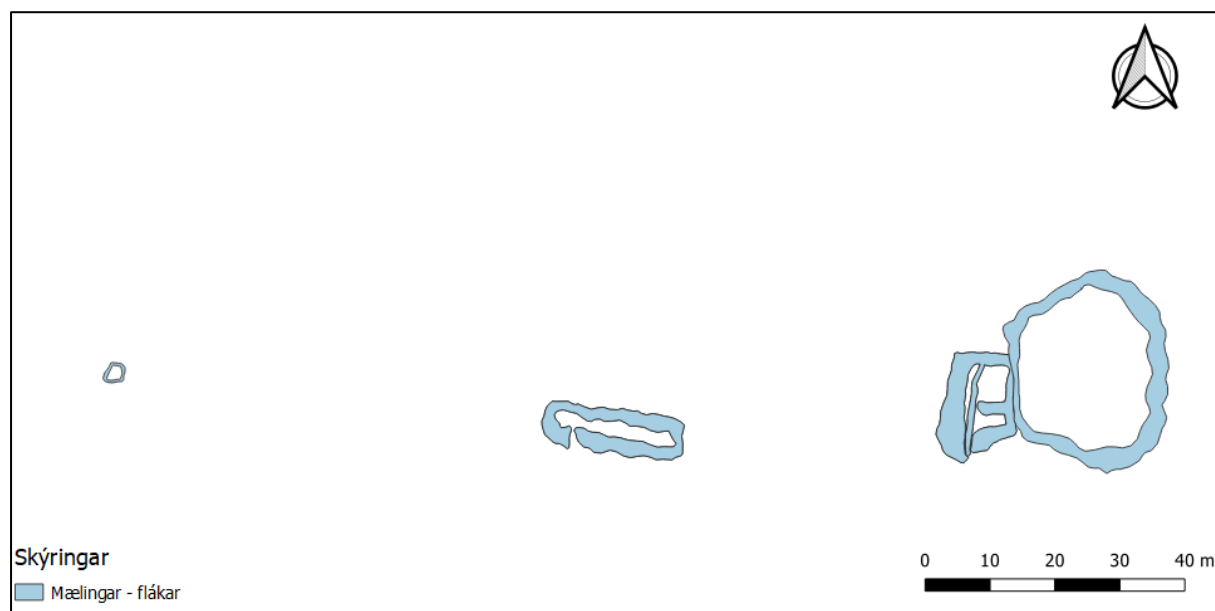
¹² Ágúst O. Georgsson, 1990, bls. 12

¹³ Árne Magnússon og Páll Vídalín, 1924, bls. 5-7

¹⁴ Ágúst O. Georgsson, 1990, bls. 12

Skamt austar er fjóstóft, 6 fðm. löng, og heygarður eigi lítill. Túnið hefir og verið mikið og umgirt, en nú er það víða komið í sand af árennsli. – Þau tilmæli heyrði ég í Grindavík fyrir 40 árum, að Krýsuvík hefði í fyrstu heitið Gestsstaðir og staðið vestur við hálsinn. Nú þykist ég skilja sannleikann í þeim. Jörðin Gestsstaðir hefur verið eign Krýsuvíkirkirkju. Hefir bærinn og kirkjan því verið flutt í Gestsstaðarland eftir eldinn. En við það hafa Gestsstaðir verið sviftir nytjum, og meir og meir þrengt að þeim, unz þeir lögðust í eyði.“¹⁵ Sagt var frá Gestsstöðum í Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns frá 1703 en þá hafði bærinn verið það lengi í eyði að enginn vissi hvenær hann var byggður síðast. Þó sáust þá bæði greinilegar tóftir og túngarðar á staðnum þó þar væri mikið uppblásið.¹⁶

Agnes Stefánsdóttir segir í skýrslu sinni að Gestsstaðir séu líklega eitt af elstu býlum í landi Krýsuvíkur og að heimildir gefi til kynna að staðurinn sé jafnvel eldri en Krýsuvíkurbærinn sjálfur.¹⁷

Mynd 6 - Mælingar Minjastofnunar Íslands af tóftunum á Gestsstöðum

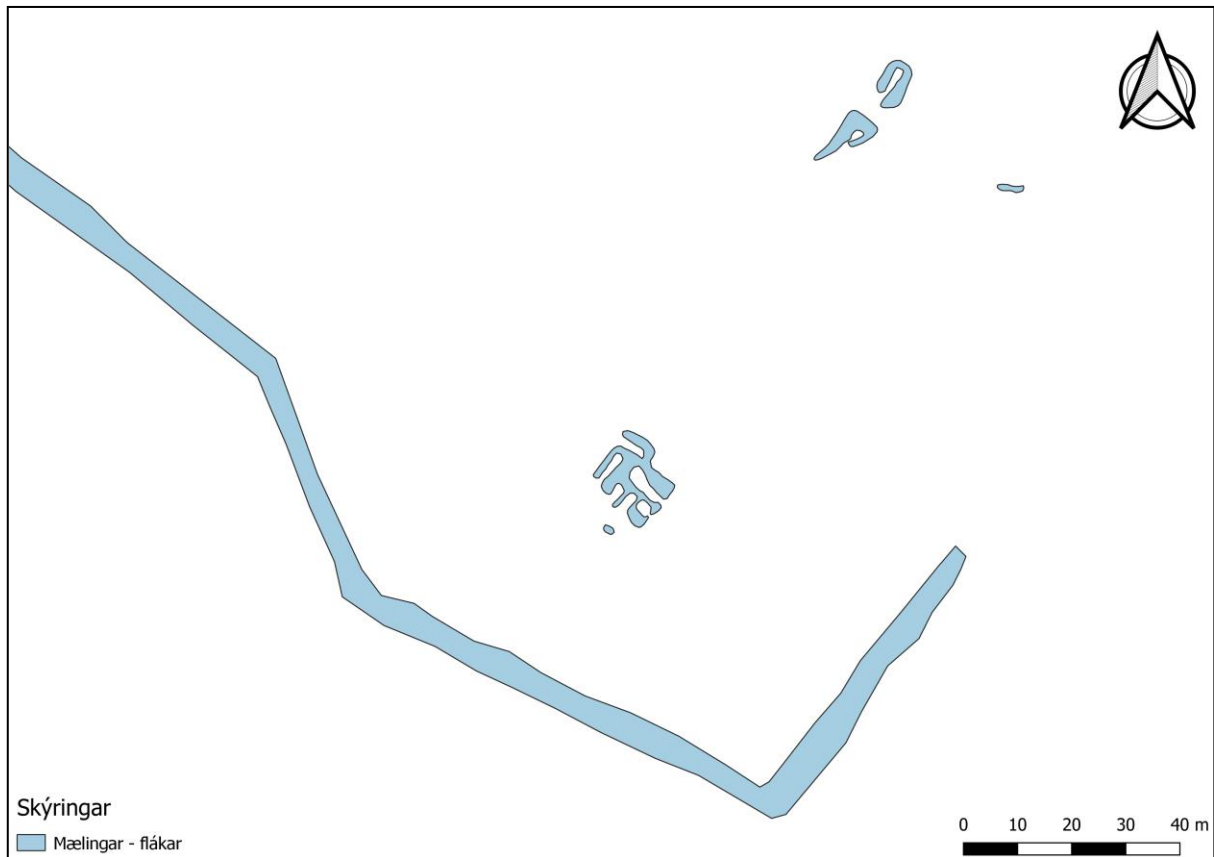
Tóftir bæjarins Arnarfells eru enn vel greinanlegar undir suðurvesturhlíð Arnarfellsins sjálfs en Arnarfell var hjáleiga frá Krýsuvík. Einnig voru útihúsa og stekkjartóftir mældar í grasivöxnum bala í hlíðinni ofan við bæinn. Túngarður hjáleigunnar er farinn að skemmast vegna uppblásturs en er samt enn vel greinanlegur. Ekki var minnst á Arnarfell í Jarðabókinni

¹⁵ Brynjúlfur Jónsson, 1903, bls. 50

¹⁶ Árni Magnússon og Páll Vídalín, 1924, bls. 7

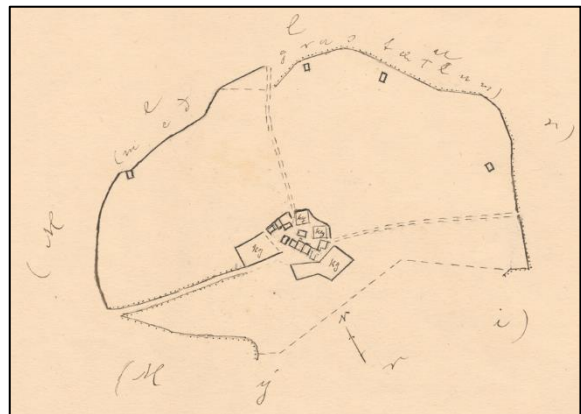
¹⁷ Agnes Stefánsdóttir, 2008, bls. 14

1703 en þar var byggð samkvæmt sóknarmannatölum árin 1855, 1860 og 1865.¹⁸ Ekki er til túnakort af Arnarfelli.

Mynd 7 - Uppmæling minja bæjarins Arnarfells

Minnst var á Nýjabæ í bréfi frá 1563¹⁹ talað var um bæði Nýjabæ og Litla Nýjabæ í Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns frá 1703²⁰ en einungis er til eitt túnakort af Nýjabæ frá 1918. Þessar jarðir voru hjáleigur frá Krýsuvík. Einungis bæjarhóllinn er eftir þar sem Stóri Nýibær stóð og á Litla Nýjabæ er einungis brunnur og smá túngarðsbútur eftir, túnin hafa verið sléttuð og allar aðrar minjar sem voru á yfirborðinu hafa horfið með því, þó er nánast öruggt að fleiri minjar leynist undir sverði.

Mynd 8 - Túnakort Nýjabæjar frá 1918. Kortið hefur verið klippt til.

¹⁸ Þóra Pétursdóttir, 2004, bls. 30

¹⁹ DI XIV, bls. 201

²⁰ Árni Magnússon og Páll Vídalín, 1924, bls. 4-5

Leiða má líkur að því að tóftir sem eru norðvestan undir Bæjarfellinu séu leifar Hafliðastekks. Í örnefnaskrá Þorsteins Bjarnasonar frá Háholti var talað um Hafliðastekk sem býli²¹ og í örnefnaskrá Ara Gíslasonar var sagt að Hafliðastekkur væri norðvestan við Bæjarfellið.²² Austan við tóftirnar er að finna túngarð, sem kallaður var Vitlausigarður í örnefnaskrá, og tóft sem gæti verið eftir útihús og styðja þessar minjar við það að þarna hafi á einhverjum tíma verið býli.

Mynd 9 - Tóftir meinta býlisins Hafliðastekks (2687-110)

Lítið er vitað um ábúð á Fitjum og mjög fáar heimildir til sem segja frá jörðinni, sem var hjáleiga frá Krýsuvík. Árið 1867 var samt jörðin farin í eyði en í Þjóðólfi 27. febrúar 1867 var getið um dómsmál fyrir yfirdóminum þar sem þrír ábúendur í Krýsuvík sóttu gegn Gísla Jónssyni bónda á Býaskerjum árið 1866. Gísli á að hafa beitt fé sínu við Fitjar í óþökk ábúenda Krýsuvíkur og þar er ljóst að ekki var búið á Fitjum það árið.²³ Eina manntalið þar sem Fitjar eru nefndar var gert árið 1850 og þá voru skráðir 7 þar til heimilis.²⁴

²¹ Örnefnaskrá – Krýsuvík, Þorsteinn Bjarnason frá Háholti

²² Örnefnaskrá – Krýsuvík, Ari Gíslason

²³ Dómsmálið fyrir yfirdóminum: 3 búendr í Krýsuvík, gegn Gísla Jónssyni bónda á Býaskerjum. Yfirréttardómur 3. Desbr. 1866., 1867

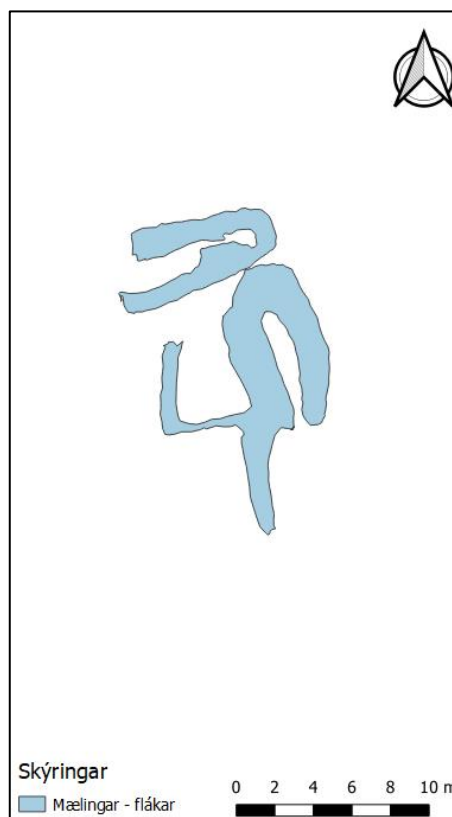
²⁴ Heiðrún Eva Konráðsdóttir, 2019, bls. 5-6

Mynd 10 - Horft yfir bæjarstæði Fitja. Ljósmynd: Rósa Karen Borgþórsdóttir

Sömu sögu er að segja um tóftirnar við Neðri Fitjar, ekki er til mikið af heimildum um þann bæ. Í örnefnaskrá Gísla Sigurðssonar var sagt: „*Vesturlækur rennur hér ofan af heiðinni í Vesturlækjarfossi, en þar fyrir neðan tekur hann nafnbreytingu, nefnist Fitjalækur. Rennur meðfram túninu og niður um Efri-Fitjar. Austur af læknum eru Fitjamóar og þar lengra austur Neðri-Fitjar.*“²⁵

Bjarni F. Einarsson leiddi því líkum að tóftir (2687-77, 78 & 79) séu leifar bæjarins Eyri²⁶ en í örnefnaskrá Þorsteins Bjarnasonar frá Háholti sagði að Eyri hafi verið innan við Hafnarberg og farið í eyði 1775. Þá hafa mögulegar seljarústir sem eru um 50m norðvestan við tóftirnar líklega verið einhverskonar forveri býlisins og gætu þær verið mjög gamlar, enda eru þær mjög

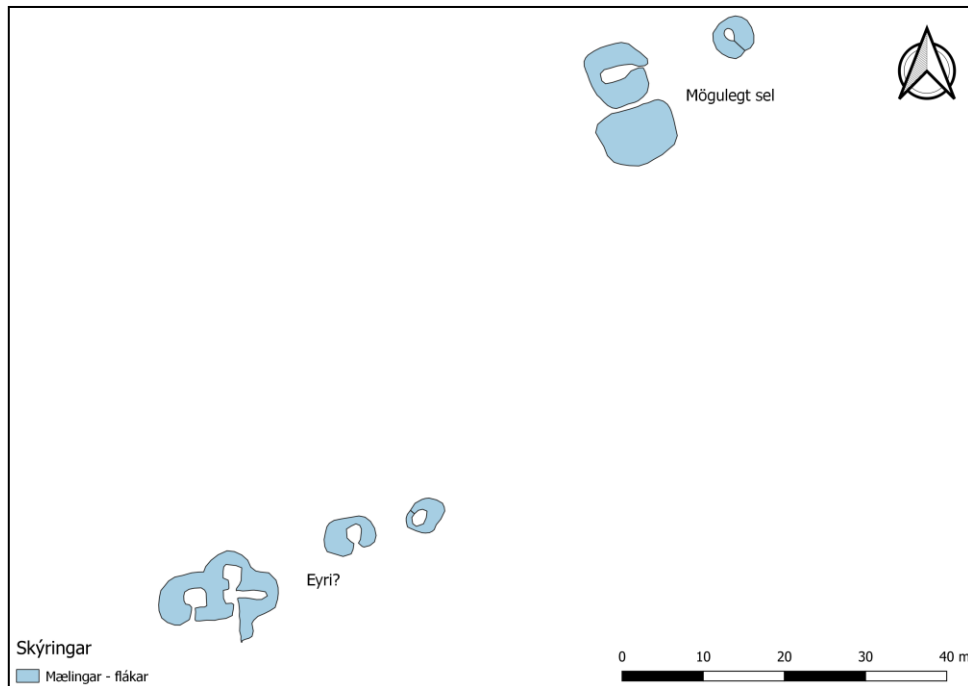

Mynd 11 - Uppmæling Heiðrúnar Evu Konráðsdóttur af tóftum Neðri Fitja frá 2019

²⁵ Örnefnaskrá – Krýsuvík, Gísli Sigurðsson

²⁶ Bjarni F. Einarsson, 1998, bls. 15

fornlegar að sjá. Minjarnar við Eyri eru í stórhættu vegna landeyðingar en þær standa við uppþornaðan árfarveg og hressilega er farið að blása uppúr rofabörðunum, t.a.m. er eitt hólfi horfið af aðaltóftinni í bæjarstæðinu.

Mynd 13 - Uppmælingar á meintu bæjarstæði Eyrar og selsins fyrir ofan það

Mynd 12 - Aðaltófin við Eyri (2687-77)

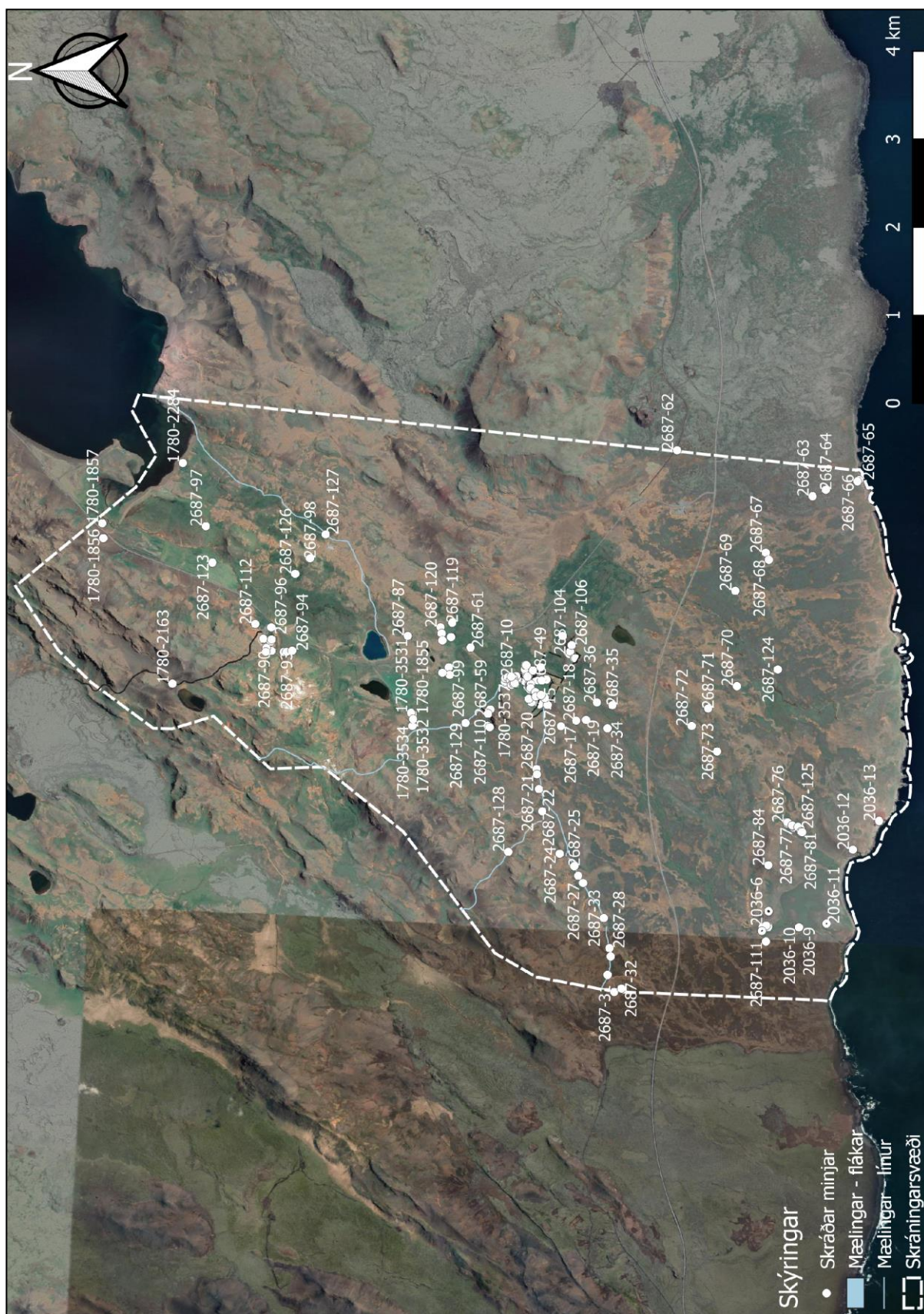
Hinir meintu túngarðar við Kaldrana voru friðlýstir af Matthíasi Þórðarsyni árið 1930 á grundvelli lýsingar Brynjúlfs Jónssonar og skráðir af Minjastofnun Íslands árið 2009: „Kaldrani er nefndur í þjóðsögum. Er sagt að hann hafi verið hjáleiga frá Krýsuvík og staðið inn við Kleifarvatn. Og líka er sagt að þar hafi alt fólk dáið af loðsilungsáti. Örnefnið: Kaldrani er til við vatnið. Sést þar 34 fðm. langur túngarðsspotti úr stórgryti og lítil grasflöt fyrir ofan, suðaustan í sléttum melhól. Uppi á hólnum er dálítill dreif af hleðslugrjóti, sem virðist flutt þangað af mönnum. Gæti það hafa verið leifar af bænum. Því garðspottinn sýnir það, að þar hafa menn búið á sínum tíma.“²⁷

Ólafur Þorvaldsson skrifað einnig um söguna um Kaldrana í bók sinni Harðsporar og sagði þar að fólkið þar hafi lifað mikið af silungsveiði í vatninu og að allir hafi drepist eftir að hafa borðað loðsilung, fyrir utan einn niðursetning sem hafði ekki matarlist. Þá birti hann þetta kvæði:

*Mál er að gana,
maður hárvana.
Liggur andvana
lýður á Kaldrana,
utan niðurseta,
sem ei vildi eta.*²⁸

²⁷ Brynjúlfur Jónsson, 1903, bls. 50

²⁸ Ólafur Þorvaldsson, 1951, bls. 113

Mynd 14 - Yfirlitskort af skráðum minjum

Krýsuvík

Elstu heimildir um Krýsuvík má finna í Hausbók Landnámu, þar sagði að Þórir haustmyrkur hafi numið Selvog og Krýsuvík.²⁹ Þarna er þó verið að tala um Gömlu-Krýsuvík sem líklega hefur staðið í Húshólma en þar má sjá fornar tóftir innan um hraunið sem hefur runnið yfir þær. Ein kenningin er að eftir að Ögmundarhraun rann yfir Gömlu-Krýsuvík hafi bærinn verið fluttur þar sem Krýsuvíkirkirkja stendur enn í dag, inn á land Gestsstaða, sem var þá í eigu Krýsuvíkirkirkju. Við það hafi nýttar Gestsstaða rýrnað eftir því sem Krýsuvík þurfti meira land undir sinn búskap og Gestsstaðir á endanum lagst í eyði.³⁰

Næst var minnst á Krýsuvík í kirknaskrá Páls biskups Jónssonar, sem er frá því um 1200, og sagt að kirkja hafi verið í Krýsuvík.³¹

Krýsuvík var einnig nefnd í máldögum Viðeyjarklausturs árin 1234 og 1284 í sambandi við hvalreka, ef hvalreka varð vart í Krýsuvík ætti að festa hvalinn þannig að hann ræki ekki aftur út og senda orð um rekan til Viðeyjar innan þriggja daga.³²

Í rekaskrá Strandakirkju 1275 var sagt:

„fra mijgander grof og til bergs enda eiga strendur allan reka ad helminge vid stadenn j krijseviyk:

Sa ger mældage æ herdijsarviykur fiorum ad stadur j skalhollte a halfann vidreka. allan annan enn auxar talgu vid j millum Selstada oc hellis firer austan riett til marks vid strandar land.

Stadur j skalhollte og herdijsarviyk eigu iiij vættar huals og skal vega enu fiordu med brioske og beine: enn þridiung i öllum ef meire kiemur. Enn strandarmenn tuo hlute.

Skalhollt oc krijseviyk æ halfann allann reka under fuglberge vi strandar land.

Millum wogs og hellis 'strandur land iiij vætter en ef meire er þa æ skalhollt oc krijseviyk flordung j öllum hval.

Enn firer austan wog til vindass æ stadur j skalhollte oc krijseviyk halfan tolfteung i hual ef meire er enn iiij vætter enn ecke ellegar.“³³

²⁹ Landnámabók I-III. Hausbók. Sturlubók. Melabók, 1900, bls. 123-124

³⁰ Brynjólfur Jónsson, 1903, bls. 50

³¹ DI XII, bls. 9

³² DI I, bls. 507

³³ DI II, bls. 124-125

Svo sagði í máldaga Mariukirkju í Krýsuvík: „*Mariu kirja í Krýsuvík á heimaland allt. Herðisarvík. ix. mæla land á Þórkötlustöðum. Hálfan hvalreka í Raunnesi millum Rangagjögurs og marks við Bedstædinga [Bessastaðamenn] og eingja grasnautn með. Þrjá hluta hvals enn Viðeyingar fjórðung. Enn frá migandi gröf til kirkju fjöru eiga staðir í Skáhholti og Krýsuvík helming hvals og viðar og alla grasnautn. Krýsuvík á allan reka á kirkjufjöru. Enn frá kirkjufjöru og til marks við Herðisarvík hálfan hval og viðreka og alla grasnautn. Enn í Herðisarvík á staðurinn í Skáhholti helming viðar*

Mynd 15 - Nýja Krýsuvíkurkirkjan sem komið var fyrir á sinn stað árið 2020

við Krýsuvík. Þriðjung hvalreka eigu staðir báðir saman til marks við Strandarmenn. Enn fjórðung hvals við Strandamenn til Vogs. Hálfan tólfthung hvals á Krýsuvík í Strandar hluta.

Ein messuklæði, kaleik, klukkur, ij bjöllur, ij glodarkier, altaraklæði, iij kross steindur, sacrarium, munnlaug, paxspjald, vij kýr, xvj ær og xx iij hross. Kúgildi viij^c, j metfie, iij merkur vax, c vadmála, item iij ær.“³⁴

Í bréfi dagsettu 13. maí 1367, sem voru vitnisburðir Þorbjarnar Högnasonar um máldaga og eignir Strandarkirkju í Selvogi, var einnig talað um hvalreka sem var í eigu Krýsuvíkur og Skáhhólts.³⁵ Og í máldaga Þorlákskirkju á Skeggjastöðum á Ströndum frá sama ári var sagt að Mariukirkja í Krýsuvík ætti heima land allt „*herðijsarvík, ix mæaland á þorkötlustodum.*“³⁶ 1397 reiknaðist kirkjunnar góss í Krýsuvík „*að auk fornra máldaga, vc, portio vmm, ij, ár hálf, viij alin.*“³⁷ Einnig var sagt í máldaga Viðeyjarklausturs árið 1413 að staðurinn í Viðey ætti fjórðung í hvalreka í Krýsuvík.³⁸

Í máldaga Mariukirkju í Krýsuvík frá 1477 var sagt að kirkjan ætti heimaland allt Herðisarvík, ix mæla land á Þórkötlustöðum, hálfan hvalreka í Raunnesi milli Rangagjögurs og mark við Bessastaðamenn, svo voru eigur kirkjunnar taldar upp.³⁹ Í bréfi frá 1479, sem var vitnisburður Arngræðar Halldórsdóttur um ítök upp í Vatnsleysu á Vatnsleysuströnd, var sagt að kirkjan í

³⁴ DI II, bls. 360-361

³⁵ DI III, bls. 212

³⁶ DI III, bls. 222

³⁷ DI IV, bls. 101

³⁸ DI III, bls. 749

³⁹ DI VI, bls. 124-125

Krýsuvík ætti þar j x hrundruð í jörðinni.⁴⁰ 1487 var svo gerður vitnisburður um reka Viðeyjarklausturs á Krýsuvíkurfjörum og var hann svipaður og áður.⁴¹

Í máldaga Kaldaðarneskirkju í Flóa frá 1491-1518 sagði að viðarhögg í Geldingasteini, fjöru í Keflavík að helmingi við Krýsuvíkurstað að öllum reka. Sauðhöfn í Krýsuvík og húsrúm manna í að geyma þar sauðfé.⁴² Biskup var svo fenginn til að meta kirkjuna í Krýsuvík árið 1496 og virtist honum kirkjan x hundruðir og staðin allan með hjáleiguhúsum innan garða xv hundruðir.⁴³ Árið 1525 sagði Ögmundur biskup að Viðeyjarklaustur skyldi eignast þann part í Vatnsleysulandi sem Krýsuvíkurkirkja hafði átt.⁴⁴ Í bréfabók Gizurar frá 1539 stóð að vitrir menn hafi sagt að sigla skyldi í suðvestur undan Krýsuvíkurbergi til að komast til Nýjalands.⁴⁵ Ekki er víst hvaða land er átt við en ein kenning er að Nýjaland hafi verið partur af austurströnd Grænlands.⁴⁶

Í máldaga Kaldaðarneskirkju í Flóa 1553-54 var sagt það sama og í máldaganum 1491-1518,⁴⁷ og máldagi Maríukirkju í Krýsuvík 1553-54 var mjög svipaður máldaganum 1477.⁴⁸ Árið 1563 var sóknarkirkjan í Krýsuvík lögð niður af hirðstjóra eftir beiðni Gísla biskups Jónssonar:

„Það meðkennumst ég Páll Stígsson kongleg Maiestatis Bidalningzmann yfir öllu Íslandi, að á Bessastöðum um haustið mánudaginn næstan fyrir Michaelsmessu, kom fyrir mig herra Gísla Jónsson Superintendes Skálholts Sticktis. Spurði mig ráða og tillagna hver nauðsyn mér þætti á þeirri kirkju sem haldin hafði verið í Krýsuvík. Þá tók ég með mér þessa heiðurs dánimenn Jón Bjarnason, Loft Narfason og Jón Loftsson prestmenn. Item Orm bónda Jónssonm Gísla, Sveinsson og Niels skrifar Ólafsson. Þótti mér með þessum fyrrnefndum dánimönnum í fyrstu engin þörf eða nauðsyn vera eður verið hafa að í þessari nefndri Krýsuvík alkirkja væri. Því það má enginn sóknarkirkja kallast sem engin samkunda til liggur. Því leist oss svo best fara og sannlega staðfestum að þessi Krýsuvíkurkirkja aflagðist enn lægi til Strandar kirkju bæði tolla og tíundir og alla aðra rentu svo sem aðrir almenningsbæir skyldugir eru sínum sóknarkirkjum að veita. Enn umboðsmenn dómkirkjunnar í Skálholti skyldu Krýsuvík byggja til fulls landgildis og aftekta Skálholts dómkirkju vegna. Svo og líka Herdísarvík og annað það

⁴⁰ DI VI, bls. 185-186

⁴¹ DI VI, bls. 609

⁴² DI VII, bls. 45-46

⁴³ DI VII, bls. 324

⁴⁴ DI IX, bls. 289

⁴⁵ DI X, bls. 436

⁴⁶ Ólafur Davíðsson, 1893, bls. 192

⁴⁷ DI XII, bls. 658

⁴⁸ DI XII, bls. 662-663

fleira sem þessum Krýsuvík stað hefur fylgt. Enn sökum þess að þessi oftnefnda Krýsuvík liggur nokkuð í ffarska að vegalengd til Strandarkirkju þá þótti oss vel fara þó í Krýsuvík stæði lítið húskorn Guðs vegna og þess heimilisfólks sem þar kann að vera sjúkt eða gamalt: Og herra Gísli skyldi nokkur kúgildi til leggja svo að Guðs orðs þjénari mætti þar huld nætur saka

Mynd 16 - Eiríksvarða (2687-106) á Arnarfelli. Varðan hefur verið bætt í seinni tíð.

hafa þá hann þar kæmi eða þyrfti að koma Guðlegrar hjarðar að vitja. Skyldi þetta vort álit og gjörningur óbregðanlega standa hér eftir.“⁴⁹

1627 áttu hin svokölluðu Tyrkjarán sér stað. Eiga þeir að hafa komið á land í Krýsuvík og sagt var frá því í Þjóðsögum Jóns Árnasonar hvernig séra Eiríkur í Vogósum, sem sagður var göldróttur, hrakti þá í burt:

„Annað sinn komu Tyrkjar undir Krýsuvíkurborg og gengu upp þar sem síðar heitir Ræningjastígur. Þá var sel hjá Selöldu og fóru Tyrkjar þangað, drápu matseljuna, en eltu smalann heim að Krýsuvík. Það var sunnudagur og var Eiríkur prestur að messa í Krýsuvíkirkirkju. Segja sumir að hann væri fyrir altarinu, en hitt mun sannara að hann væri í ræðustól er smalinn kom hlaupandi inn og mælti hátt: „Tyrkjar komu og drápu matseljuna og eltu mig hingað.“ Prestur mælti: „Viljið þið ekki lofa mér að ganga fram í dyrnar góðir menn?“ Menn játtu því. Eiríkur gengur fram í dyr og lítur út og sér Tyrkja koma á túninu. Hann mælti til þeirra: „Farið nú ekki lengra! Drepið þarna hvur annan! Væri annar dagur eða ég öðruvísi búinn, mundu þið éta hvur annan.“ Þar börðust þeir og drápust niður, og heitir þar síðan Orrustuhóll eða Ræningjahóll er þeir börðust, en Ræningjapúfur þar sem þeir eru dysjaðir. Þar eftir hlóð Eiríkur vörðu á Arnarfelli og mælti fyrir henni sem hinna að meðan hún stæði skyldu Tyrkjar aldrei granda Krýsuvík. Sú varða stendur enn nú (1859).“⁵⁰

⁴⁹ DI XIV, bls. 158-159

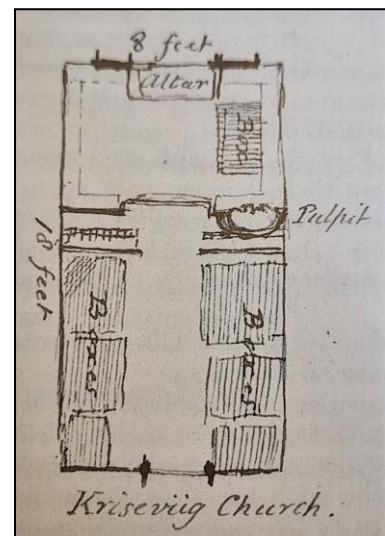
⁵⁰ Jón Árnason, 2003, bls. 562

Eitt sel var skráð í suðaustur hliðum Selöldunnar (2687-74, 75 & 76), ekki skal fullyrt um að Tyrkir hafi drepð þar matseljuna en þjóðsagan virðist staðfesta selið. Einnig stendur Eiríksvarða (2687-106) enn á Arnarfelli, þó hún hefur verið bætt á seinni tíð.

Í Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns frá 1703 var Krýsuvík sögð kirkjustaður og var hún annakteruð til Selvogsþinga. Jarðardýrleikinn var óviss og eigandinn dómkirkjan í Skálholti. Landskuldin var í hundraðir þrjátíu álnir og borgaðist með fiski ef hann var til, annars með peningum eða landaurum upp á danskan taxta. Ábúandi átti rekavið frjálsan til uppbóta á húsum nema ef um stór tré var að ræða, þá tók dómkirkjan í Skálholti helminginn. Þá sagði Jarðabókin einnig frá sex hjáleigum, Nýjabæ, Litla Nýjabæ, Norðurhjáleigu (seinna Norðurkot), Suðurhjáleigu (seinna Suðurkot) Austurhús og Vesturhús.⁵¹

Eggert Ólafsson og Bjarni Pálsson voru á ferð um Krýsuvík á árunum 1752 – 1757 og sögðu að Krýsuvík væri kunn á Íslandi og meira að segja erlendis vegna brennisteinsins sem hafði verið safnað þar til útflutnings og gerðu þeir greinagóða lýsingu á hverasvæðinu í Seltúni.⁵²

Henry Holland kom til Krýsuvíkur árið 1810 og lýsti staðarhaldi þar sem heldur slæmri upplifun: „Til Krýsuvíkur komum við kl. 5. Þetta er ömurlegur staður, sex eða átta kofar standa þar á víð og dreif á ósléttu svæði við ræturnar á stakri hæð. Stolt og þrjál staðarins er timburkirkja, 18 fet á lengd og 8 á breidd, en hæðin er 5 fet og 8 þumlungar undir bita. Við höfðum ráðgerðt að búa í kirkjunni, meðan við dveldumst í Krýsuvík, og í því skyni fengum við kirkjulykilinn léðan. En við höfðum naumast litið inn í hana, er við hurfum frá því ráði. Svo mátti heita, að þar kæmu saman öll þau ógeðugheit, sem framast væri að hugsa sér, skítur, myrkur og óþefur af fiski á öllum mögulegum herzlustigum o.s.frv. Gólfíð var óslétt, að við hefðum naumast getað skorað tjaldsængina okkar þar, og ofan á allt annað var svo hið litla gólfrymi fyllt með kössum, timbri og alls konar skrani.“⁵³

Mynd 17 - Uppdráttur Hollands af Krýsuvíkurkirkju

Árið 1818 svaraði séra Jón Vestmann, prestur í Selvogi, bréfi konunglegu nefndarinnar, *Commissionen for oldsagers opbevaring*, sem hafði sent fyrirspurn um fornleifar í landinu. Þar

⁵¹ (Árni Magnússon og Páll Vídalín, 1924, bls. 3-7)

⁵² Eggert Ólafsson, 1981, bls. 178-179

⁵³ Henry Holland, 1992, bls. 60

skrifar hann um þær fornminjar sem hann þekkir en nefnir engar í núverandi landi Krýsuvíkur. Þó minnst hann á fornminjar í Ögmundarhrauni: „*Húshólmi niður við sjóinn í hama hrauni; hefur þar verið mikil byggð áður en brann, sem sést af húsa tófta brotum, að hvar um hraunið gengið hefur, að norðan – vestan – sunnan, og næstum saman að austan-verðu; er þar 1ª tóftar-form 12 feta breitt, og 24 feta langt, innan niður fallinna veggja rústa; húsið hefur snúið líkt og kirkjur vorar, meinast gamalt goða-hof; fundið hafa menn þar nokkuð smávegis af Eyrægi; þar er tvísett túngarðs form með 20 faðma millibili, hvar nú er lyng mói; enn graslendi innan innri garðs, austanvert við hraunið.*“⁵⁴

Krýsuvíkurkirkja brann til grunna eftir íkveikju þann 2. janúar 2010⁵⁵ og í framhaldi á því fór fram fornleifarannsókn á kirkjugrunninum vegna undirbúnings fyrir nýju kirkjuna⁵⁶ sem Iðnskólinn í Hafnarfirði smíðaði og stendur sú kirkja þar í dag.⁵⁷

Mynd 18 - Grunnur gömlu Krýsuvíkurkirkjunnar. Ljósmynd: Katrín Gunnarsdóttir

⁵⁴ Sveinbjörn Rafnsson bjó til prentunar, 1983, bls. 227

⁵⁵ Sjá t.d.: Krýsuvíkurkirkja brann í nótt, 2010

⁵⁶ Sjá t.d.: Katrín Gunnarsdóttir, 2012

⁵⁷ Sjá t.d.: Stór stund þegar ný Krýsuvíkurkirkja var hífð upp, 2020

Heimildaskrá

- Agnes Stefánsdóttir. (2008). *Krýsuvík - Trölladyngja. Fornleifaskráning*. Reykjavík: Fornleifavernd ríkisins.
- Ágúst O. Georgsson. (1990). *Fornleifaskrá. Skrá um friðlýstar fornleifar*. Reykjavík: Fornleifanefnd - Þjóðminjasafn Íslands.
- Árni Magnússon og Páll Vídalín. (1924). *Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns, Gullbringu- og Kjósarsýsla* (B. 3). Kaupmannahöfn: S.L. Möller.
- Ásgeir Guðmundsson. (1983). *Saga Hafnarfjarðar 1908-1983* (B. 1). Hafnarfjörður: Skuggsjá.
- Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík. Fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.
- Brynjúlfur Jónsson. (1903). Rannsókn í Gullbringusýslu og Árnessýslu sumarið 1902, eftir Brynjólf Jónsson. *Árbók hins íslenska fornleifafélags 1903*, bls. 31-52.
- Dómsmálið fyrir yfirdóminum: 3 búendr í Krísuvík, gegn Gísla Jónssyni bónda á Býaskerjum. Yfirréttardómur 3. Desbr. 1866. (27. febrúar 1867). *Þjóðólfur*.
- Eggert Ólafsson. (1981). *Ferðabók Eggerts Ólafssonar og Bjarna Pálssonar um ferðir þeirra á Íslandi árin 1752-1757* (B. II). Reykjavík: Bókaútgáfan Örn og Örlygur hf.
- Gísli Sigurðsson. (2004). *Seiður lands og sagna III. Áfangastaðir suðvestanlands*. Reykjavík: Skrudda.
- Gunnlaugur Haraldsson. (2014). *Helgistaðir við Hafnarfjörð* (B. II, síðari hluti). Hafnarfjörður: Hafnarfjarðarkirkja.
- Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurborg*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.
- Henry Holland. (1992). *Dagbók í Íslandsferð 1810*. (S. Steindórsson, Þýð.) Reykjavík: Almenna bókafélagið.
- Íslenskt fornbréfasafn. (1857-76). *Diplomatarium Islandicum (DI I-XVI)*. Kaupmannahöfn: S.L. Möller.
- J. Johnsen. (1847). *Jarðatal á Íslandi: með brauðalýsingum, fólkstölu í hreppum og prestaköllum, ágripi úr búnaðartöflum 1835-1845, og skýrslum um sölu þjóðgarða á landinu*. Kaupmannahöfn: S. Trier.

- Jón Árnason. (2003). *Íslenzkar þjóðsögur og ævintýri* (B. I). Reykjavík: Bókaútgáfan Þjóðsaga.
- Katrín Gunnarsdóttir. (2012). *Krýsuvíkurkirkja. Uppgröftur október 2012. I. hluti*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.
- Katrín Gunnarsdóttir. (2014). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags fyrir Seltún í Krýsuvík. I. hluti*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.
- Krýsuvíkurkirkja brann í nótt*. (2. janúar 2010). Sótt 23. júlí 2021 frá mbl.is: https://www.mbl.is/frettir/innlent/2010/01/02/krysuvikurkirkja_brann_i_nott/
- Landnámabók I-III. Hausbók. Sturlubók. Melabók*. (1900). Kaupmannahöfn: Det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab.
- (2012). *Lög um menningarminjar*.
- Minjastofnun Íslands. (2013). *Skráningarstaðlar fornleifa*. Reykjavík: Minjastofnun Íslands.
- Minjavefsjá*. (án dags.). Sótt frá www.map.is/minjastofnun
- Ólafur Davíðsson. (1893). Um Landfræðissögu Íslands, eptir cand. Ólaf Davíðsson. *Tímarit hins íslenska bókmenntafélags*(14), 136-204.
- Ólafur Þorvaldsson. (1943). Fornar slóðir milli Krýsuvíkur og Hafnarfjarðar. *Árbók hins íslenska fornleifafélags*, 81-95.
- Ólafur Þorvaldsson. (1951). *Harðsporar*. Reykjavík: Prentsmiðja Austurlands H.F.
- Skýrsla um Þjóðminjasafnið 1964. (1966). *Árbók hins íslenska fornleifafélags* 1965, bls. 142-155.
- Stór stund þegar ný Krýsuvíkurkirkja var hífð upp*. (10. október 2020). Sótt 23. júlí 2021 frá ruv.is: <https://www.ruv.is/frett/2020/10/10/stor-stund-thegar-ny-krysuvikurkirkja-var-hifd-upp>
- Sveinbjörn Rafnsson bjó til prentunar. (1983). *Frásögur um fornaldarleifar 1817-1823*. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar.
- Túnakort - Krýsuvík, Suðurkot & Norðurkot. (1918).
- Túnakort - Nýibær. (1918).

Yngvi Þór Loftsson. (2006). *Aðalskipulag Hafnarfjarðar 2005-2025. Umhverfi og útivist*.
Kópavogur: Landmótun.

Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík. 3. áfangi*. Reykjavík:
Fornleifastofnun Íslands.

Örnefnastofnun. (án dags.). *Örnefnaskrá - Krýsuvík, Ari Gíslason*.

Örnefnastofnun. (án dags.). *Örnefnaskrá - Krýsuvík, Gísli Sigurðsson*.

Örnefnastofnun. (án dags.). *Örnefnaskrá - Krýsuvík, Þorsteinn Bjarnason frá Háholti*.

Myndaskrá

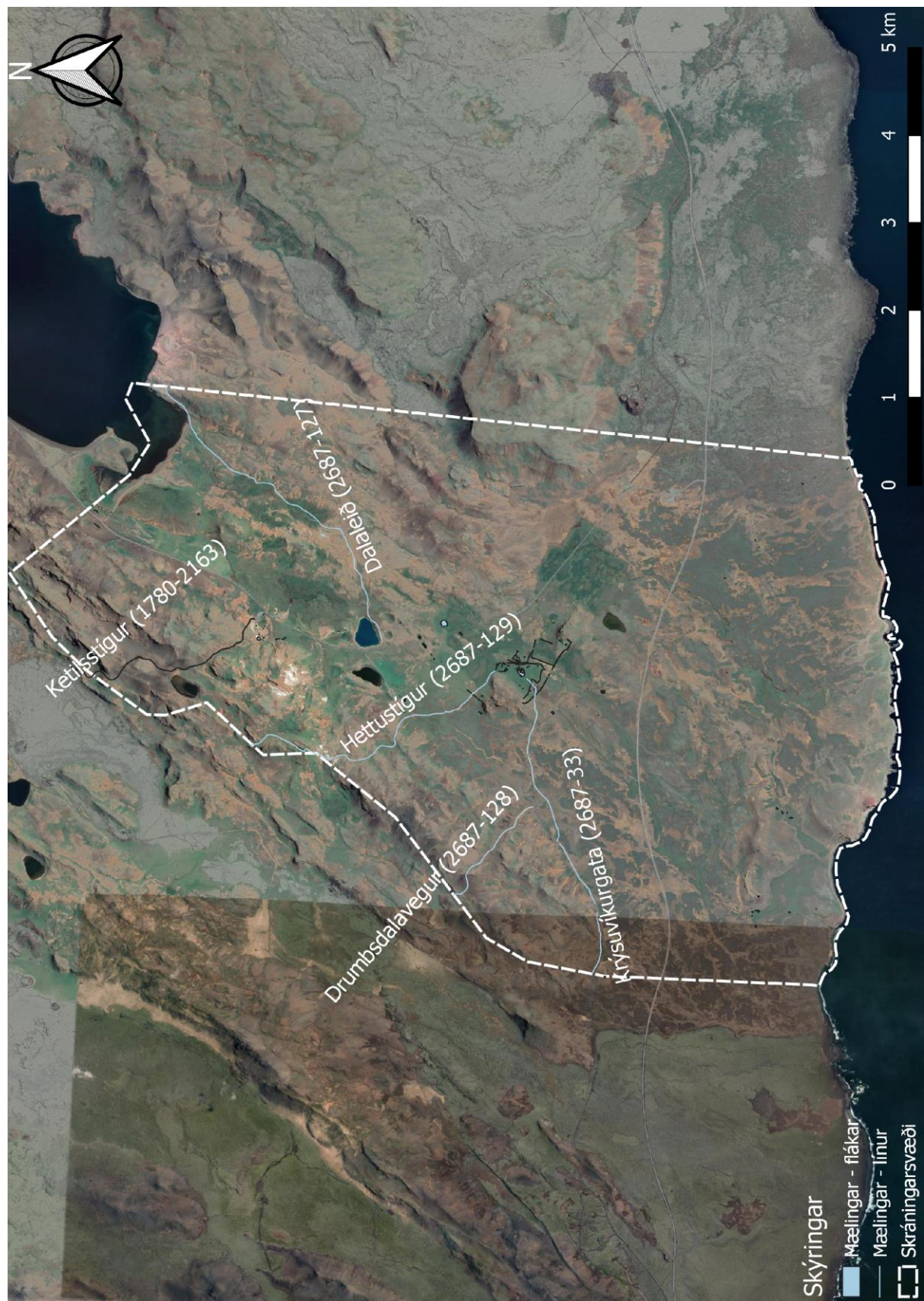
Mynd 1 - Yfirlitskort af skráningarsvæðinu	2
Mynd 2 - Fjárborg (2687-31). Eins og sjá má var oft svarta þoka þegar skráningin fór fram..	5
Mynd 3 - Uppmæling minja við Krýsuvík, Læk, Norðurkot og Suðurkot	15
Mynd 4 - Norðurkot á túnakorti frá 1918. Kortið hefur verið klippt til.....	16
Mynd 5 - Suðurkot á túnakorti frá 1918. Kortið hefur verið klippt til.....	16
Mynd 6 - Mælingar Minjastofnunar Íslands af tóftunum á Gestsstöðum	17
Mynd 7 - Uppmæling minja bæjarins Arnarfells	18
Mynd 8 - Túnakort Nýjabæjar frá 1918. Kortið hefur verið klippt til.	18
Mynd 9 - Tóftir meinta býlisins Hafliðastekks (2687-110)	19
Mynd 10 - Horft yfir bæjarstæði Fitja. Ljósmynd: Rósa Karen Borgþórsdóttir	20
Mynd 11 - Uppmæling Heiðrúnar Evu Konráðsdóttur af tóftum Neðri Fitja frá 2019	20
Mynd 13 - Aðaltófin við Eyri (2687-77)	21
Mynd 12 - Uppmælingar á meintu bæjarstæði Eyrar og selsins fyrir ofan það	21
Mynd 14 - Yfirlitskort af skráðum minjum	23
Mynd 15 - Nýja Krýsuvíkirkirkjan sem komið var fyrir á sinn stað árið 2020	25
Mynd 16 - Eiríksvarða (2687-106) á Arnarfelli. Varðan hefur verið bætt í seinni tíð.	27
Mynd 17 - Uppdráttur Hollands af Krýsuvíkirkirkju.....	28
Mynd 18 - Grunnur gömlu Krýsuvíkirkirkjunnar. Ljósmynd: Katrín Gunnarsdóttir	29

Töfluskrá

Tafla 1 - Tafla yfir skráðar minjar á svæðinu. Feitletraðar minjar eru friðlýstar.....	14
--	----

Viðauki 1 – Sérkort

Sérkort 1: Helstu leiðir merktar

Viðauki 2 – Fornleifaskrá

Númer: 2687-1

Fyrri skráningarnúmer: GK-008:001

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 9.7.2021

ISN93: E 349647.0 , N 377518.9

Sérheiti: Lækur

Tegund: Tóft

Hlutverk: Híbýli

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 21.9m

Breidd: 17.7m

Vegghæð: 0.1 – 1.3m

Breidd veggja: 1.3m

Umhverfi/staðhættir:

Um 115m austan við Krýsuvíkurkirkju. Grasivaxið tún í kring. Örnefnaskrá: „*Fyrir austan Krísivík var bærinn Lækur.*“

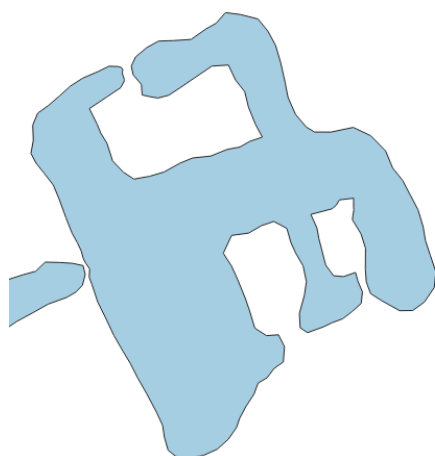
Lýsing:

Bæjartóftir Læks. Mjög heillegar tóftir, a.m.k. 3 hól, líklega 4 en það er hrunið inn í vestasta hólfið og það er ógreinanlegt. Úr torfi og grjóti og grasigróið. Mögulega er nyrsta, og stærsta, hólfið matjurtagarður. Ekki er minnst á Læk í jarðatali frá 1703 og ekki er til túnakort af Læk.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Örnefnaskrá – Krýsuvík (Þorsteinn Bjarnason frá Háholti safnaði og skráði)

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-2

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 9.7.2021

ISN93: E 349628.7 , N 377526.0

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Vörslugarður

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 10.8m

Breidd: 1.3m

Vegg hæð: 0.4 – 1.1m

Breidd veggja: 1.3m

Umhverfi/staðhættir:

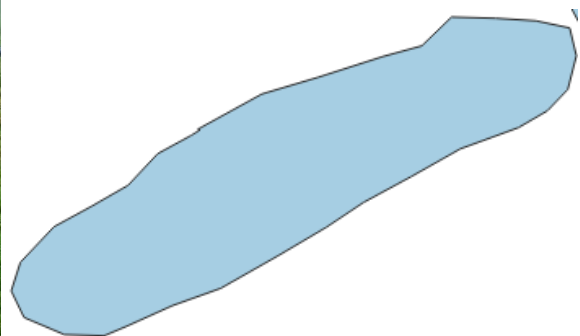
Er nánast áfast bæjartóftum Læks (2687-1). Gengur í SV frá tóftinni.

Lýsing:

Vörslugarður? Garðlag sem gengur í tæplega 11m í SV frá bæjartóftum Læks (2687-1). Garðlagið er úr torfi og grjóti, veggjahæð er frá 0.4 – 1.1m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.3m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-3

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 9.7.2021

ISN93: E 349627.4 , N 377507.2

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Traðir

Fjöldi: 4

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 51.5m

Breidd: 6.9m

Vegghæð: 0.7 – 1.3m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

Um 5m sunnan við SV horn bæjartófta Læks (2687-1). Stoppa við Vestarilæk.

Lýsing:

Traðir úr torfi og grjóti, aðeins hrúnið úr þeim en annars eru þær vel greinanlegar. Mögulega eru alls 4 op á tröðunum. Hluti af þeim eru áfastar túngörðum (2687-9) og (2687-10).

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Norður snýr til hægri

Númer: 2687-4

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 9.7.2021

ISN93: E 349674.9 , N 377511.5

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Fjárhús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 9.2m

Breidd: 6.2m

Vegghæð: 0.2 – 1m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

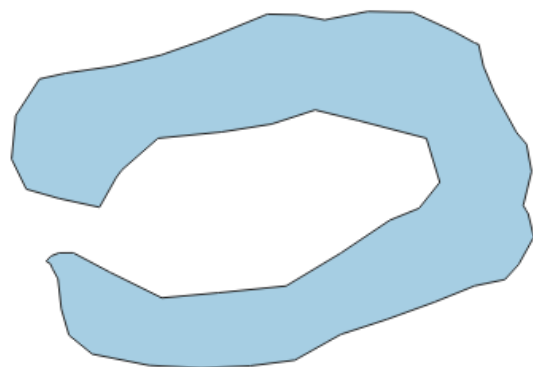
Innan heimatúns Læks. Um 27m SA við bæjartóftir (2687-1).

Lýsing:

Fjárhús úr torfi og grjóti. Inngangur í vestur, grasigróið. Veggjahæð er frá 0.2 – 1m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-5

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 9.7.2021

ISN93: E 349678.7 , N 377538.2

Sérheiti:

Tegund: Þúst

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 7m

Breidd: 5.1m

Vegghæð:

Breidd veggja:

Umhverfi/staðhættir:

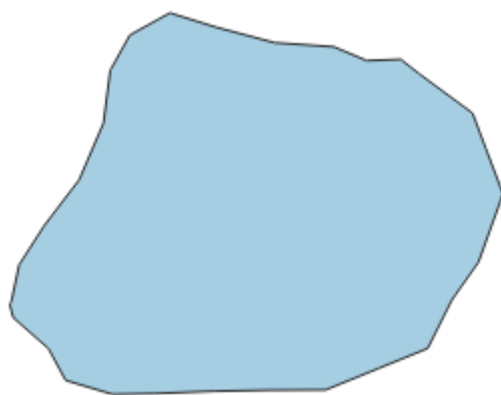
Á grasigrónum hól um 20m norðan við fjárhús (2687-4) og um 30m austan við bæjartóftir Læks (2687-1).

Lýsing:

Þýfður grasivaxinn hól. Augljóslega er um mannvirki að ræða þrátt fyrir að lögun þess sé orðin illgreinanleg vegna þúfna. Þústin er á milli 0.3 – 0.6m há og um 7 x 5m breið. Hún er úr torfi og grjóti, sjá má hleðslugrjót á stökum stað.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-6

Fyrri skráningarnúmer: GK-008:002

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 9.7.2021

ISN93: E 349700.3 , N 377547.3

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 11.8m

Breidd: 7m

Veggahæð: 0 – 0.4m

Breidd veggja: 1m (Þar sem er greinanleg)

Umhverfi/staðhættir:

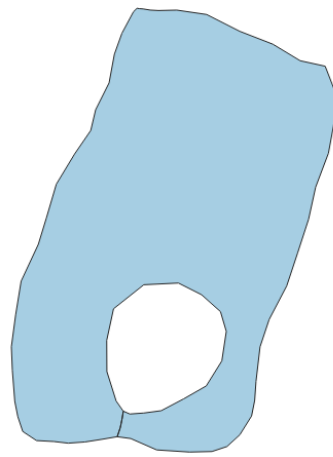
Tæpum 10m austan við þúst (2687-5) og um 40m austan við bæjartóftir Læks (2687-1).

Lýsing:

Tóft, líklega er um útihús að ræða. 1 hólfi niðurgrafið en annars er innra byrði hennar ógreinanlegt og er í rauninni bara um flatan stall að ræða. Niðurgrafna hólfið er um 1m djúpt. Úr torfi og grjóti og grasigróíð. Veggjahæð þar sem hún er greinanleg er frá 0 – 0.4m og veggjabreidd þar sem hún er greinanleg er um 1m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-7

Fyrri skráningarnúmer: GK-008:003

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 9.7.2021

ISN93: E 349749.6 , N 377540.0

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 12m

Breidd: 7.3m

Vegghæð: 0.8 – 1.3m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

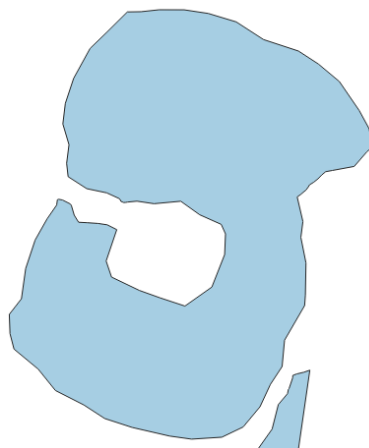
Tæpum 100m austan við bæjartóftir Læks (2687-1) og um 50m austan við útihús (2687-6).

Lýsing:

Útihús úr torfi og grjóti. Inngangur í vestur, ferhyrnd og norðurveggur töluvert siginn. Veggjahæð er frá 0.8 – 1.3m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.5m. Grasigróin og þýfð. Hleðslugrjót sést vel í inngangi og í innri veggjum. Gerði (2687-8) er áfast suðurhlið tóftarinnar.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-8

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 9.7.2021

ISN93: E 349747.5 , N 377530.1

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Gerði

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 9.6m

Breidd: 9.1m

Vegghæð: 0.1 – 0.4m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

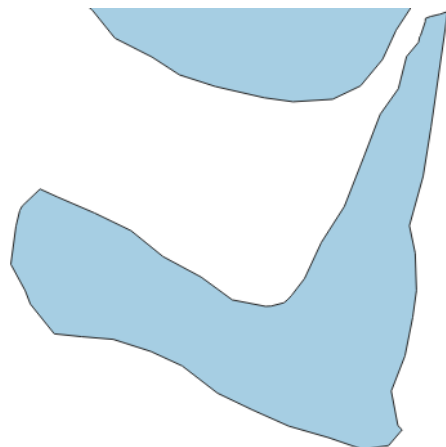
Áfast suðurhlið útihúss (2687-7).

Lýsing:

Gerði úr torfi og grjóti, grasigróið. Opið í vestur. Veggjahæð er frá 0.1 - 0.4m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-9

Fyrri skráningarnúmer: GK-008:004

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349617.7 , N 377516.3

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 4

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Framkvæmda & rofs

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 483m

Breidd: 1.2m

Vegghæð: 0.3 – 1.2m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

Umlykur heimatún Læks (2687-1). Stoppa við Vestarilæk og heldur áfram eftir hann. Er rofinn á nokkrum stöðum vegna uppblásturs. Túngarður (2687-10) liggur vestan við garðinn.

Lýsing:

Heimatúngarður Læks (2687-1). Úr torfi og grjóti, sést vel í grjóthleðslur þar sem garðurinn er uppblásinn, en annarsstaðar er hann heillegur. Veggjahæðin er frá 0.3 – 1.2m og hann er lægri á þeirri hlið sem snýr að bænum. Veggjabreidd er að jafnaði um 1.2m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-10

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349624.6 , N 377644.7

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 8

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Framkvæmda & rofs

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 467.1m

Breidd: 1.3m

Veggjahæð: 0.3 – 1.5m

Breidd veggja: 1.3m

Umhverfi/staðhættir:

Liggur meðfram túngarði (2687-9), fer þaðan yfir Vestarilæk og liggur meðfram honum í tæpa 200m.

Lýsing:

Ytri túngarður Læks (2687-1), úr torfi og grjóti, uppblásinn á köflum en annars heillegur. Veggjahæð er frá 0.3 – 1.5m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.3m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-11

Fyrri skráningarnúmer: GK-002:003

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349585.3 , N 377300.5

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 8.8m

Breidd: 6.2m

Vegghæð: 0.1 – 0.9m

Breidd veggja: 0.7m

Umhverfi/staðhættir:

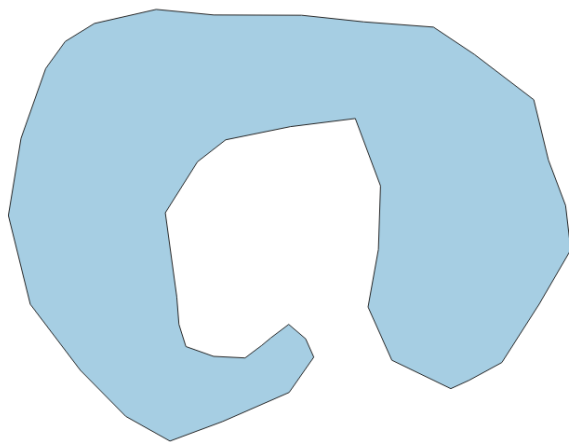
Innan túns Suðurkots (2687-39), um 200m SAS frá Krýsuvíkurkirkju.

Lýsing:

Útihús úr torfi, ekki sést til grjóts. Vel gróin. Austurveggur er töluvert breiðari. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.9m og veggjabreidd er að jafnaði 0.7m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-12

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349725.0 , N 377365.5

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 5

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Rof

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.02km

Breidd: 1.3m

Veggjahæð: 0.1 – 1.5m

Breidd veggja: 1.3m

Umhverfi/staðhættir:

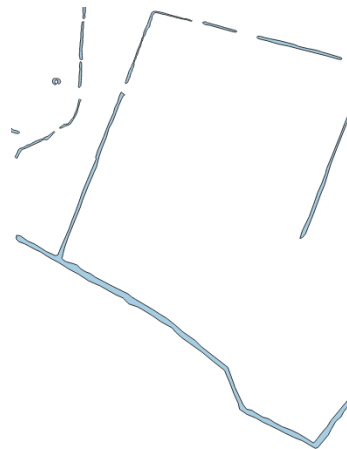
Í graslendi, mýri og melum. Er austan og sunnan við túngarð (2687-10). Báðir endar garðsins eru í Arnarfelli.

Lýsing:

Túngarður, úr torfi og grjóti. Er uppblásinn og rofinn á köflum, annars er hann heillegur. Veggjahæð er frá 0.1 – 1.5m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.3m. Er hluti af sama garðakerfi og túngarður (2687-16).

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-13

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349687.8 , N 377454.1

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Framkvæmda

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 7.9m

Breidd: 7.5m

Veggjahæð: 0.2 – 0.9m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

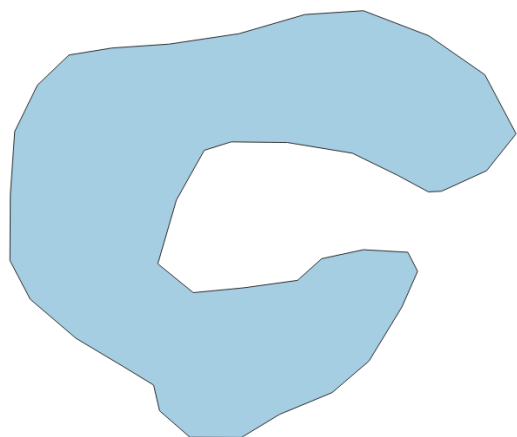
Innan heimatúns Læks (2687-1), í smá lægð um 80m SA við bæjartóftirnar.

Lýsing:

Tóft, óþekkt hlutverk. Inngangur í austur, eitt hólfið og hún er úr torfi og grjóti. Grasigróin og töluvert sigrin. Veggjahæð er frá 0.2 – 0.9m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-14

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349418.0 , N 377374.7

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 6.6m

Breidd: 3.3m

Vegghæð: 0.2 – 0.7m

Breidd veggja: 0.7m

Umhverfi/staðhættir:

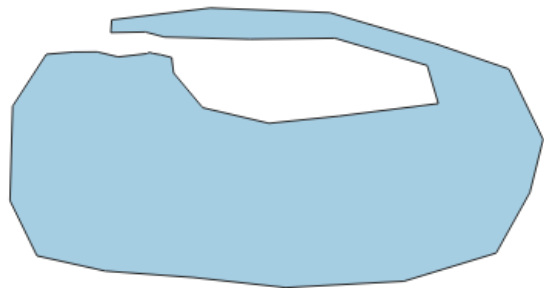
Í brekku um 160m SV við Krýsuvíkirkirkju. Er um 2m norðan við túngarð (2687-15).

Lýsing:

Útihús úr torfi og grjóti, mögulegur inngangur á vesturhlið. Suðurveggur er mun þykkari en aðrir veggir og hærri. Veggjahæð er frá 0.2 – 0.7m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.7m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-15

Fyrri skráningarnúmer: GK-002:005

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349414.7 , N 377371.4

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 3

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Framkvæmda & rofs

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 479.1m

Breidd: 1.5m

Veggjahæð: 0.1 – 1.4m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

Umhverfis tún Suðurkots (2687-39) og upp í Bæjarfell. Sést vel við veginn um 200m SV við Krýsuvíkurkirkju.

Lýsing:

Túngarður úr torfi og grjóti, er einungis úr grjóti í hlíðum Bæjarfells.. Hefur verið rofinn af vegi og öðrum framkvæmdum. Einnig er hann rofinn þar sem Krýsuvíkurgata (2687-33) liggur í gegnum hann. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.4m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.5m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Norður snýr til hægri

Númer: 2687-16

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349296.5 , N 377288.4

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 3

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Framkvæmda & rofs

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 450.7m

Breidd: 2m

Vegghæð: 0.2 – 1.6m

Breidd veggja: 2m

Umhverfi/staðhættir:

Við sunnanvert tún Suðurkots, liggur í SA úr hliðum Bæjarfells og stoppar við Vestarilæk. Er hluti af sama kerfi og túngarður (2687-12).

Lýsing:

Túngarður úr torfi og grjóti, er einungis úr grjóti í hliðum Bæjarfells. Er klofinn af vegi og er verr farinn sunnan við hann. Veggjahæð er frá 0.2 – 1.6m og veggjabreidd er allt að 2m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-17

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:028

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349053.7 , N 377135.9

Sérheiti: Vorréttin

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Rétt

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Framkvæmdir & rask

Ástand: Heillegar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 29.8m

Breidd: 15.2m

Veggjahæð: 0.3 – 1.2m

Breidd veggja: 0.5m

Umhverfi/staðhættir:

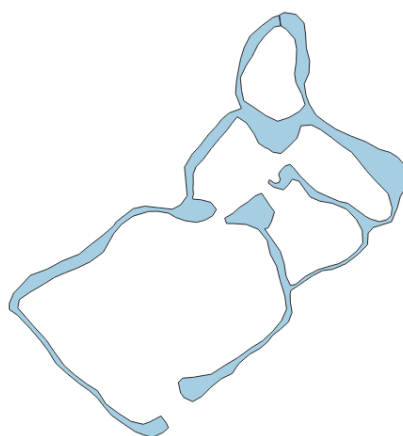
Tæpum 15m norðan við malarveg, um 45m vestan við þar sem malbikið verður að möl. Við smá kletta.

Lýsing:

Vorréttin er grjóthlaðin og með fimm hólfi. Inngangur í aðalhólfið er í SA og gengt er öll önnur hólfi út frá því fyrir utan nyrsta hólfið, sem er ekki með neinn greinanlegan inngang. Réttin er í góðu standi og heilleg, og hún nýtir kletta í norður hlið. Veggjahæð er frá 0.3 – 1.2m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.5m. Réttin gæti lent inná áhrifasvæði framkvæmda og búið er að gera eldstæði í miðju hólfinu.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-18

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349118.2 , N 376962.7

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1m

Breidd: 0.5m

Vegghæð: 1m

Breidd veggja: 0.5m

Umhverfi/staðhættir:

Á sléttu grasivöxnu svæði um 170m SA við Vorréttina (2687-17).

Lýsing:

Varða, u.þ.b. 1m há og illa hlaðin. Töluvert hrunið úr henni. Botninn er um 0.5 x 1m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-19

Fyrri skráningarnúmer: 222-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349125.7 , N 376849.7

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Heillegar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 2.6m

Breidd: 1.4m

Vegghæð: 1.6m

Breidd veggja: 1.4m

Umhverfi/staðhættir:

Á uppblásnum mel, um 115m sunnan við vörðu (2687-18).

Lýsing:

Varða, um 1.6m há og botninn er um 1.4 x 2.6m. Vel hlaðin og heilleg, líklega hefur hún verið bætt í seinni tíð en botninn er mosavaxinn og gróinn sem gæti bent til að varðan sé í grunninn eldri. Eitthvað af grjóti úr vörðunni liggur í kringum hana.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-20

Fyrri skráningarnúmer: 234-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 348568.1 , N 377413.9

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Framkvæmda

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 2.6m

Breidd: 1.6m

Vegghæð: 1.5m

Breidd veggja: 1.6m

Umhverfi/staðhættir:

Alveg við malarveg og varðar gömlu Krýsuvíkurgötuna (2687-33). Ef veginum er fylgt frá Krýsuvíkurkirkju er um 1.1km í vörðuna.

Lýsing:

Varða, um 1.5m há og heilleg. Búið er að bæta vörðuna í seinni tíð en botninn er vel gróinn sem bendir til þess að hún sé eldri.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-21

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 348507.6 , N 377408.7

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1900 +

Friðlýst: Nei

Lengd: 0.7m

Breidd: 0.5m

Vegghæð: 0.3m

Breidd veggja: 0.5m

Umhverfi/staðhættir:

Um 60m VSV við vörðu (2687-20). Varðar Krýsuvíkurgötuna (2687-33).

Lýsing:

Varða, um 0.3m há og illa hlaðin. Er að öllum líkindum ung. Botninn er um 0.5 x 0.7m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-22

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 348340.4 , N 377386.2

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 2.8m

Breidd: 1.8m

Vegghæð: 0.3m

Breidd veggja: 1.8m

Umhverfi/staðhættir:

Á uppblásnum mel um 170m vestan við vörðu (2687-21). Varðar Krýsuvíkurgötuna (2687-33).

Lýsing:

Varða, hrunin. Ómögulegt er að segja til um upprunalega hæð vörðunnar en nú er hún um 0.3m há og botninn er um 2.8 x 1.8m (hrun úr vörðunni gæti skýrt stærðina). Botninn er vel gróinn.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-23

Fyrri skráningarnúmer: 236-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 348088.2 , N 377348.7

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Rask

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.2m

Breidd: 0.9m

Vegghæð: 0.2m

Breidd veggja: 0.9m

Umhverfi/staðhættir:

Um 250m vestan við vörðu (2687-22). Við sléttað svæði um 40m sunnan við malarveg, búið að dreifa trjákurli á svæðinu. Varðar Krýsuvíkurgötuna (2687-33).

Lýsing:

Varða, hrunin og illgreinanleg. Vel gróin og er nú um 0.2m há og botninn um 0.9 x 1.2m. Ómögulegt er að segja til um upprunalega stærð vörðunnar.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-24

Fyrri skráningarnúmer: 237-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 347605.9 , N 377150.9

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Framkvæmdir & rask

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 2.3m

Breidd: 1.5m

Vegghæð: 0.2m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

Um 2m ofan við malarveg og rúmum 500m VSV við vörðu (2687-23). Varðar Krýsuvíkurgötuna (2687-33).

Lýsing:

Varða, nær alveg horfin. Einungis smá hluti af botninum eftir en hún hefur skemmst við vegagerð. Ómögulegt að segja til um upprunalega hæð og breidd en hún er nú um 0.2m há og það sem eftir er af botninum er um 1.5 x 2.3m en það er væntanlega ekki upprunalegt heldur brenglað eftir af varðan skemmdist.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-25

Fyrri skráningarnúmer: 238-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 347463.8 , N 376984.7

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Framkvæmda

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 2.8m

Breidd: 1.8m

Vegghæð: 0.3m

Breidd veggja: 1.8m

Umhverfi/staðhættir:

Um 5m ofan við malarveg og um 220m SV við vörðu (2687-24). Varðar Krýsuvíkurgötuna (2687-33).

Lýsing:

Varða, illgreinanleg, hrunin og gróin. Um 0.3m há og 1.8 x 2.8m breið (breidd hefur brenglast vegna hruns). Liggur grjót úr henni í kring.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-26

Fyrri skráningarnúmer: 239-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 347355.3 , N 376939.6

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 2.3m

Breidd: 1.4m

Vegghæð: 0.1m

Breidd veggja: 1.4m

Umhverfi/staðhættir:

Um 15m ofan við malarveg og um 115m VSV við vörðu (2687-25). Varðar Krýsuvíkurgötuna (2687-33).

Lýsing:

Varða, alveg hrugin, illgreinanleg og gróin og lítið grjót í henni. Er nú einungis um 0.1m þar sem hún er hæst og ómögulegt að segja til um upprunalega breidd.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-27

Fyrri skráningarnúmer: 240-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 347273.4 , N 376884.1

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Framkvæmda

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 2.5m

Breidd: 1m

Vegghæð: 0.1m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Um 5m ofan við malarveg og um 100m VSV við vörðu (2687-26). Varðar Krýsuvíkurgötuna (2687-33).

Lýsing:

Varða, einungis botninn eftir og grjót í kring. Vel gróið og illgreinanlegt. Um 0.1m há. Lengdin hefur brenglast eftir að varðan hrundi.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-28

Fyrri skráningarnúmer: 243-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 346533.5 , N 376584.1

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.4m

Breidd: 1.1m

Vegghæð: 0.2m

Breidd veggja: 1.1m

Umhverfi/staðhættir:

Um 20m ofan við malarveg og um 800m SV við vörðu (2687-27). Varðar Krýsuvíkurgötuna (2687-33).

Lýsing:

Varða, hrunin en greinanleg. Varðan hefur að mestu fallið í suður, er nú um 0.2m há og er upprunaleg breidd hennar líklega um 1.1 x 1.4m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-29

Fyrri skráningarnúmer: 244-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 346438.3 , N 376570.7

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Framkvæmda

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.7m

Breidd: 1.5m

Vegghæð: 0.3m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

Um 10m norðan við malarveg og um 95m vestan við vörðu (2687-28). Varðar Krýsuvíkurgötuna (2687-33).

Lýsing:

Varða, hrunin. Er nú um 0.3m há og botninn um 1.5 x 1.7m, ferhyrnd. Mosavaxin. Stórar hellur í vörðunni.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-30

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 346229.4 , N 376606.1

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Heillegar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.8m

Breidd: 1.4m

Vegghæð: 1.5m

Breidd veggja: 1.4m

Umhverfi/staðhættir:

Tæpum 25m ofan við malarveg og um 210m vestan við vörðu (2687-29). Varðar Krýsuvíkurgötuna (2687-33).

Lýsing:

Varða, um 1.5m há og botninn er um 1.4 x 1.8m. Hella sem hefur legið ofan á henni hefur fokið af henni og liggur á norður hlið vörðunnar.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-31

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:030

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður / Grindavík

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 346035.5 , N 376529.9

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Fjárborg

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 14.7m

Breidd: 10.8m

Vegghæð: 0.1 – 1.2m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

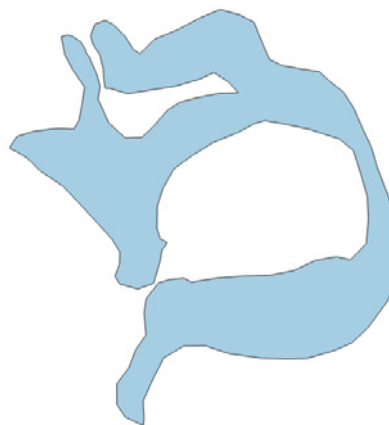
Á velgrónum blett á annars uppblásnum hól um 130m sunnan við malarveg. Fjárborgin er nánast á landamærum Hafnarfjarðar og Grindavíkur.

Lýsing:

Fjárborg. 2 hól á henni, aðalrýmið og annað minna á norðurhlið. Það ganga garðar út frá borginni í N og S og þeir gætu hafa verið lengri en eru þá uppblásnir. Aðalrýmið er u.þ.b. 8 x 6m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-32

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 346073.3 , N 376448.1

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Heillegar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.5m

Breidd: 0.7m

Vegghæð: 1.3m

Breidd veggja: 0.7m

Umhverfi/staðhættir:

Á gróðurvana móbergshól um 90m SA við fjárborg (2687-31). 2 litlar og illa hlaðnar vörður skammt frá henni sem voru ekki mældar, eru augljóslega ungar.

Lýsing:

Varða, um 1.3m há og botninn er um 0.7 x 1.5m. Vel hlaðin og heilleg.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-33

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 346874.7 , N 376648.4

Sérheiti: Krýsuvíkurgata

Tegund: Gata

Hlutverk: Leið

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Framkvæmda og uppblásturs

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 3.7km

Breidd: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

Leiðin liggur í vestur frá Krýsuvíkurbænum í átt að Grindavík. Leiðin er að mestu mjög nálægt malarveginum og fer þrisvar yfir hann.

Lýsing:

Krýsuvíkurgata. Gatan var einungis mæld innan skráningarsvæðisins á tæplega 4km kafla en hún hefur náð alla leið að Grindavík. Leiðin er mjög ógreinanleg á köflum en er vel vörðuð. Vörður (2687-20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 & 30) eru við leiðina. Leiðin er stikuð appelsínugulum stikum merktum KRÝSU. Leiðin mis breið, allt frá 0.5 – 2m og allt að 0.3m djúp.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-34

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349030.2 , N 376607.2

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.8m

Breidd: 0.9m

Vegghæð: 1m

Breidd veggja: 0.9m

Umhverfi/staðhættir:

Á uppblásnum mel um 260m SV við vörðu (2679-19).

Lýsing:

Varða, um 1m há. Stendur á bjargi og er þá um 1.5m há. Botninn er um 0.9 x 1.8m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-35

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:029

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349293.3 , N 376550.7

Sérheiti: Arnarfellsrétt

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Rétt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 41.5m

Breidd: 30.8m

Vegghæð: 0.2 – 1.3m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

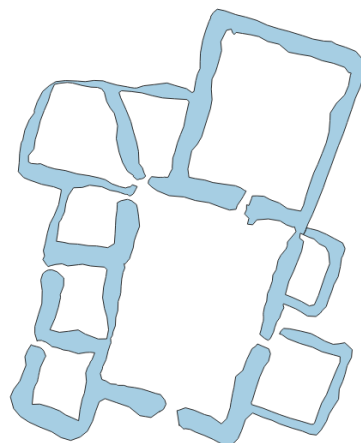
Í lægð sem myndast hefur vegna rofs, um 140m austan við Vestarilæk og rúnum 260m ASA við vörðu (2687-34).

Lýsing:

Arnarfellsrétt. Það eru 9 hólfi í réttinni og inngangar sjáanlegir í öll nema eitt. Búið er að hlaða í innganginn á minna rýminu á austurhliðinni (aflagt?). Hleðslurnar eru misvel farnar, norður veggur í stærsta rýminu er best farinn. Veggjahæð er frá 0.2 – 1.3m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-36

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349324.3 , N 376726.9

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 2m

Breidd: 1.8m

Vegghæð: 1.5m

Breidd veggja: 1.8m

Umhverfi/staðhættir:

Í sömu lögð og Arnarfellsrétt (2687-35), um 160m frá nyrsta hólfi réttarinnar.

Lýsing:

Varða, um 1.5m há, hringlótt og mjókkar upp. Varðar líklega Arnarfellsrétt (2687-35). Búið er að bæta vörðuna í seinni tíð en botninn er mosavaxinn.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-37

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:027

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349825.7 , N 376982.8

Sérheiti: Arnarfell

Tegund: Tóft

Hlutverk: Híbýli

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1850 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 14.1m

Breidd: 12.1m

Vegghæð: 0.1 – 0.5m

Breidd veggja: 1.8m

Umhverfi/staðhættir:

Á grasivöxnum bakka í SV verðri hlið Arnarfells. Innan túngarðs (2687-12).

Lýsing:

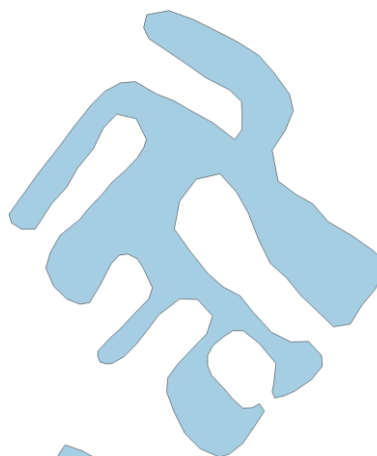
Arnarfell, híbýli. Úr torfi og grjóti og grasivaxin. Sést í hleðslugrjót á stöku stað. Inngangur í aðalrými er í SV. 6 rými í heildina. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.5 og veggjabreidd er að jafnaði um 1.8m. Arnarfell var hjáleiga frá Krýsuvík og var í byggð í manntölum frá 1855, 1860 og 1865.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Örnefnaskrá - Krýsuvík

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-38

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349826.6 , N 376971.2

Sérheiti:

Tegund: Niðurgröftur

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 2.1m

Breidd: 1.2m

Vegghæð:

Breidd veggja:

Umhverfi/staðhættir:

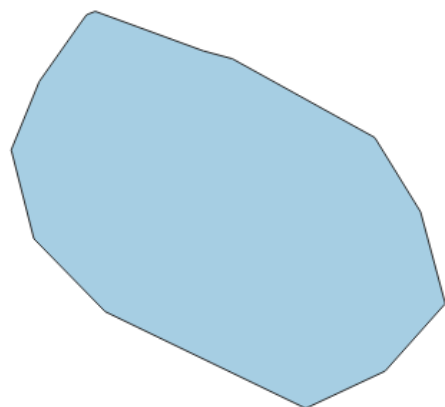
Um 3.5m sunnan við bæinn Arnarfell (2687-37).

Lýsing:

Niðurgrafin hola, óþekkt hlutverk. Um 1.2m djúp og 1.2 x 2.1m á stærð. Varla er þetta brunnur þar sem stutt er í rennandi vatn.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-39

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349321.4 , N 377336.0

Sérheiti:

Tegund: Grjóthrúga

Hlutverk: Túnahreinsun

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1900+

Friðlýst: Nei

Lengd: 8m

Breidd: 5.8m

Vegghæð: 1.3m

Breidd veggja: 5.8m

Umhverfi/staðhættir:

Við malarveg sem gengur í SV frá Krýsuvíkirkirkju.

Lýsing:

Grjóthrúga eftir túnahreinsun, botninn er vel gróinn sem gæti verið vísbending um hærri aldur.

Búið er að bæta í hana í seinni tíð. Um 1.3m há og 5.8x8m breið.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-40

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349305.1 , N 377382.2

Sérheiti:

Tegund: Steinsteypa

Hlutverk: Húsgrunnur

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1900+

Friðlýst: Nei

Lengd: 6m

Breidd: 6m

Vegghæð: 2m

Breidd veggja: 0.2m

Umhverfi/staðhættir:

Við bílastæði við malarveg, um 180m meðfram veginum frá Krýsuvíkarkirkju.

Lýsing:

Steyptur kjallari, stálbitar þvera hann en þeir eru greinilega yngri en steypan. Um 2m djúpt og veggirnir eru um 0.2m þykkir. Fullt af rusli. Líklega er þetta hús eftir skáta en þeir voru með aðstöðu á svæðinu.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-41

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:010

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349326.3 , N 377469.2

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 5.8m

Breidd: 5.3m

Vegghæð: 0.2 – 0.5m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

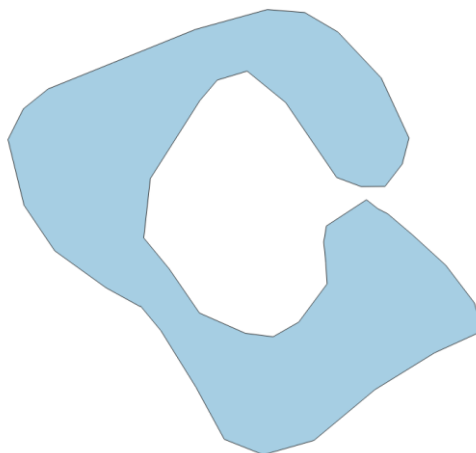
Í SA hlíðum Bæjarfells, um 200m vestan við Krýsuvíkarkirkju.

Lýsing:

Útihús, vel gróið og sigið. Inngangur líklega í austur, er þó illgreinanlegur. Stórt grjót í SA vegg. Úr torfi og grjóti. Veggjahæð er frá 0.2 – 0.5m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-42

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:010

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349365.2 , N 377501.1

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 8.4m

Breidd: 5.9m

Vegghæð: 0.3 – 0.4m

Breidd veggja: 1.1m

Umhverfi/staðhættir:

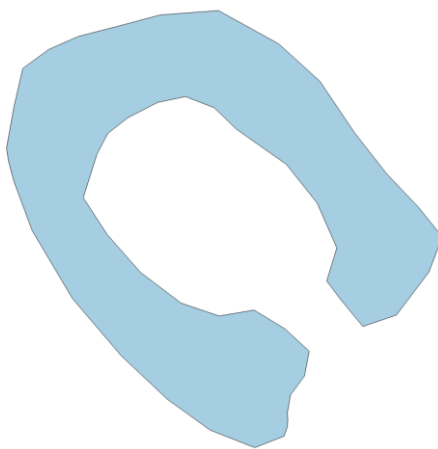
Í SA hlíðum Bæjarfells, um 45m NA við útihús (2687-41).

Lýsing:

Útihús, inngangur í SA. Stórt grjót við inngang. Tóftin er úr torfi og grjóti, 1 rými. Veggjahæð er frá 0.3 – 0.4m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.1m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-43

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:011

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349577.8 , N 377514.9

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Traðir

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Heillegar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 51.4m

Breidd: 6.2m

Vegghæð: 0.5 – 1.5m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Traðirnar liggja frá hliði NNA við Krýsuvíkirkirkju í 25m og beygja svo í SSV og liggja þar í 26m að kirkjunni. Þær eru beint á móti tröðunum við Læk (2687-3).

Lýsing:

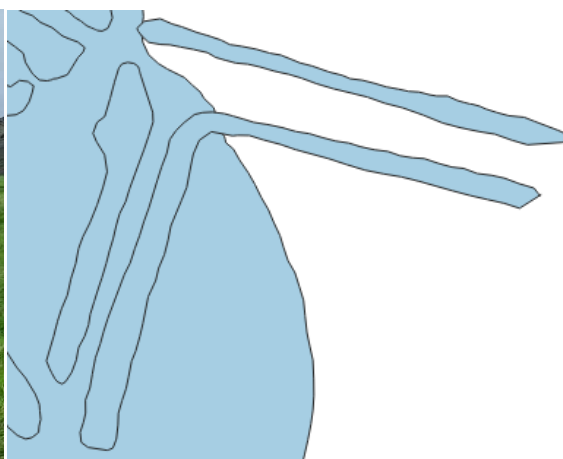
Traðir, 3 op á þeim: við hliðið næst veginum, við útihúsatóft (2687-44) og við Krýsuvíkirkirkju. Úr torfi og grjóti. Veggjahæð er frá 0.5 – 1.5m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort - Krýsuvík. (1918).

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-44

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:003

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349546.8 , N 377524.0

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 13.6m

Breidd: 11.9m

Vegghæð: 0.4 – 1.6m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

Um 30m norðan við Krýsuvíkurkirkju.

Lýsing:

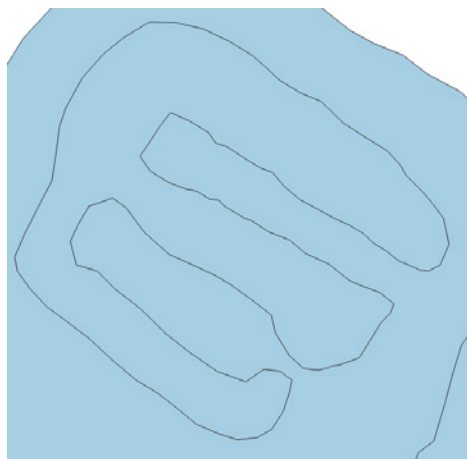
Útihús, 2 stór og löng rými, úr torfi og grjóti. Nyrðra rýmið er betur farið og sést betur í hleðslur. Inngangur í bæði rýmin í SA. NV veggur er hæstur. Veggjahæð er frá 0.4 – 1.6m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.2m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort - Krýsuvík. (1918).

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-45

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:007

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349563.1 , N 377542.2

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 6.8m

Breidd: 5.5m

Vegghæð: 0.4 – 1m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Um 20m NA við útihús (2687-44).

Lýsing:

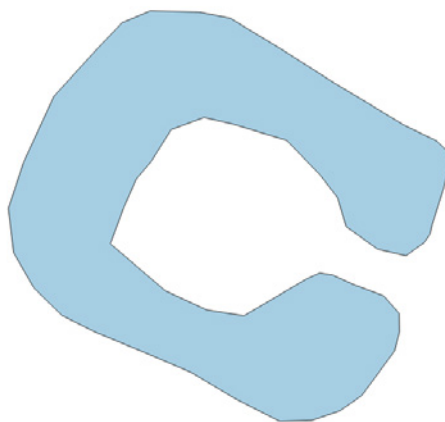
Útihús úr torfi og grjóti, inngangur í austur. Grasi gróin. Veggjahæð er frá 0.4 – 1m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort - Krýsuvík. (1918).

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-46

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:004

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349536.6 , N 377492.9

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Smiðja og garðlag

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 15.9m

Breidd: 7.7m

Vegg hæð: 0.3 – 1.2m

Breidd veggja: 0.7m

Umhverfi/staðhættir:

Fast norðan við Krýsuvíkarkirkju.

Lýsing:

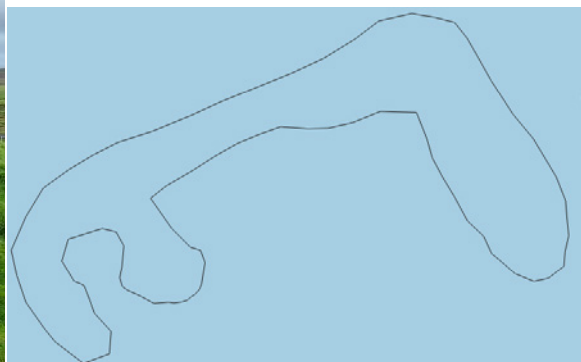
Smiðja, merkt inn á túnakort frá 1918 og garðlag sem gengur út frá henni og myndar þannig hlað við enda traðanna (2687-43). Smiðjan sjálf er um 4.8x5.5m stór. Á milli smiðjunnar og austur enda garðlagsins er óreglulegur og brattur hóll, líklega ruðningur eftir að hluti bæjarstæðisins var sléttað. Veggjahæð er frá 0.3 – 1.2m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.7m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort - Krýsuvík. (1918).

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-47
Fyrri skráningarnúmer: GK-001:001
Sýsla: Gullbringusýsla
Sveitarfélag: Hafnarfjörður
Landareign: Krýsuvík
Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson
Dagsetning: 13.7.2021
ISN93: E 349522.5 , N 377488.1
Sérheiti: Krýsuvík
Tegund: Tóft
Hlutverk: Híbýli
Fjöldi: 1
Hættumat: Engin hætta
Hættuorsök:
Ástand: Vel greinanleg
Aldur: 1850 – 1950
Friðlýst: Nei
Lengd: 15.5m
Breidd: 9.4m
Vegghæð: 0.4 – 1.1m
Breidd veggja: 1.3m

Umhverfi/staðhættir:

Fast vestan við smiðju (2687-46).

Lýsing:

Tóftir síðasta íbúðarhússins á Krýsuvík, timburhús sem sést á túnakorti frá 1918 og er þetta grunnur þess. 2 hólf. Suður hluti tóftarinnar er horfinn, líklega eftir sléttun á svæðinu. Grjót úr henni er í hrúgu í SA horni tóftarinnar. Inngangur í syðra rýmið hefur verið í austur og í það nyrðra úr norðri. Úr torfi og grjóti. Veggjahæð er frá 0.4 – 1.1m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.3m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort - Krýsuvík. (1918).

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-48

Fyrri skráningarnúmer: 266-33

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349520.8 , N 377483.2

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Kirkjugarður?

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 19m

Breidd: 12m

Vegghæð: 0 – 1.2m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Í brekkunni sunnan við Krýsuvíkurkirkju.

Lýsing:

Kirkjugarður? Veggir úr torfi og grjóti, vegghæð er frá 0 – 1.2m og breidd að jafnaði um 1m. Garðlagið er vel gróið. Ekki sér móta fyrir leiðum eða öðrum mannvirkjum. Mögulega er þetta eldri kirkjugarður við Krýsuvíkurkirkju.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-49

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349533.4 , N 377479.0

Sérheiti:

Tegund: Niðurgröftur

Hlutverk: Gröf

Fjöldi: 29

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

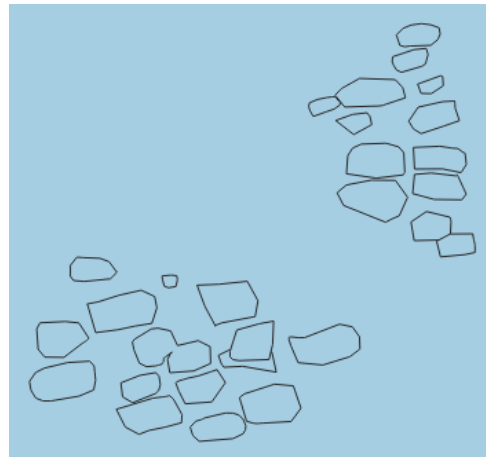
Sunnan og austan við Krýsuvíkirkirkju.

Lýsing:

Grafir, 29 sjáanlegar. Einungis tvær grafir eru með legsteina og það er: yngsta gröfin frá 1997 og liggur þar Sveinn Björnsson, listmálari, og Árni Gíslason, sýslumaður, frá 1898. Grafirnar eru mis vel greinanlegar og mjög líklegt að fleiri grafir leynast á svæðinu.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-50

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:006

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349475.4 , N 377490.5

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Rask

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 14.7m

Breidd: 6.9m

Vegghæð:

Breidd veggja:

Umhverfi/staðhættir:

Um 40m vestan við bæjartóftir (2678-47).

Lýsing:

Á túnakorti frá 1918 er merkt inn útihús á þessum stað. Búið er að reisa skúr og virðist hann standa ofan á tóftinni. Búið er að raska henni mikið og fjarlægja einhverja vegg. Ekki er greinanlegt hvar inngangur hefur verið, ómögulegt er að segja til um upprunalega stærð og hæð og breidd veggja hefur verið raskað.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort - Krýsuvík. (1918).

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-51

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:001

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349489.7 , N 377481.4

Sérheiti: Krýsuvík

Tegund: Hóll

Hlutverk: Bæjarhóll

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand:

Aldur: 1000 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 104.5m

Breidd: 68.3m

Vegghæð:

Breidd veggja:

Umhverfi/staðhættir:

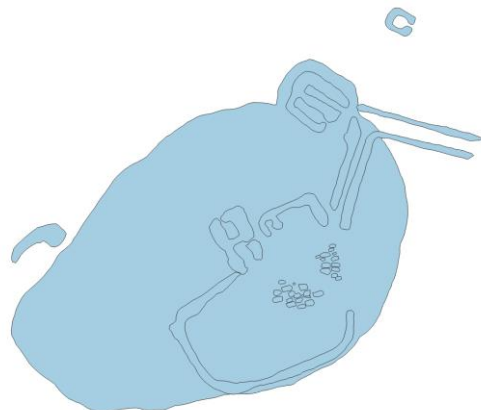
Á bæjarstæði Krýsuvíkur, Krýsuvíkurkirkja stendur á bæjarhólnum.

Lýsing:

Bæjarhóll Krýsuvíkur. Hóllinn er allt að tæpum 105m langur og tæplega 70m breiður. Heimildir eru til um Krýsuvík í Landnámu og ýmsum annálum. Ekki er víst hvort þetta sé upprunaleg staðsetning bæjarins. Hóllinn er allt að 10m hár og brattur að austan og norðan en meira aflíðandi að sunnan og vestan.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-52

Fyrri skráningarnúmer: GK-003:004

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Norðurkot

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349588.0 , N

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Já

Lengd: 7m

Breidd: 5.3m

Vegg hæð: 0.3 – 1.2m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

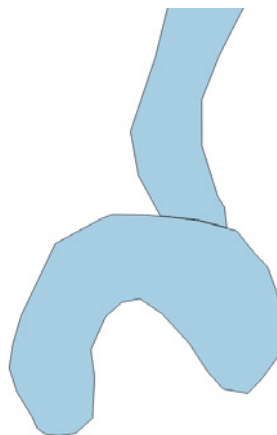
Um 50m SV við bæjarrústir Norðrúskots (1780-3546), fast vestan við læk og veg. Um 150m NNV við Krýsuvíkarkirkju.

Lýsing:

Útihús úr torfi og grjóti. Opið í suður. Veggjahæð er frá 0.3 – 1.2m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m. Þessi tóft er líklega frekar frá Norðrúskoti en Krýsuvík. Garðlag (2687-53) gengur í norður frá tóftinni. Tóftin er hluti af Norðrúskots heildinni og þar með friðlýst.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-53

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Norðurkot

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349593.7 , N 377634.0

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Já

Lengd: 20.6m

Breidd: 1.8m

Vegghæð: 0.1 – 1.3m

Breidd veggja: 1.8m

Umhverfi/staðhættir:

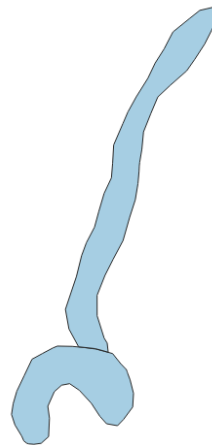
Gengur í norður frá útihúsi (2687-52). Fast vestan við læk og veginn að Krýsuvíkurkirkju.

Lýsing:

Túngarður úr torfi og grjóti. Gengur í norður frá útihúsi (2687-52). Rofinn vegna uppblásturs á köflum. Veggjahæð er frá 0.1 – 1.3m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.8m. Er í raun framhald af friðlýstum túngarði (1780-3541). Túngarðurinn er þar með hluti af Norðrungskots heildinni og er þar með friðlýstur

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-54

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:020

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349530.9 , N 377745.2

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 7.2m

Breidd: 5.5m

Vegghæð: 0.6 – 1.3m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

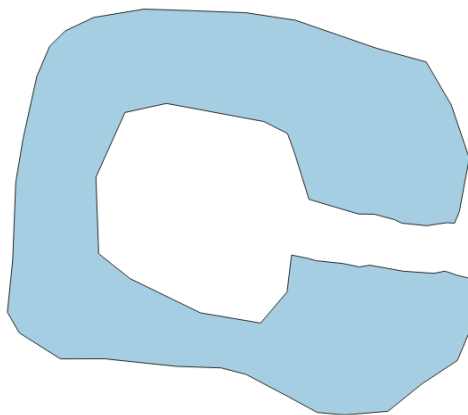
Í norðvestur horni heimatúns Krýsuvíkur. Um 70m norðan við tóftir Norðurkots (1780-3546).

Lýsing:

Útihús úr torfi og grjóti. Inngangur í austur, aðeins hrúnið inn í innganginn. Veggjahæð er frá 0.6 – 1.3m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.2m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-55

Fyrri skráningarnúmer: 266-11

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349561.5 , N 377771.3

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 57.3m

Breidd: 1.2m

Vegghæð: 0.4 – 0.9m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

Liggur í austur frá NA enda Bæjarfells, rétt norðan við mýri. Matjurtagarður (2687-56) er áfastur austur enda garðsins. Garðurinn tengist tóft (2687-57) sem er að öllum líkindum leifar Snorrakots. Í Örnefnaskrá segir: „*Norðan frá Krísuvík var býlið Snorrakot*“

Lýsing:

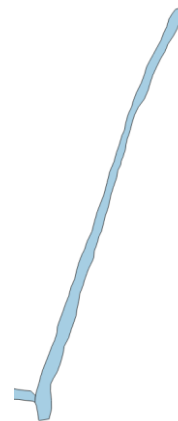
Túngarður úr torfi og grjóti, töluvert siginn en samt greinanlegur. Veggjahæð er frá 0.4 – 0.9m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.2m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krísuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Þorsteinn Bjarnason frá Háholti safnaði og skráði.

Ljósmyndir/teikningar:

Norður snýr til hægri

Númer: 2687-56

Fyrri skráningarnúmer: 266-11

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349600.0 , N 377758.8

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Matjurtagarður

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 14.8m

Breidd: 10.8m

Veggahæð: 0.2 – 1.1m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Í norðanverðu túni Krýsuvíkur, um 50m vestan við veg að kirkju. Túngarður (2687-55) er áfastur vesturhlíð garðsins. Garðurinn tengist tóft (2687-57) sem er að öllum líkindum leifar Snorrakots. Í Örnefnaskrá segir: „*Norðan frá Krísuvík var býlið Snorrakot*“

Lýsing:

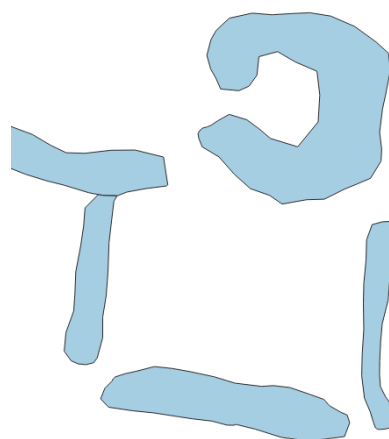
Matjurtagarður, 3 hleðslur úr torfi og grjóti. Túngarðar (2687-55) og (2687-58) ganga út frá garðinum. Veggjahæð er frá 0.2 – 1.1m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Þorsteinn Bjarnason frá Háholti safnaði og skráði.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-57

Fyrri skráningarnúmer: 266-11

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349599.1 , N 377768.1

Sérheiti: Snorrakot?

Tegund: Tóft

Hlutverk: Híbýli

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 9.1m

Breidd: 8.4m

Vegghæð: 0.1 – 0.7m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Fast norðan við matjurtagarð (2687-56). Líklega eru þetta leifar Snorrakots, í Örnefnaskrá segir: „*Norðan frá Krísuvík var býlið Snorrakot*“

Lýsing:

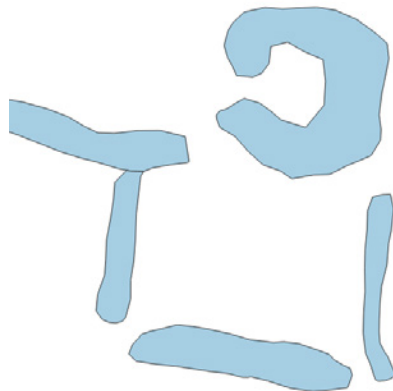
Líklega er hér um að ræða tóftir Snorrakots. Tóftin er úr torfi og grjóti og innra byrði er illgreinanlegt, mögulega er þar einhver hólaskipan sem sést ekki. Inngangur er í vestur. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.7m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Þorsteinn Bjarnason frá Háholti safnaði og skráði.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-58

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349610.8 , N 377741.3

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 23.4m

Breidd: 1.2m

Vegghæð: 0.1 – 1.1m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

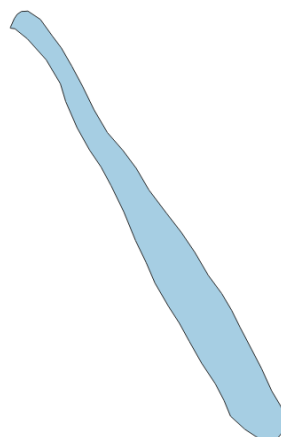
Garðurinn gengur í SV frá matjurtagarði (2687-56).

Lýsing:

Túngarður úr torfi og grjóti, liggur í rúma 23m í SA frá matjurtagarði (2687-56). Veggjahæð er frá 0.1 – 1.1m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.2m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-59

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:022

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349245.5 , N 377939.7

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Stekkur

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 14.1m

Breidd: 4.4m

Vegg hæð: 0.1 – 0.5m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Í norðvestanverðri hlíð Bæjarfells. Þóra Pétursdóttir skráði þetta sem Hafliðastekk og þá sem stekk, en í Örnefnaskrá Þorsteins Bjarnasonar er talað um Hafliðastekk sem bæ norðvestan við Bæjarfellið og er þá líklegra að Hafliðastekkur sé (2687-110).

Lýsing:

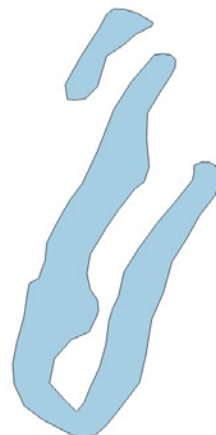
Hafliðastekkur. Vel gróin og sigin tóft úr torfi og grjóti, a.m.k. 2 hólf greinanleg, en vestan við aðal tóftina má greina smá hleðslubút. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.5m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Þorsteinn Bjarnason, Örnefnaskrá – Krýsuvík, Ari Gíslason

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-60

Fyrri skráningarnúmer: 231-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349196.5 , N 377965.9

Sérheiti: Vitlausí garður

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 215m

Breidd: 1.3m

Veggahæð: 0.2 – 1.4m

Breidd veggja: 1.3m

Umhverfi/staðhættir:

Liggur í NA frá suður hlíð Bæjarfells, um 55m vestan við Hafliðastekk (2687-59). Örnefnaskrá: „[...] að garði þar, sem nefndur var Vitlausí Garður. Þegar hlaðnir höfðu verið allir hinir garðarnir og byrjað á þessum, þótti hjáleigubændunum í Krýsuvík nóg komið af görðum og töldu þessa garðhleðslu því hina mestu vitleysu. Þar af er nafnið komið.“

Lýsing:

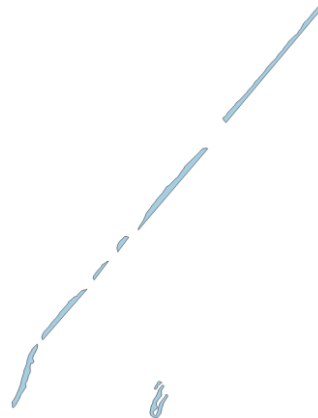
Vitlausí garður, túngarður í 5 bútum, en hann er uppblásinn mjög á köflum. Garðurinn er úr torfi og grjóti, í hlíðum Bæjarfells er hann einungis úr grjóti. Vitlausagarðshlíð rýfur garðinn einnig næst Bæjarfellinu. Veggjahæð er frá 0.2 – 1.4m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.3m en nær á köflum í 2m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Gísli Sigurðsson

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-61

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:056

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 349948.0 , N 378163.8

Sérheiti:

Tegund: Niðurgröftur

Hlutverk: Mógrafir

Fjöldi: 14

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 50m

Breidd: 17m

Umhverfi/staðhættir:

Í túninu sunnan við afleggjara af Krýsuvíkurvegi að Krýsuvíkarkirkju.

Lýsing:

14 mógrafir á svæði sem er um 17 x 50m stórt. Grafirnar eru misstórar og fullar af vatni.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-62

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:039

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 352190.2 , N 375814.0

Sérheiti: Eldborgarrétt

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Rétt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 38m

Breidd: 16m

Vegghæð: 0.2 – 1.3m

Breidd veggja: 0.7m

Umhverfi/staðhættir:

Í grunni, gróinni gjá rétt sunnan við malarveg sem gengur í SA úr Krýsuvíkurvegi um 800m norðan við Suðurstrandaveg. Réttin sjálf er um 400m norðan við Suðurstrandaveg. Örnefnaskrá: „Eldborgarrétt liggur í Eldborgartröð suð-vestur frá Stóru Eldborg, rétt við þjóðveginn.“ Réttin liggur á landamerkjum Hafnarfjarðar og Grindavíkur.

Lýsing:

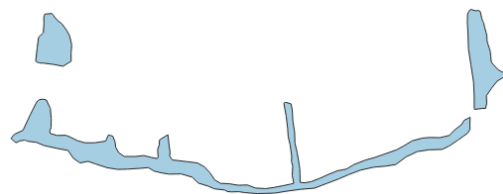
Eldborgarrétt, grjóthlaðin og girðing í henni, einungis grjóthleðslur voru mældar. Það eru 2 hlaðin hólf í henni og 2 afgirt. Veggjahæð er frá 0.2 – 1.3m og veggjabreidd er að jafnaði 0.7m. Réttin gæti verið eldri í grunninn en girðingin ber vitni um, enda staðsetningin stórgóð. Norður hlið réttarinnar er einugis girðing.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Gísli Sigurðsson

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-63

Fyrri skráningarnúmer: 254-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 351667.1 , N 374274.0

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Beitarhús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 15.2m

Breidd: 5.6m

Vegghæð: 0.4 – 1.1m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

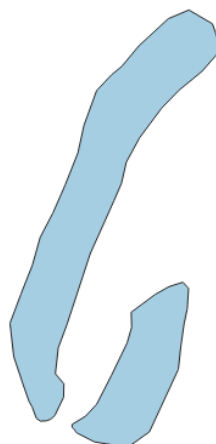
Í hraunjaðri undir klettum á grónu svæði – uppblásið í kring. Um 1.1km sunnan við Suðurstrandaveg og um 350m vestan við landamerki Hafnarfjarðar og Grindavíkur.

Lýsing:

Beitarhús úr torfi og grjóti, grasi vaxið. Inngangur í suður, aðeins hrúnið inn í hann. Tóftin sjálf er um 15m löng og 5m breið. Tóftin er hlaðin upp við kletta og rúmgóður skúti er í NA horni hennar sem hefur verið nýttur. Búið er að hlaða undir girðingu sem liggur yfir tóftina miðja (ekki mælt). Veggjahæð er frá 0.4 – 1.1m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-64

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 351740.9 , N 374122.3

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Fjárskýli

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 5.7m

Breidd: 2.3m

Vegghæð: 0.5 – 1m

Breidd veggja: 0.7m

Umhverfi/staðhættir:

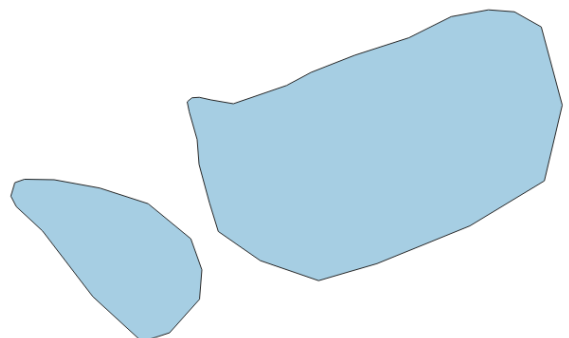
Í skúta við enda á hraunhrygg, um 170m SA við beitarhús (2687-63).

Lýsing:

Fjárskýli, tvær grónar hleðslur framan við skúta í hrauninu. Vel grónar og smá signar hleðslur. Veggjahæð er frá 0.5 – 1m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.7m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-65

Fyrri skráningarnúmer: 256-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 351852.1 , N 373745.0

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark / Sjómerki

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 3.1m

Breidd: 2.9m

Vegghæð: 0 - 0.5m

Breidd veggja: 3m

Umhverfi/staðhættir:

Um 10m norðan við sjávarhamrana og um 115m vestan við landamörk Hafnarfjarðar og Grindavíkur.

Lýsing:

Sjómerki, hrúnið. Skjöldur frá Landmælingum Íslands á einum steininum, „*Röskun varðar refsingu*“. Er nú um 0.5m hátt. Er líklega eldra en skjöldurinn í grunninn, botninn er vel mosavaxinn.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-66

Fyrri skráningarnúmer: 256-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 351836.3 , N 373763.3

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 4.1m

Breidd: 2.8m

Vegghæð: 0 – 0.2m

Breidd veggja: 0.4m

Umhverfi/staðhættir:

Rúmum 20m NV við sjómerki (2687-65).

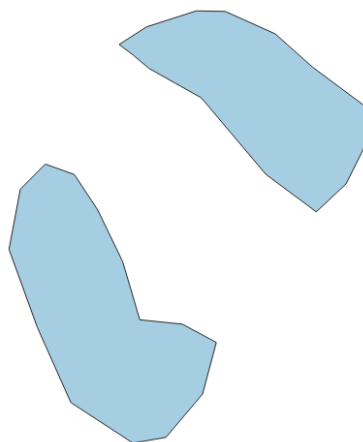
Lýsing:

Hleðsla, óþekkt hlutverk. Tvær hleðslur sem ganga í NV tæpa 3m út frá klett. Veggjahæð er frá 0 – 0.2m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.4m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-67

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:017

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 351026.7 , N 374805.8

Sérheiti: Smalaskálar

Tegund: Tóft

Hlutverk: Smalakofi

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 8.6m

Breidd: 6.3m

Vegghæð: 0.3 – 1.5m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Á grasivöxnum bakka á annars uppblásnu svæði, um 680m sunnan við Suðurstrandaveg. Örnefnaskrá: „*Suður af Trygghólamýri er Smalaskáli.*“

Lýsing:

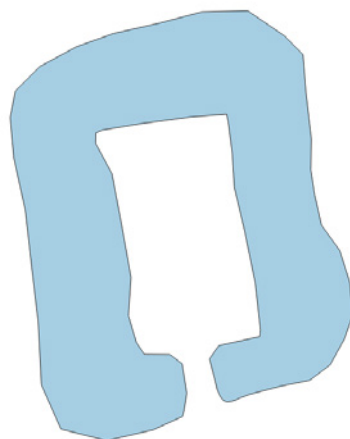
Smalaskáli, grjóthlaðin tóft með inngang í suður. 1 þrep niður í tóftina. Reglulegar þúfur á gólfinu – ekki grjót undir þeim. Frekar heilleg, lítið hrunið úr henni. N hlið er aðeins grafin inn í hólnn. Veggjahæð er frá 0.3 – 1.5m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Ari Gíslason

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-68

Fyrri skráningarnúmer: 284-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 350945.5 , N 374770.3

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Skotbyrgi

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1800 – 1950

Friðlýst: Nei

Lengd: 2.6m

Breidd: 2.1m

Vegghæð: 0.1 – 0.2m

Breidd veggja: 0.3m

Umhverfi/staðhættir:

Á smá hól um 85m SV við Smalakofa (2687-67).

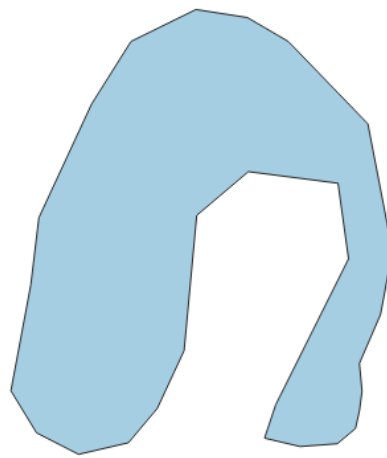
Lýsing:

Refaskyttubyrgi, grjóthlaðið og gróið. Inngangur í suður. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.2m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.3m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-69

Fyrri skráningarnúmer: 283-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 350593.0 , N 375152.5

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Beitarhús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 14.8m

Breidd: 7.1m

Vegghæð: 0.5 – 1.1m

Breidd veggja: 1.3m

Umhverfi/staðhættir:

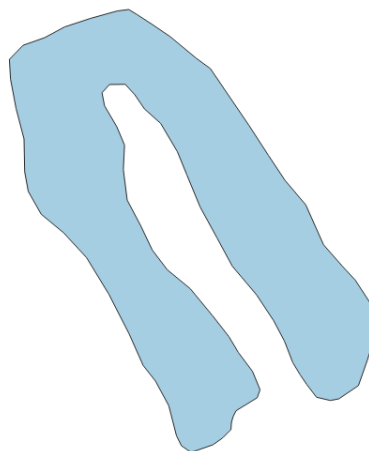
Á grasivöxnum bakka á annars uppblásnum mel, um 500m sunnan við Suðurstrandaveg og um 430m austan við Eystri-læk.

Lýsing:

Beitarhús úr torfi og grjóti. Inngangur í suður, hrunið inn í hann. Tóftin er um 15m löng og um 7m breið. Veggjahæð er frá 0.5 – 1.1m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.3m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-70

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 349509.6 , N 375134.8

Sérheiti: Jónsvarðan eystri

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.8m

Breidd: 1.2m

Vegghæð: 1m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

Efst á Trygghóli fremri. Örnefnaskrá: „[...] Trygghóll efri og Trygghóll fremri. [...] Þarna eru og Jónsvörður, Jónsvarðan vestri og Jónsvarðan eystri.“

Lýsing:

Jónsvarða eystri, vel hlaðin ofan á bjargi. Er sjálf um 1m há en stendur í um 1.6m. Aðeins hrúnið úr austurhlið.

Heimildir: Örnefnaskrá – Krýsuvík, Gísli Sigurðsson

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-71

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 349255.6 , N 375462.3

Sérheiti: Jónsvarðan vestri

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.8m

Breidd: 1.8m

Vegghæð: 1.2m

Breidd veggja: 1.8m

Umhverfi/staðhættir:

Efst á Trygghól efri. Örnefnaskrá: „[...] Trygghóll efri og Trygghóll fremri. [...] Þarna eru og Jónsvörður, Jónsvarðan vestri og Jónsvarðan eystri.“

Lýsing:

Jónsvarðan vestri, um 1.2m há þar sem hún er hæst. Nær ferhyrnd og 1.8x1.8m breið. Aðeins hrunið úr henni og botninn er gróinn.

Heimildir: Örnefnaskrá – Krýsuvík, Gísli Sigurðsson

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-72

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 349056.9 , N 375649.3

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.1m

Breidd: 0.8m

Vegghæð: 0.6m

Breidd veggja: 0.8m

Umhverfi/staðhættir:

Á grófum mosavöxnum hrygg, um 485m sunnan við Suðurstrandaveg og um 275m NV við Jónsvörðuna vestri (2687-71).

Lýsing:

Varða, um 0.6m há og um 0.8x1.1m breið. Vel hlaðin.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-73

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 348767.5 , N 375359.9

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 0.9m

Breidd: 0.7m

Vegghæð: 0.2m

Breidd veggja: 0.7m

Umhverfi/staðhættir:

Á bjargi á uppblásnu svæði, um 400m SV við vörðu (2687-72).

Lýsing:

Varða, hrunin. Er sjálf nú um 0.2m en stendur í um 0.5m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-74

Fyrri skráningarnúmer: 214-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347948.8 , N 374563.2

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Sel

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Greinanleg

Aldur: 900 - 1550

Friðlýst: Nei

Lengd: 7.5m

Breidd: 7.5m

Vegghæð: 0 – 0.3m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

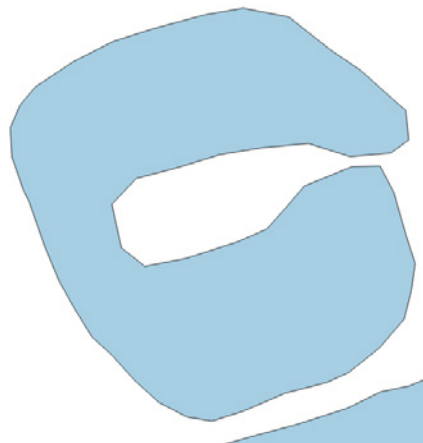
Á SA-verðri Selöldu, um 30m norðan við uppbornaðan árveg, undir frekar áberandi hamri. Líklega forveri tófta Eyrar (2687-77,78,79) sem eru um 60m SV við þær.

Lýsing:

Sel – 1. Möguleg seljatóft, virkar mjög forn, selið er þá óþekkt og ónefnt. Vel gróin og sigin. Inngangur er ekki vel greinanlegur en hefur þó líklega verið í austur. Veggjahæð er frá 0 – 0.3m og veggjabreidd er allt að 1.5m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-75

Fyrri skráningarnúmer: 214-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347965.2 , N 374568.7

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Sel

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 900 – 1550

Friðlýst: Nei

Lengd: 5.2m

Breidd: 5m

Vegghæð: 0.1 – 0.2m

Breidd veggja: 1.3m (þar sem er greinanleg).

Umhverfi/staðhættir:

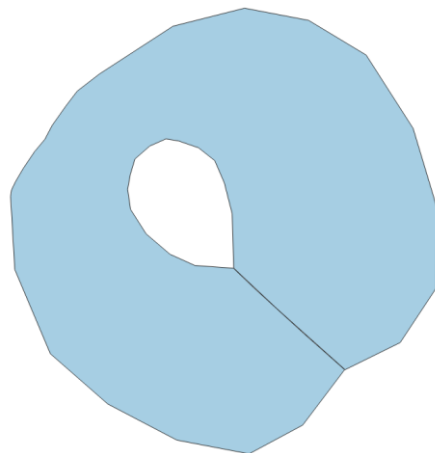
Um 9m austan við tóft (2687-74).

Lýsing:

Sel – 2. Vel gróin og sigin tóft, inngangur er ógreinanlegur. Þó má sjá móta fyrir hólfi í tóftinni. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.2m og veggjabreidd þar sem hún er greinanleg er um 1.3m. Tóftin fellur vel að landinu.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-76

Fyrri skráningarnúmer: 214-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 347961.6 , N 374558.0

Sérheiti:

Tegund: Hóll

Hlutverk: Öskuhaugur

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Greinanleg

Aldur: 900 – 1550

Friðlýst: Nei

Lengd: 9.2m

Breidd: 7.1m

Umhverfi/staðhættir:

Um 2m sunnan við tóft (2687-74).

Lýsing:

Sel – 3. Þýfður hóll fast sunnan við seljatóft (2687-74), mögulega er um öskuhaug að ræða. Um 0.4m hár þar sem hann er hæstur.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-77

Fyrri skráningarnúmer: 215-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347905.4 , N 374494.4

Sérheiti: Eyri?

Tegund: Tóft

Hlutverk: Híbýli

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 14.6m

Breidd: 11.2m

Vegghæð: 0.3 – 1.2m

Breidd veggja: 1.3m

Umhverfi/staðhættir:

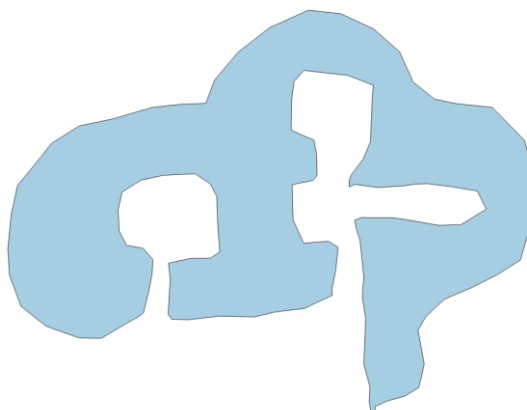
Alveg upp við rofabarð á uppbornuðum árfarvegi, um 75m SV við seljatóft (2687-74). Áin hefur verið vatnsmikil á sínum tíma og nokkrum metrum NA við hana má sjá ummerki um foss/flúðir

Lýsing:

Bæjarhús? Mögulega er hér um að ræða hjáleiguna Eyri sem fór í eyði 1775, þetta getur líka verið óþekkt sel. Tóftin samanstendur núna af fjórum hólum, en voru fimm árið 1998 – sjá næstu blaðsíðu. Inngangur í rýmin er úr suðri. Úr torfi og grjóti, grasigróin og sést í hleðslugrjót. Veggjahæð er frá 0.3 – 1.2m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.3m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Athugasemdir varðandi tóft 2687-77

Tóftin er í stórhættu vegna uppblásturs/landeyðingar. Þegar Bjarni F. Einarsson skráði tóftina árið 10.6.1998 var eitt rými enn á tóftinni en það er nú horfið vegna uppblásturs, s.b.r. teikningu Bjarna frá 1998 og mælingu sem var gerð 15.7.2021. Í raun eru minjar (2687-77, 78 & 79) í stórhættu vegna uppblásturs.

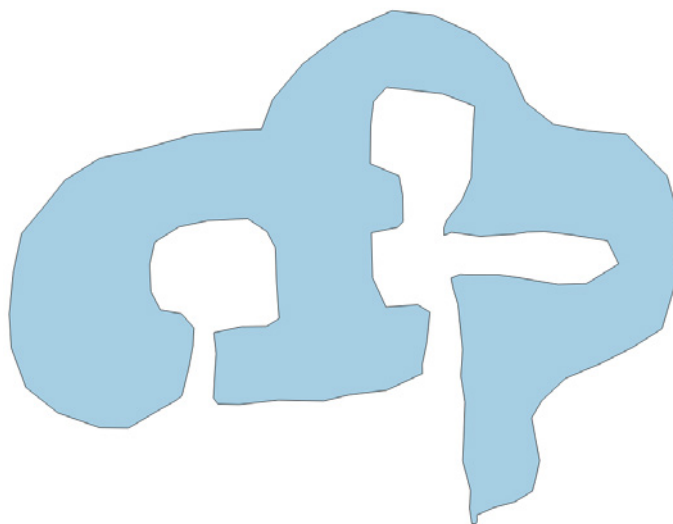
Athugasemd BFE í skýrslu sinni: „SA hluti hólfs E er farinn að falla niður í árfarveginn vegna rofs.“ „Stöðva þarf rofið sem farið er að eyða rústinni í SA (hólf E).“

Teikning/ljósmynd

E

Teikning: Bjarni F. Einarsson, birtist í Krísvík – fornleifar og umhverfi. Bls. 29.

Uppmæling á tóftinni gerð 15.7.2021. Takið eftir að hólf E á teikningu BFE er horfið

Númer: 2687-78

Fyrri skráningarnúmer: 215-4

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347920.5 , N 374502.4

Sérheiti: Eyri?

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 6.3m

Breidd: 4.5m

Vegghæð: 0.1 – 0.8m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

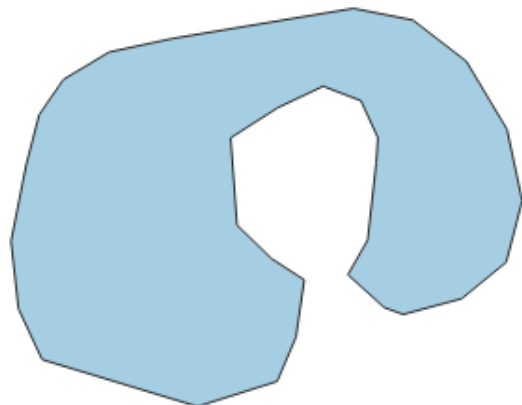
Fast norðan við uppþornaðan árfarveg, um 7m austan við tóft (2687-77).

Lýsing:

Tóft, niðurgrafin með inngang í suður (snýr að árfarvegi). Úr torfi og grjóti, sést í hleðslugrjót á stöku stað. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.8m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m. **Tóftin er í stórhættu vegna landeyðingar.**

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-79

Fyrri skráningarnúmer: 215-5

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347927.2 , N 374506.6

Sérheiti: Eyri?

Tegund: Tóft

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 4.5m

Breidd: 3.8m

Vegghæð: 0.1 – 0.4m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

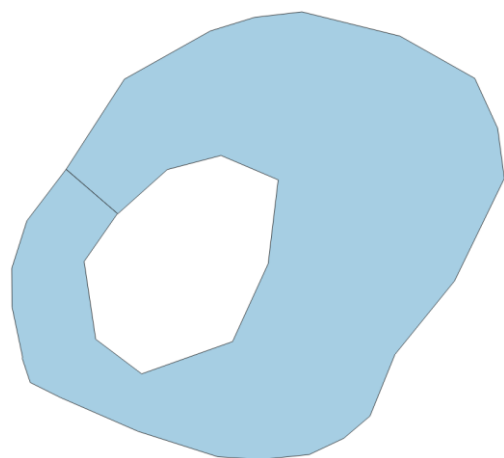
Um 4m austan við tóft (2687-78).

Lýsing:

Tóft úr torfi og grjóti. Mótar fyrir hleðslugrjóti og greinanlegt hólfi í henni. Inngangur er ekki sjáanlegur en mögulega hefur hann verið í vestur. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.4m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.2m. **Tóftin er í stórhættu vegna landeyðingar.**

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-80

Fyrri skráningarnúmer: 216-4

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347909.1 , N 374439.2

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Fjárborg

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 7.4m

Breidd: 6.7m

Vegghæð: 0 – 0.4m

Breidd veggja: 0.8m

Umhverfi/staðhættir:

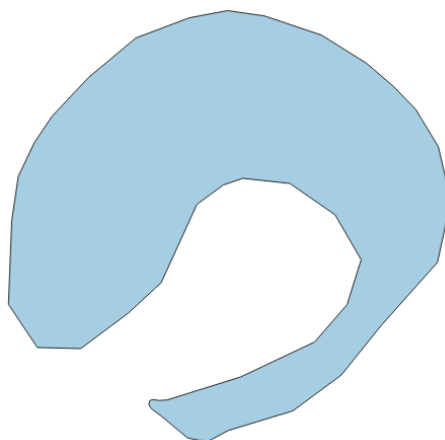
Um 25m sunnan við uppþornaðan árfarveg, á grónum hól á annars uppblásnu svæði. Um 50m sunnan við tóft (2687-77).

Lýsing:

Fjárborg, hrunin. Einungis grunnurinn eftir. Inngangur mögulega í SV. Veggjahæð er frá 0 – 0.4m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.8m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-81

Fyrri skráningarnúmer: 216-3

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347848.0 , N 374405.2

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Fjárhús + hlaða

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 12.7m

Breidd: 6m

Vegghæð: 0.2 – 1.1m

Breidd veggja: 1.4m

Umhverfi/staðhættir:

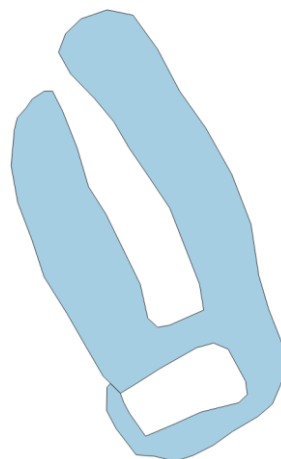
Á grasivöxnum bakka á milli tveggja hóla, Selaldan fyrir norðan hana og ónefndur hóll sunnan við hana. Um 65m SV við fjárborg (2687-80).

Lýsing:

Fjárhús og hlaða. 1 langt rými og annað minna rými áföst á suðurhlið. Inngangur í stærra rýmið úr norðri, enginn sjáanlegur inngangur í syðra rýmið. Veggjahæð er frá 0.2 – 1.1m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.4m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-82

Fyrri skráningarnúmer: 216-2

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347855.9 , N 374405.4

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 7.6m

Breidd: 4.9m

Vegghæð: 0 – 0.2m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Um 5m sunnan við fjárhús (2687-81), í náttúrulegri lægð í hól.

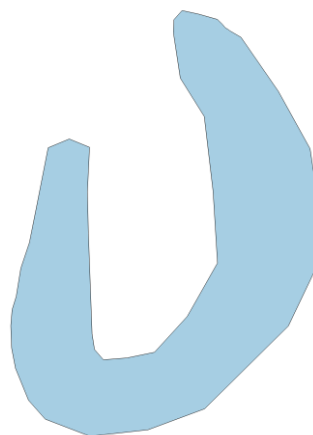
Lýsing:

Tóft, óþekkt hlutverk. Inngangur í norður, mjög sigin og illgreinanleg. Úr torfi og grjóti, mótast fyrir hleðslugrjóti. Veggjahæð er frá 0 – 0.2m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-83

Fyrri skráningarnúmer: 216-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347850.3 , N 374392.6

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Fjárborg

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 11m

Breidd: 7.2m

Vegghæð: 0.1 – 0.6m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

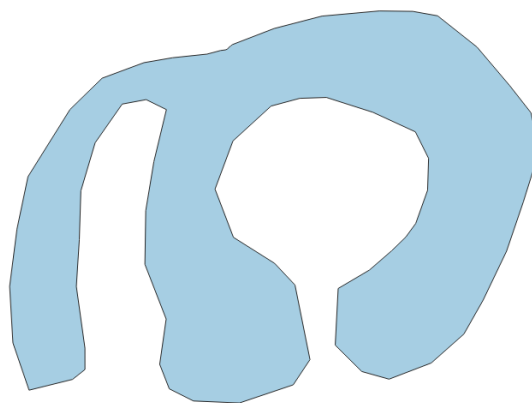
Á hól, um 10m sunnan við fjárhús (2687-81).

Lýsing:

Fjárborg með áföstu gerði á vestur hlið. Borgin og gerðið eru hrunin og gróin, inngangur hefur verið í suður. Sést í hleðslugrjótt. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.6m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.2m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-84

Fyrri skráningarnúmer: 226-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347472.9 , N 374778.9

Sérheiti: Selölduvarða

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 4.7m

Breidd: 3.7m

Vegghæð: 1.9m

Breidd veggja: 3.7m

Umhverfi/staðhættir:

Efst á Selöldunni. Örnefnaskrá: „*Sú nyrðri heitir Selalda. Á henni er Selölduvarða.*“

Lýsing:

Varða, um 1.9m há og tæplega 4x5m breið, strýtulaga með mestmegnis flötum hellum. Eitthvað hefur hrunið úr vörðunni.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Gísli Sigurðsson

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-85

Fyrri skráningarnúmer: 226-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347475.3 , N 374776.7

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 4.2m

Breidd: 0.3m

Veggjahæð: 0.1 – 0.3m

Breidd veggja: 0.3m

Umhverfi/staðhættir:

Efst á Selöldunni, um 2m sunnan við Selölduvörðu (2687-84).

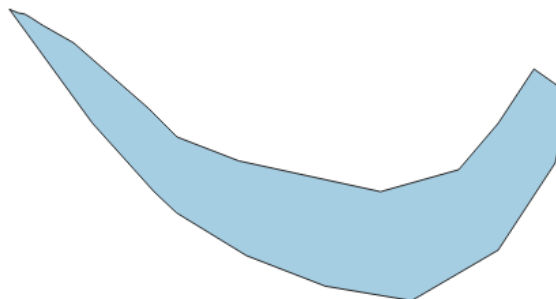
Lýsing:

Hleðsla, óþekkt hlutverk. Bogadregin og um 4m löng. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.3m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.3m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-86

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 350067.2 , N 378386.0

Sérheiti: Stóri-Nýibær

Tegund: Hóll

Hlutverk: Bæjarhóll

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 77m

Breidd: 70m

Umhverfi/staðhættir:

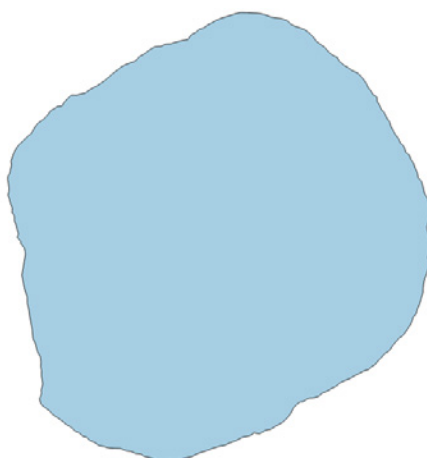
Um 90m vestan við Krýsuvíkurveg, við afleggjara með skilti sem stendur á Stóri-Nýibær.

Lýsing:

Bæjarhóll Stóra-Nýjabæjar. Hóllinn og túnin í kring hafa verið sléttuð og ekki sjást tóftir á svæðinu, þó þær leynist án efa undir sverði. Hóllinn er frekar stór, u.þ.b. 70x80m, en frekar aflíðandi.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-87

Fyrri skráningarnúmer: GK-004:006

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 350080.1 , N 378878.2

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Beitarhús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 11.7m

Breidd: 7.8m

Veggjahæð: 0.3 – 1.4m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

Í grasi gróinni brekku um 300m sunnan við Grænavatn.

Lýsing:

Beitarhús, 3 – 4 rými, úr torfi og grjóti. Stærsta rýmið er með inngang í SV, tvö nyrðri rýmin til NV og innangengt úr einu nyrðra rýmanna í annað í austur. Veggjahæð er frá 0.3 – 1.4m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.2m.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-88

Fyrri skráningarnúmer: GK 001-015

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 350014.6 , N 380439.3

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 3 m

Breidd: 3.1m

Vegghæð: 0.2 – 0.3m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

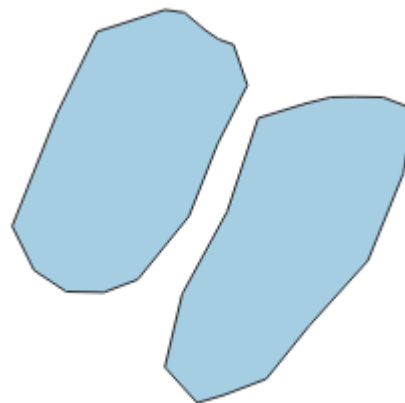
Í óreglulegum náttúrulegum(?) skurði, á grasivöxnum bakka neðan við göngustíg að Seltúni. Um 115m SV við bílastæðið við Seltún.

Lýsing:

Tvær grónar hleðslur úr torfi sem þvera skurð, lítið op á milli þeirra. Hlutverk er óþekkt. Veggjahæð er frá 0.2 – 0.3m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Katrín Gunnarsdóttir. (2014). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags fyrir Seltún í Krýsuvík, I. hluti*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-89

Fyrri skráningarnúmer: GK 001-016

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 350040.1 , N 380427.2

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 5.7m

Breidd: 5.1m

Vegghæð: 0 – 0.2m

Breidd veggja: 0.7m

Umhverfi/staðhættir:

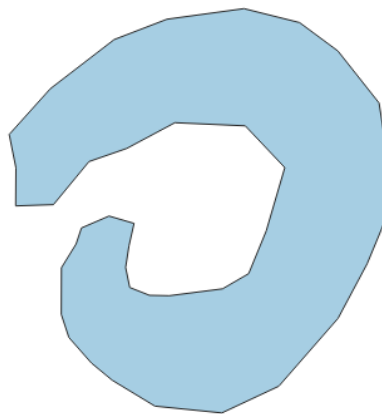
Um 25m SA við hleðslu (2687-88).

Lýsing:

Tóft, óþekkt hlutverk. Inngangur í vestur, tóftin er illgreinanleg og þýfð. Farið er að blása uppúr innra rými hennar. Veggjahæð er frá 0 – 0.2m og veggjabreidd er að jafnaði 0.7m. Búið er að slétta svæðið í kring (líklega ekki með vél) og hefur tóftin raskast við það.

Heimildir: Katrín Gunnarsdóttir. (2014). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags fyrir Seltún í Krýsuvík, I. hluti*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-90

Fyrri skráningarnúmer: GK 001-017

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 349911.1 , N 380429.3

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 5.8m

Breidd: 3.3m

Vegghæð: 0 – 0.4m

Breidd veggja: 0.7m

Umhverfi/staðhættir:

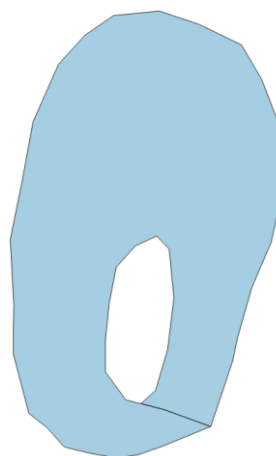
Við hverasvæðið í Seltúni, um 4 – 5m norðan við göngustíg og um 100m vestan við hleðslu (2687-88).

Lýsing:

Tóft, óþekkt hlutverk. Enginn sjáanlegur inngangur en suður endi tóftarinnar gengur inn í landið. Mosa og grasi vaxin, mótur ekki fyrir hleðslugrjóti. Innra byrði tóftarinnar er illgreinanlegt en þó mótur fyrir smá rými. Veggjahæð er frá 0 – 0.4m og veggjabreidd er að jafnaði 0.7m.

Heimildir: Katrín Gunnarsdóttir. (2014). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags fyrir Seltún í Krýsuvík, I. hluti*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-91

Fyrri skráningarnúmer: GK 001-23

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 349897.4 , N 380288.3

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 38m

Breidd: 0.5

Vegghæð: 0 – 0.3m

Breidd veggja: 0.5m

Umhverfi/staðhættir:

Á grasivöxnu svæði um 200m sunnan við hverasvæðið í Seltúni, við fjallshlíð. Garðlagið gengur í suður frá þúst (2687-92) og framhjá þúst (2687-93).

Lýsing:

Túngarður, mjög siginn og hverfur á köflum. Gengur í suður um tæpa 40m frá þúst (2687-92) og hverfur þá, birtist aftur eftir um 25m og gengur þá í um 30m í SSV, eftir það sjást engin ummerki um hann. Garðurinn hefur verið sléttaður. Veggjahæð er frá 0 – 0.3m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.5m.

Heimildir: Katrín Gunnarsdóttir. (2014). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags fyrir Seltún í Krýsuvík, I. hluti*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-92

Fyrri skráningarnúmer: GK 001-22

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 349895.1 , N 380292.7

Sérheiti:

Tegund: Þúst

Hlutverk: Sel?

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 12.5m

Breidd: 4.6m

Vegghæð: 0 – 0.3m

Breidd veggja: Ógreinanleg

Umhverfi/staðhættir:

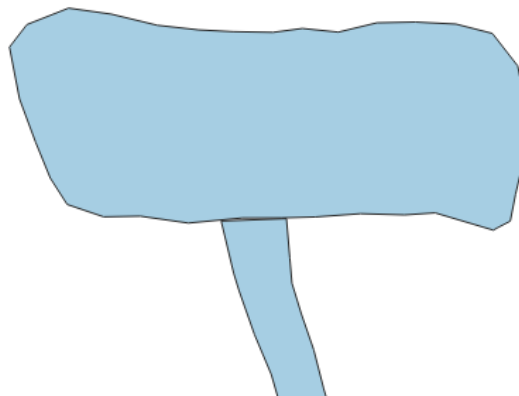
Á grasivöxnu svæði um 200m sunnan við hverasvæðið í Seltúni, við fjallshlíð. Túngarður (2687-91) gengur í suður frá þústinni.

Lýsing:

Þúst, mögulega sel. Illgreinanlegur rústahóll, þó má sjá móta fyrir hleðslugrjóti í honum. Hóllinn er allt að 0.3m hár og um 4.5 x 12.5m breiður.

Heimildir: Katrín Gunnarsdóttir. (2014). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags fyrir Seltún í Krýsuvík, I. hluti*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-93

Fyrri skráningarnúmer: GK 001-024

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 349898.8 , N 380259.2

Sérheiti:

Tegund: Þúst

Hlutverk: Sel?

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 6.2m

Breidd: 3.9m

Vegghæð: 0 – 0.2m

Breidd veggja: Ógreinanleg

Umhverfi/staðhættir:

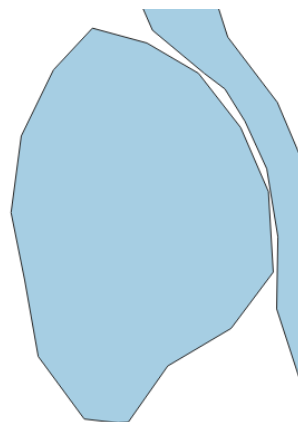
Nánast utan í túngarði (2687-91) og um 30m sunnan við seljapúst (2687-92).

Lýsing:

Þúst, mögulega eftir sel. Illgreinanleg og ílöng þúst, má greina ytri vegg en innra byrði er með öllu ógreinanlegt. Enginn sjáanlegur inngangur. Veggjahæð er frá 0 – 0.2m en breidd er ógreinanleg.

Heimildir: Katrín Gunnarsdóttir. (2014). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags fyrir Seltún í Krýsuvík, I. hluti*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-94

Fyrri skráningarnúmer: GK 001-026

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 349914.2 , N 380186.6

Sérheiti:

Tegund: Niðurgröftur

Hlutverk: Brunnur

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 5.1m

Breidd: 4.3m

Umhverfi/staðhættir:

Á sama túni og meintar seljapústir, um 75m sunnan við þúst (2687-93).

Lýsing:

Brunnur, búið er að fylla í hann og slétta. Ekki sést í neinar hleðslur en brunnurinn er samt þokkalega afmarkaður í landslaginu.

Heimildir: Katrín Gunnarsdóttir. (2014). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags fyrir Seltún í Krýsuvík, I. hluti*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-95

Fyrri skráningarnúmer: GK 001-025

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 349913.0 , N 380192.8

Sérheiti:

Tegund: Þúst

Hlutverk: Sel?

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 4.9m

Breidd: 4.2m

Vegghæð: 0 – 0.2m

Breidd veggja: Ógreinanleg

Umhverfi/staðhættir:

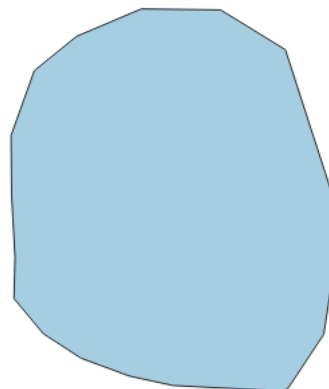
Um 6m norðan við brunn (2687-94).

Lýsing:

Þúst, mögulega eftir sel. Mjög illgreinanleg og mosavaxin þúst, fellur vel inn í landið. Veggjahæð er frá 0 – 0.2m en veggjabreidd er ógreinanleg.

Heimildir: Katrín Gunnarsdóttir. (2014). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags fyrir Seltún í Krýsuvík, I. hluti*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-96

Fyrri skráningarnúmer: GK 001-027

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 350178.0 , N 380430.7

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 6.5m

Breidd: 3.7m

Vegghæð: 0.3 – 0.5m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

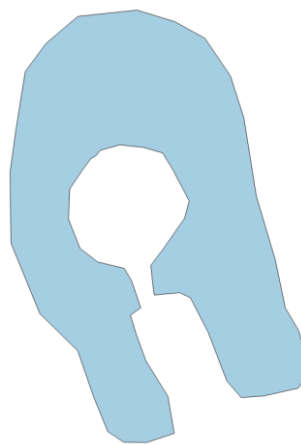
Við læk sem rennur í SA frá hverasvæðinu í Seltúni, alveg við afleggjara.

Lýsing:

Tóft, óþekkt hlutverk. Inngangur í suður, tvö rými. Tóftin er úr torfi og grjóti. Veggjahæð er frá 0.3 – 0.5m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Katrín Gunnarsdóttir. (2014). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags fyrir Seltún í Krýsuvík, I. hluti*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-97

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 351327.3 , N 381175.1

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Gerði

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 9.9m

Breidd: 7.9m

Veggahæð: 0.1 – 0.3m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

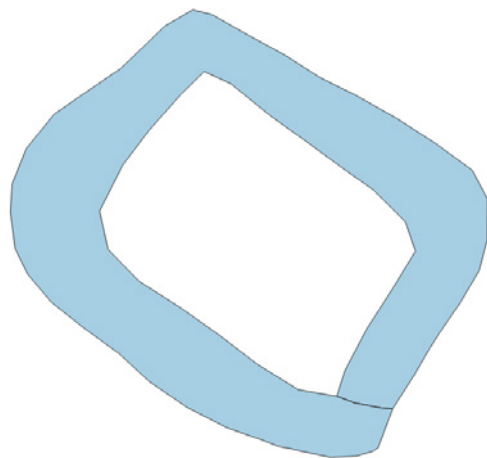
Á túni norðan undir Stóra-Lambafelli. Um 570m austan við Krýsuvíkurveg og um 740m SV við Kleifarvatn.

Lýsing:

Gerði úr torfi og grjóti. Inngangurinn er ekki greinilegur en hefur mögulega verið í SA horni. Töluvert sigið og farið að myndast þúfur í því, áberandi mosi á veggjum. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.3m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-98

Fyrri skráningarnúmer: 259-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 350962.6 , N 379989.8

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 2.7m

Breidd: 2m

Vegghæð: 1m

Breidd veggja: 2m

Umhverfi/staðhættir:

Efst á Litla-Lambfelli, um 240m NV við Engjahver.

Lýsing:

Varða, að mestu úr flötum steinum, ekki vel hlaðin, strýtulaga. Um 1m há og sést vel að, gott útsýni í allar áttir.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-99

Fyrri skráningarnúmer: GK-005:001

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Litli-Nýibær

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 349724.3 , N 378411.6

Sérheiti: Litli-Nýibær

Tegund: Heimild

Hlutverk: Bæjarstæði

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Sést ekki – vegna sléttunar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Á túni um 300m vestan við bæjarhól Stóra-Nýjabæjar (2687-86). Hnit voru tekin á hæsta punkti á svæðinu.

Lýsing:

Hér stóð bærinn Litli-Nýibær, búið er að slétta túnið með öllu og ekki sést til neinna minja á bæjarstæðinu fyrir utan brunn (2687-100) og smá túngarðsbút (2687-101). í norðanverðu túninu.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-100

Fyrri skráningarnúmer: 263-2

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 349637.4 , N 378401.5

Sérheiti:

Tegund: Niðurgröftur

Hlutverk: Brunnur

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 3.2m

Breidd: 2.5m

Vegghæð: 0.3 – 1m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

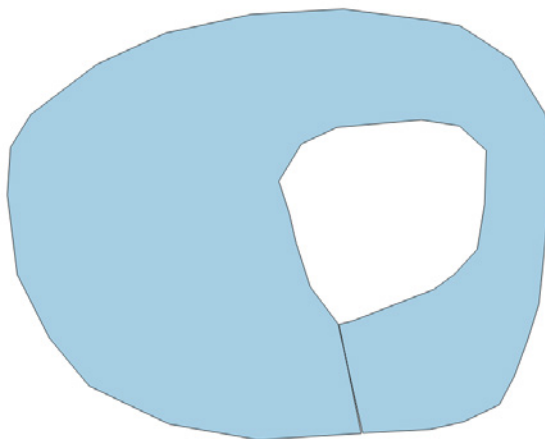
Brunnurinn er vestan undir barði, um 7m austan við Vestarilæk. Um 85m vestan við hnit sem tekin voru fyrir Litla-Nýjabæ (2687-99).

Lýsing:

Brunnur, hlaðið í kringum hann úr torfi. Gengur inn í brekkuna. Mögulega hefur verið brunnhús yfir honum. Veggjahæð er frá 0.3 – 1m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m. Vestarilækur hefur líklega ekki þótt nógu áreiðanlegur sem vatnsból.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-101

Fyrri skráningarnúmer: 263-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson & Björn Ari Örvarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 349661.9 , N 378484.1

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 18.8m

Breidd: 2m

Veggjahæð: 0.2 – 0.4m

Breidd veggja: 2m

Umhverfi/staðhættir:

Í norðanverðum túnjaðri Litla-Nýjabæjar (2687-99).

Lýsing:

Túngarður, búið er að slétta allt í kringum hann og hefur garðurinn sjálfur raskast vegna sléttunar. Einungis um 20m bútur er eftir og er lögun hans einnig aflöguð. Veggjahæð er frá 0.2 – 0.4m og veggjabreidd er allt að 2m. Liggur A-V

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Norður snýr til hægri

Númer: 2687-102

Fyrri skráningarnúmer: 269-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 350079.9 , N 377115.6

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Stekkur

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 5.5m

Breidd: 4.2m

Vegghæð: 0 – 0.3m

Breidd veggja: 0.4m

Umhverfi/staðhættir:

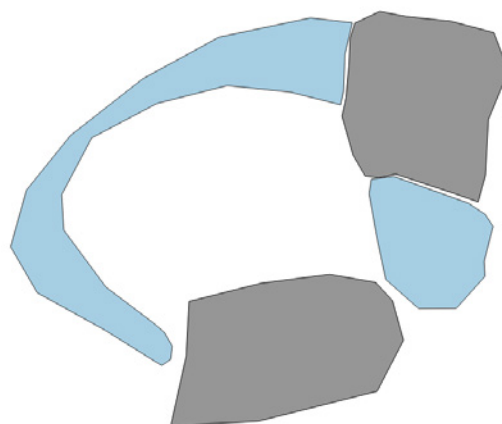
Í smá lægð undir NA hlið Arnarfells, um 310m SA við bílastæði frá Krýsuvíkurvegi. Mikið af stórgrýti sem hrúnið hefur úr Arnarfelli í kring.

Lýsing:

Stekkur, inngangur virðist vera í SA horni. Stór björg nýtt í hleðsluna. Vel gróið í og við stekkin. Veggjahæð er frá 0 – 0.3m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.4m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-103

Fyrri skráningarnúmer: 273-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Arnarfell

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 349879.8 , N 377051.3

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 9.1m

Breidd: 5m

Vegghæð: 0.4 – 0.6m

Breidd veggja: 1.3m

Umhverfi/staðhættir:

Í grasivöxnum bala nánast efst á NV-verðu Arnarfelli.

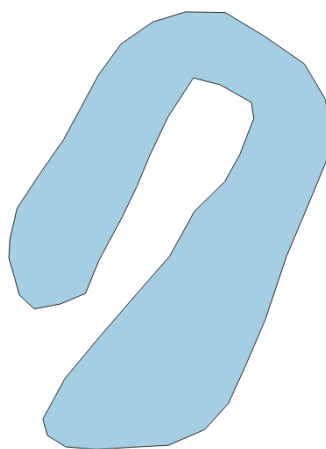
Lýsing:

Útihús frá bænum Arnarfelli (2687-37). Úr torfi og grjóti, nýtir björg sem fallið hafa úr fjallinu í vegg. Inngangur í SV. Veggjahæð er frá 0.4 – 0.6m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.3m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-104

Fyrri skráningarnúmer: 273-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Arnarfell

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 349872.4 , N 377039.2

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Stekkur?

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 12.3m

Breidd: 5.5m

Vegghæð: 0.3 – 0.9m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

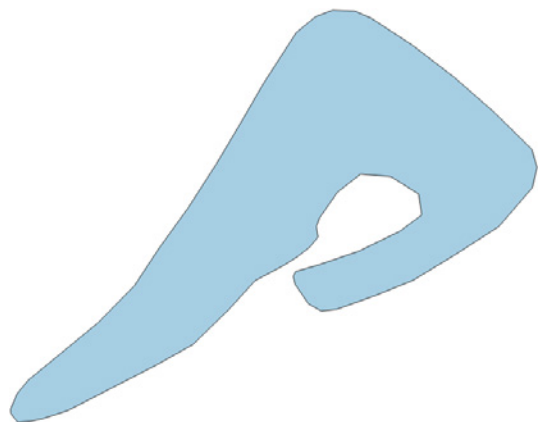
Í grasivöxnum bala nánast efst á NV-verðu Arnarfelli. Um 3m SV við útihús (2687-103). Upp við kletta.

Lýsing:

Mögulegur stekkur, úr torfi og grjóti. Tvö hólf á stekknunum og inngangur á báðum í SV. Stekkurinn er vel gróinn. Veggjahæð er frá 0.3 – 0.9m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.5m

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-105

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Arnarfell

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 349902.3 , N 377030.9

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Skjól

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 4.8m

Breidd: 1m

Vegghæð: 0.2 – 0.4m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

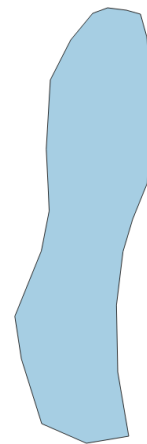
Framan við skúta í NV-verðu Arnarfelli, nánast beint fyrir ofan (2687-103 & 104) (u.þ.b. 15 – 20m fyrir ofan).

Lýsing:

Skjól, grasi gróin hleðsla framan við grunnan skúta í NV-verðu Arnarfelli. Skútinn sjálfur er um 2.5 x 7m stór. Veggjahæð er frá 0.2 – 0.4m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir:

Ljósmyndir/teikningar:

Norður snýr til hægri

Númer: 2687-106

Fyrri skráningarnúmer: 272-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 349976.0 , N 377013.8

Sérheiti: Eiríksvarða

Tegund: Varða

Hlutverk: Kennimark

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 3.9m

Breidd: 3.9m

Vegghæð: 1.3m

Breidd veggja: 3.9m

Umhverfi/staðhættir:

Efst á Arnarfelli. Örnefnaskrá: „*Vestarlega á mýrinni er stakt fell nokkuð hátt, sem heitir Arnarfell. [...] Á fellinu er varða, sem heitir Eiríksvarða.*“ Varðan er kennd við Eirík Magnússon (1638-1716) frá Vogósum og er fræg saga um hann tengd Tyrkjaránunum.

Lýsing:

Eiríksvarða. Hefur verið bætt á seinni árum. Er nú um 1.3m há og strýtulaga. Sést vel að og gott útsýni í allar áttir.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-107

Fyrri skráningarnúmer: 266-39

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 349586.4 , N 377399.7

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Stífla

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Rof

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 3.5m

Breidd: 1m

Vegghæð: 0.6 – 0.7m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Stíflan þverar Vestarilæk u.þ.b. 100m sunnan við Krýsuvíkarkirkju.

Lýsing:

Stífla úr grjóti, hrunið úr henni til suðurs. Stíflan er um 3.5m löng og allt að 0.7m há. Að jafnaði er hún um 1m breið.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík:

Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-108

Fyrri skráningarnúmer: 266-40

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 349574.9 , N 377414.7

Sérheiti:

Tegund: Þúst

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 12.7m

Breidd: 6.3m

Vegghæð: 0 – 0.5m

Breidd veggja: Ógreinanleg

Umhverfi/staðhættir:

Í túni sunnan við Krýsuvíkarkirkju, um 13m NV við stíflu (2687-107).

Lýsing:

Þúst, óþekkt hlutverk. Þústin er um 6 x 12m, úr torfi og grjóti og allt að 0.5m há. Veggjabreidd er ekki greinanleg en í köntum hennar má sjá móta fyrir hleðslugrjóti. Athugasemd frá BFE: „Hér gæti verið komin brennisteinsstöðin og gæti stíflan (2687-107) verið hluti af henni.“

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-109

Fyrri skráningarnúmer: 230-2

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 349058.8 , N 377968.2

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Stekkur

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Skriðufalla

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 8.5m

Breidd: 6.9m

Vegghæð: 0.1 – 0.4m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

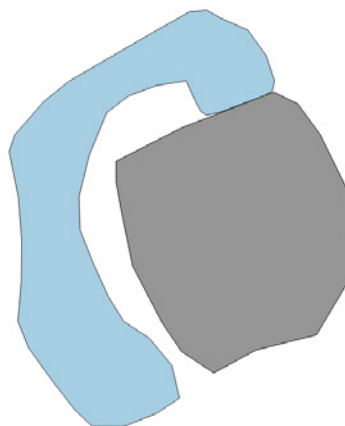
Við NV hliðar Bæjarfells, um 135m vestan við Vitlausa Garð (2687-60).

Lýsing:

Stekkur, hleðsla úr torfi og grjóti í kringum stærðarinnar bjarg sem fallið hefur úr Bæjarfellinu. Enginn inngangur er sjáanlegur og innra byrði stekksins er tekið að fyllast. Veggjahæð er frá 0.1 – 0.4m og veggjabreidd er að jafnaði um 1m.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-110

Fyrri skráningarnúmer: 230-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 349043.2 , N 377946.5

Sérheiti: Hafliðastekkur?

Tegund: Tóft

Hlutverk: Híbýli

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Skriðufalla

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 17.9m

Breidd: 13.7m

Vegghæð: 0.2 – 0.8m

Breidd veggja: 1.2m

Umhverfi/staðhættir:

Við NV hliðar Bæjarfells, um 15m SV við stekk (2687-109). Örnefnaskrá Ara Gíslasonar: „[...] norðvestan við Bæjarfellið er Hafliðastekkur.“ Örnefnaskrá Þorsteins Bjarnasonar: „Hafliðastekkur (bær).“

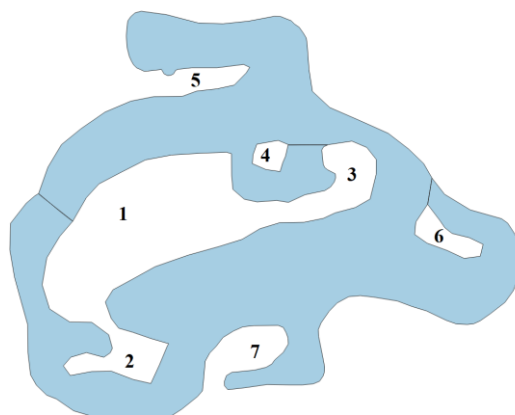
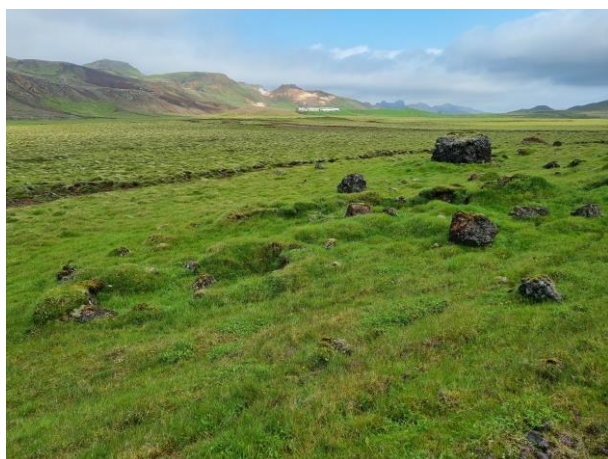
Lýsing:

Líklega eru þetta tóftir bæjarins Hafliðastekkur. Úr torfi og grjóti, veggjahæð er frá 0.2 – 0.8m. 7 hólfs eru á tóftinni, nokkrir stórir steinar í veggjum. Vestur veggur hólfs 1 er illgreinanlegur en þó má sjá móta fyrir grjóti (þil?). Tóftin er augljóslega eldri en yngstu skriðurnar úr Bæjarfellinu.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Ari Gíslason. Örnefnaskrá – Krýsuvík, Þorsteinn Bjarnason

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-111

Fyrri skráningarnúmer: 274-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Fitjar

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 346608.2 , N 374804.4

Sérheiti:

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Gerði

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 15.2m

Breidd: 15.1m

Veggjahæð: 0 – 0.4m

Breidd veggja: 0.5m (Þar sem er greinanleg)

Umhverfi/staðhættir:

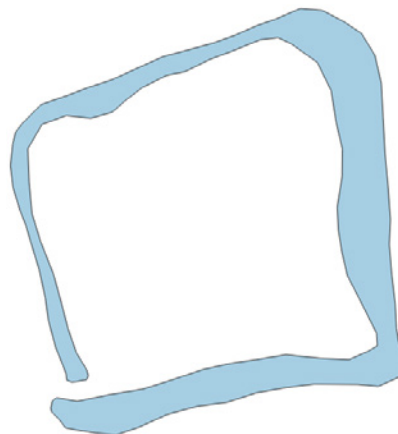
Á rofabarði á uppblásnum mel um 80m vestan við Vestarilæk og um 160m vestan við bæjartóftir Fitja (2036-1). Gróid innan í gerðinu, er þó farið að blása upp.

Lýsing:

Gerði, grjóthlaðið. Í mikilli hættu vegna landeyðingar, austur og suður hlið eru nánast horfin og veggir illgreinanlegir, má þó sjá móta fyrir þeim. NV horn er heillegast. Inngangur hefur mögulega verið í SV horni. Veggjahæð er frá 0 – 0.4m og veggjabreidd er að jafnaði um 0.5m þar sem hún er greinanleg.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-112

Fyrri skráningarnúmer: 261-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 21.7.2021

ISN93: E 350216.5 , N 380612.6

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Sel?

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 7.5m

Breidd: 5.5m

Veggjahæð: 0.3 – 0.6m

Breidd veggja: 1.3m

Umhverfi/staðhættir:

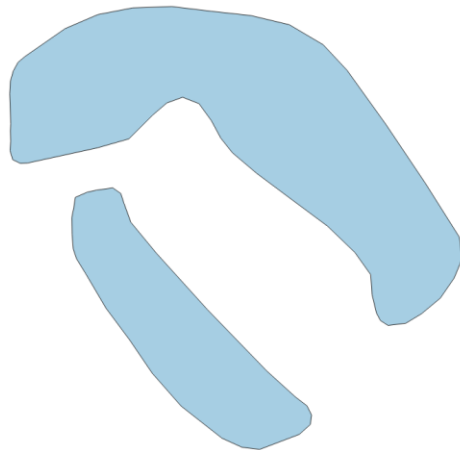
Á grasbletti ofan við smá uppblásið svæði, um 90m NA við skúra við bílastæðið að Seltúni og um 120m NV við Krýsuvíkurveg.

Lýsing:

Tóft, mögulega sel. Úr torfi og grjóti og það virðast vera 2 inngangar á henni, í SA og V. Veggjahæð er frá 0.3 – 0.6m og veggjabreidd er að jafnaði um 1.3m NV endi fellur vel inn í landið.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-113

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:021

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349440.5 , N 377425.3

Sérheiti: Ræningjaleiði

Tegund: Heimild

Hlutverk: Dys

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hættu

Hættuorsök: Framkvæmda

Ástand: Sést ekki

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Ræningjaleiði á að hafa verið á Ræningjahól, sem er hóllinn um 120m SV við Krýsuvíkurkirkju.

Lýsing:

Í örnefnaskrá segir: „Í túninu er Ræningjahóll, og þar eru þrjár þúfur, sem heita Ræningjaleiði“ Ekki sést til fornleifa og þúfurnar horfnar, annaðhvort undir veginn eða þær hafa verið sléttaðar. Staðsetning mælingar var fengin úr skýrslu Fornleifastofnunar Íslands frá 2004.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Örnefnaskrá – Krýsuvík Ari Gíslason skráði

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-114

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:008

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349391.8 , N 377420.2

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Framkvæmda

Ástand: Sést ekki

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Í sléttuðu túni um 150m vestan við Krýsuvíkukirkju og um 10m norðan við malarveg.

Lýsing:

Á túnakorti frá 1918 er merkt inn útihús um 150m vestan við bæjarhús Krýsuvíkur. Staðsetning mælingarinnar er fengin úr skýrslu Fornleifastofnunar Íslands frá 2004.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort 1918 – Krýsuvík, Suðurkot & Norðurkot

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-115

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349573.2 , N 377355.3

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Sést ekki

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Í sléttuðu túni um 140m sunnan við Krýsuvíkurkirkju og um 50m N við útihús (2687-11).

Lýsing:

Á túnakorti frá 1918 er merkt inn útihús um 50m norðan við útihús (2687-11). Staðsetning mælingarinnar er fengin úr skýrslu Fornleifastofnunar Íslands frá 2004.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort 1918 – Krýsuvík, Suðurkot & Norðurkot

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-116

Fyrri skráningarnúmer: GK-002:002

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349375.2 , N 377318.7

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætt

Hættuorsök:

Ástand: Sést ekki

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Um 40m austan við malarveg, innan túngarðs Suðarkots (2687-15 & 16).

Lýsing:

Á túnakorti frá 1918 er merkt inn útihús um 60m vestan við bæjarstæði Suðarkots (2687-38). Staðsetningin er fengin úr skýrslu Fornleifastofnunar Íslands frá 2004.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort 1918 – Krýsuvík, Suðarkot & Norðarkot

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-117

Fyrri skráningarnúmer: GK-002:001

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349409.0 , N 377362.6

Sérheiti: Suðurkot

Tegund: Heimild

Hlutverk: Híbýli

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Framkvæmda

Ástand: Sést ekki

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Innan túngarðs suðurkots (2687-15 & 16) á sléttuðu túni. Staðsetning er óviss og ætti að fara með fyllstu varúð í hvers kyns framkvæmdir.

Lýsing:

Leifar hjáleigunnar Suðurkots. Ekki sést til fornleifa í dag en þær sáust óljóst árið 2004. Hnit voru tekin á líklegustu staðsetningu miðað við túnakort frá 1918 en hafa ber í huga að það gæti verið skekkja.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort 1918 – Krýsuvík, Suðurkot & Norðurkot

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-118

Fyrri skráningarnúmer: GK-001:005

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 349500.1 , N 377515.6

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Sést ekki – vegna sléttunar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Á norðurhluta bæjarhóls Krýsuvíkur (2687-51).

Lýsing:

Útihúsið er merkt inn á túnakort af Krýsuvík frá 1918. Engar leifar af því sjást í dag.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík: Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort 1918 – Krýsuvík, Suðurkot & Norðurkot

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-119

Fyrri skráningarnúmer: GK-004:004

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Stóri-Nýibær

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 13.7.2021

ISN93: E 350231.1 , N 378373.0

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Sést ekki – vegna sléttunar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Um 120m austan við bæjarhól Stóra-Nýjabæjar (2687-86).

Lýsing:

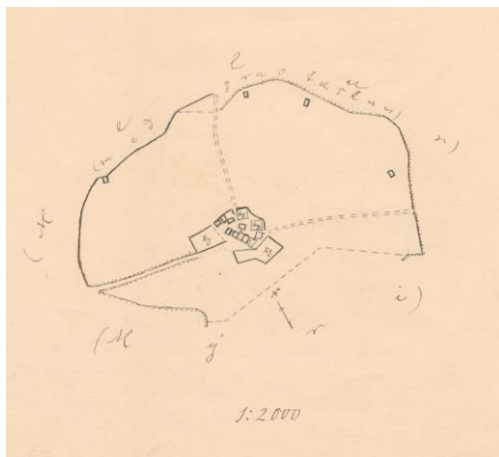
Útihúsið er merkt inn á túnakort af (Stóra) Nýjabæ frá 1918. Engar leifar sjást af því í dag vegna sléttunar.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort 1918 – Nýibær

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-120

Fyrri skráningarnúmer: GK-004:003

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Stóri-Nýibær

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 350179.0 , N 378505.6

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Sést ekki – vegna sléttunar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Um 120m NA við bæjarhól Stóra-Nýjabæjar (2687-86).

Lýsing:

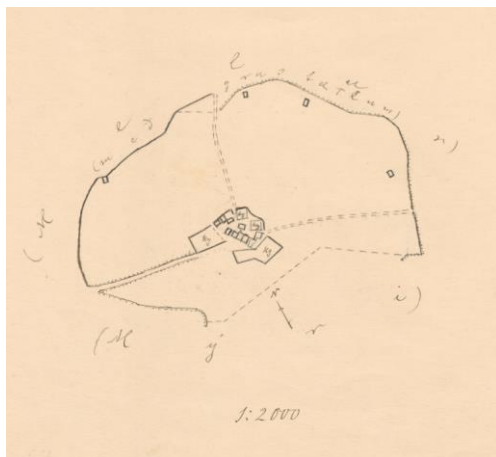
Útihúsið er merkt inn á túnakort af (Stóra) Nýjabæ frá 1918. Engar leifar af því sjást í dag vegna sléttunar.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort 1918 – Nýibær

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-121

Fyrri skráningarnúmer: GK-004:002

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Stóri-Nýibær

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 350109.4 , N 378492.5

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Sést ekki – vegna sléttunar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Um 85m NNA við bæjarhól Stóra-Nýjabæjar (2687-86).

Lýsing:

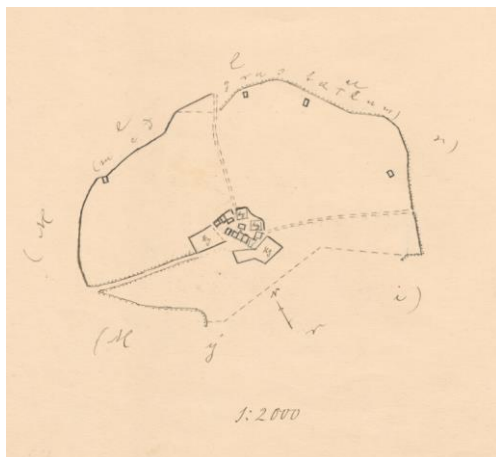
Útihúsið er merkt inn á túnakort af (Stóra) Nýjabæ frá 1918. Engar leifar af því sjást í dag vegna sléttunar.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort 1918 – Nýibær

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-122

Fyrri skráningarnúmer: GK-004:005

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Stóri-Nýibær

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 11.7.2021

ISN93: E 350029.2 , N 378484.5

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Sést ekki – vegna sléttunar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Um 85m NNV við bæjarhól Stóra-Nýjabæjar (2687-86).

Lýsing:

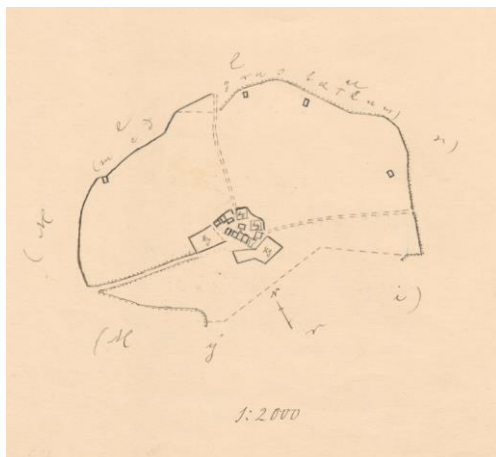
Útihúsið er merkt inn á túnakort af (Stóra) Nýjabæ frá 1918. Engar leifar af því sjást í dag vegna sléttunar.

Heimildir: Þóra Pétursdóttir. (2004). *Fornleifaskráning í Grindavík, 3. áfangi*. Reykjavík:

Fornleifastofnun Íslands.

Túnakort 1918 – Nýibær

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-123

Fyrri skráningarnúmer: 264-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 350913.5 , N 381100.5

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Sést ekki – vegna landeyðingar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Úr skýrslu BFE: „*CA. 25 – 30m SA af malarvegi. Í blásnum mel.*“ Nú er búið að rækta þennan mel upp sem tún.

Lýsing:

Úr skýrslu BFE: „***Garður.** Ca. 20m langur, 0,7 – 1,5m breiður og 0,1 – 0,3m hár, úr grjóti. Garðurinn er afar ógreinilegur og ekki alveg samfelldur.*“ Garðurinn er nú horfinn með öllu og búið að rækta upp melinn sem tún, þannig ef eitthvað var eftir af honum þá er það horfið undir svörð.

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Bjarni F. Einarsson

Númer: 2687-124

Fyrri skráningarnúmer: 213-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 14.7.2021

ISN93: E 349699.1 , N 374669.1

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Tóft / óþekkt hlutverk

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Sést ekki

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Úr skýrslu BFE: „*Ca. 30m SSV frá lækjarsprænu (Austarilæk) og ca. 1 km NA af vita. Á lágum hól í blásnu landi. Hagi/melur/mýri (Trygghólamýri). Tóftin fannst ekki þrátt fyrir talsverða leit, hnit fengin úr skýrslu BFE, en hann skráði hana í hættu vegna landeyðingar.*

Lýsing:

Úr skýrslu BFE: „*Rúst? Ca. 5 x 8 m (VNV – ANA). Veggir úr grjóti og torfi, allt að 0,5 m háir. Ekki er hægt að sjá breidd veggja né nákvæma lögun rústarinnar. U.þ.b. fyrir miðju rústarinnar sér í grjót, sem líklega er hluti af hleðslu. Efst á rústinni er fuglastapi (hundaskítpúfa). Rústin er ógreinileg og vel gróin.*

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Bjarni F. Einarsson

Númer: 2687-125

Fyrri skráningarnúmer: 216-5

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 15.7.2021

ISN93: E 347891.4 , N 374410.0

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks.

Ástand: Sést ekki, sokkinn ofan í gróður

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

Úr skýrslu BFE: „*Í dalverpi á milli lágra fjalla, þ.á.m. Selöldu. Austan við og í grasi gróna hvílt. 35m SSV af rúst 4 (2687-80). Í blásnum móa.*“ Túngarðurinn fannst ekki þrátt fyrir talsverða leit, hann gæti verið alveg sokkinn ofan í gróðurinn, en hann var einnig eyddur í báða enda.

Lýsing:

Úr skýrslu BFE: „*Túngarður. 40 m langur (NNV – SSA), ca. 1,5 m breiður og allt að 0,6 m hár. Úr torfi. Garðurinn er eyddur í báða enda, en hlýtur að hafa náð niður fyrir rúst 1 (2687-83) að sunnanverðu. Hugsanlega gengur garðurinn á móts við rúst 4 (2687-80).*“

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Bjarni F. Einarsson

Númer: 2687-126

Fyrri skráningarnúmer: 265-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 350786.4 , N 380158.3

Sérheiti:

Tegund: Heimild

Hlutverk: Garðlag

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Sést ekki – vegna landeyðingar

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Umhverfi/staðhættir:

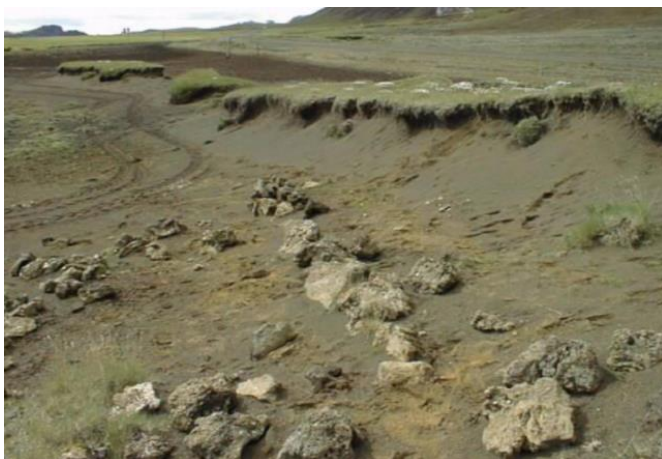
Úr skýrslu BFE: „*Ca. 15m SA af malarvegi, undir rofabarði suðaustanverðu. Sunnan í hól í blásnum mel.*“ Garðlagið fannst ekki þrátt fyrir talsverða leit.

Lýsing:

Úr skýrslu BFE: „**Garður.** 6 m langur (ANA – VSV) úr grjóti, 0,3 – 0,6 m breiður og 0,1 – 0,3 m hár. Að mestu leyti úr grjóti. Garðurinn gæti verið leifar húss, sem staðið hefur í sunnanverðum hólnum. Kannski liggur rofabarðið ofan á restinni af húsinu?“

Heimildir: Bjarni F. Einarsson. (1998). *Krýsuvík – fornleifar og umhverfi*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Bjarni F. Einarsson

Númer: 2687-127

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 351234.1 , N 379812.0

Sérheiti: Dalaleið

Tegund: Gata

Hlutverk: Leið

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætt

Hættuorsök:

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 4.2km

Umhverfi/staðhættir:

Leiðin liggur í A og NA frá Grænavatni og svo meðfram austurhlið Kleifarvatns. Leiðin var einungis mæld að landamörkum Hafnarfjarðar og Grindavíkur.

Lýsing:

Dalaleið, gömul þjóðleið, um 1m breið. Leiðin er stikuð. Sjá nánar á sérkorti 1.

Heimildir: Ólafur Þorvaldsson. (1943). Fornar slóðir milli Krýsuvíkur og Hafnarfjarðar.

Árbók hins íslenska fornleifafélags, 81-95.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-128

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 347627 , N 377735

Sérheiti: Drumbsdalavegur

Tegund: Gata

Hlutverk: Leið

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.5km

Umhverfi/staðhættir:

Leiðin gengur í NV frá Krýsuvíkurgötu (2687-33). Sjá nánar á sérkorti 1.

Lýsing:

Örnefnaskrá: „*Hér liggur yfir hálsinn vegurinn frá Vigdísarvöllum, er síðar getur, til Krýsuvíkur. Þessi vegur heitir Drumbsdalavegur.*“ Leiðin er stikuð að hluta.

Heimildir: Örnefnaskrá – Krýsuvík, Ari Gíslason.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2687-129

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 20.7.2021

ISN93: E 349091 , N 378221

Sérheiti: Hettustígur

Tegund: Gata

Hlutverk: Leið

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 3.4km

Umhverfi/staðhættir:

Leiðin liggur í NV frá Norðurkoti (1780-3536) og í gegnum hliðið á Vitlausa Garði (2687-60). Þaðan beygir hann í norður og fer framhjá tóftum Gestsstaða (1780-3532), þar beygir hún til NV og gengur upp á fjöllin þar og liðast svo í norður. Leiðin var einungis mæld að landamörkum Hafnarfjarðar og Grindavíkur. Sjá nánar á sérkorti 1.

Lýsing:

Örnefnaskrá: „*Vestan undir hettu er Hettuskarð og Hettuskarðsvegur eða Hettuskarðsstígur.*“
Leiðin er stikuð að hluta.

Heimildir: Örnefnaskrá – Krýsuvík, Gísli Sigurðsson.

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2036-1

Fyrri skráningarnúmer: 217-1 , GK-001:018

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Fitjar

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 7.12.2018

ISN93: E 346780.2 , N 374773.4

Sérheiti: Fitjar

Tegund: Tóft

Hlutverk: Híbýli

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Vegagerð

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 15.9m

Breidd: 12.7m

Veggjahæð: 0.5 – 1.1m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

Á grasi gróinni grund í túni vestan við Selöldu rétt vestan við malarveg sem liggur frá Grindavíkurvegi að Krýsuvíkurbergi og austan við Fitjalæk/Vestarilæk.

Lýsing:

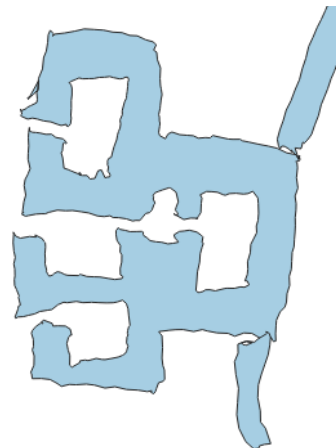
Tóft bæjarins Fitjar. 5 hólfi á tóftinni og garðlög sem liggja bæði í norður og suður frá henni. Veggjahæð er frá 0.5 – 1.1m og veggjabreidd er að jafnaði 1.5m. Inngangur í öll hólfin er í vestur. Úr torfi og grjóti.

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurberg*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-2

Fyrri skráningarnúmer: 217-1 , GK-001:018

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Fitjar

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 7.12.2018

ISN93: E 346772.9 , N 374778.9

Sérheiti:

Tegund: Niðurgröftur/hleðsla

Hlutverk: Óþekkt / safngryfja

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 3m

Breidd: 1.5m

Vegghæð: 0.3 – 0.5m

Breidd veggja: Ógreinanleg

Umhverfi/staðhættir:

Um 2m vestan við bæjartóftir fitja (2036-1).

Lýsing:

Líklega er þetta safngryfja sem nefnd er í Örnefnaskrá. Dældin er um 1.5 x 3m og í henni sést í hleðslur.

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurberg*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Ari Gíslason

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-3

Fyrri skráningarnúmer: 217-2 , GK-001:018

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Fitjar

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 7.12.2018

ISN93: E 346776.0 , N 374840.2

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök: Vegagerð

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 9m

Breidd: 4m

Vegghæð: 0.3 – 1.5m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

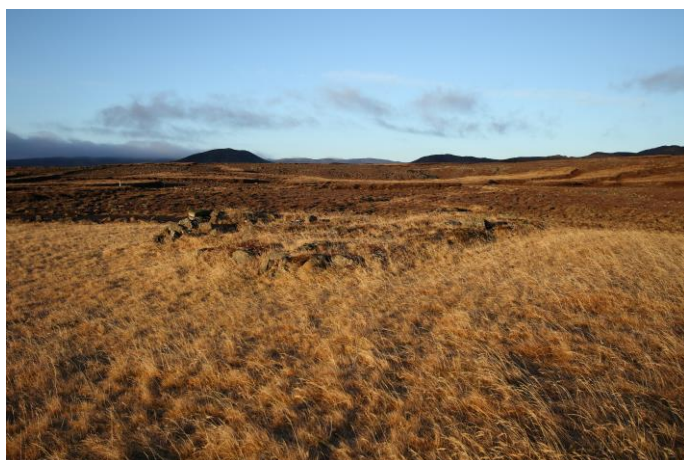
Um 55m norðan við bæjartóftir Fitja (2036-1).

Lýsing:

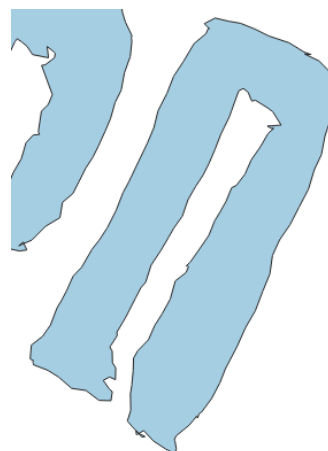
Austari útihúsatóft. Um 50m norðan við bæjartóftirnar, nyrst í túninu, eru tvær samliggjandi tóftir útihúsa. Eystri tóftin er um 9 x 4m að stærð og er dyraopið til suðurs. Hleðsluhæð veggjanna er um 0.3 – 0.5m. Tóftin er töluvert sigin og eru veggirnir um 1-2m breiðir.

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurborg*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-4

Fyrri skráningarnúmer: 217-3 , GK-001:018

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Fitjar

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 7.12.2018

ISN93: E 346771.7 , N 374843.7

Sérheiti:

Tegund: Tóft

Hlutverk: Útihús

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Vegagerð

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 6.5m

Breidd: 4.5m

Vegghæð: 0.3 – 1m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

Um 1m vestan við útihús (2036-3).

Lýsing:

Vestari útihúsatóft. Um 50 m norðan við bæjartóftirnar, nyrst í túninu, eru tvær samliggjandi tóftir útihúsa. Vestari tóftin er veglegri, hún er um 6,5 x 4,5 m að stærð og hlaðin úr torfi og grjóti. Tóftin hefur dyraop til suðurs. Veggirnir eru 0,3-1 m háir og 1-2 m breiðir.

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurborg*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-5

Fyrri skráningarnúmer: 217-4 , GK-001:060

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík /Fitjar

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 7.12.2021

ISN93: E 346728.1 , N 374849.9

Tegund: Hleðsla

Hlutverk: Brú

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Rof

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 11m

Breidd: 2.5m

Vegghæð: 0.5 – 1m

Breidd veggja: 2.5m

Umhverfi/staðhættir:

Á grasi gróinni grundu við Fitjalæk/Vestarilæk, vestur af Selöldu. Við malarveg sem liggur frá Grindavíkurvegi að Krýsuvíkurbergi. Brúin liggur mjög nálægt veginum sem liggur frá Grindavíkurvegi niður að Krýsuvíkurbergi.

Lýsing:

Brúin er hlaðin úr grjóti 11 m á lengd, 1,5-2,5 m á breidd og 0,5-1 m á hæð. Stór hluti brúarinnar er hruninn að mestu, austari hluti brúarinnar, þ.e. þar sem lækurinn liggur nú. Hinn hluti brúarinnar sem er um 6 m á lengd er nokkuð heillegur og er þar ræsi um þrjá metra frá vestari endanum. Lækurinn hefur væntanlega runnið þar áður og sennilega hefur brúin haft tvö ræsi, það eystra er horfið.

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurberg*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-6

Fyrri skráningarnúmer: 217-5 , GK-001:018

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Fitjar

Skrásetjari: Atli Rúnarsson

Dagsetning: 7.12.2018

ISN93: E 346789.4 , N 374801.2

Sérheiti:

Tegund: Garðlag

Hlutverk: Túngarður

Fjöldi: 1

Hættumat: Mikil hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 40m

Breidd: 1.5m

Vegghæð: 0.2 – 0.4m

Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

Á grasi gróinni grund í túni. Vestan við Selöldu rétt vestan við malarveg sem liggur frá Grindavíkurvegi að Krýsuvíkurbergi og austan við Fitjalæk/Vestarilæk.

Lýsing:

Við bæinn Fitjar er túngarður sem er um 40 m langur, 0,5-1,5 m breiður og 0,2-0,4 m hár.

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurberg*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-7

Fyrri skráningarnúmer: 218-1 , GK-001:061

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Fitjar

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 10.1.2019

ISN93: E 346951.9 , N 374774.3

Sérheiti: Strákafjárhús

Tegund: Tóft

Hlutverk: Fjárhús

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 15m

Breidd: 9m

Vegghæð: 1 – 2m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Á mel á vestanverðum Strákum, um 180m austur af Fitjum uppi á Selöldunni.

Lýsing:

Tóftin er einföld en stæðileg um 9 x 15 m að stærð. Vegghæðin er um 1-2 m og veggþykktin um 1 m. Tóftin er byggð upp að móbergskletti sem er um 10 m hár og myndar hann norðurvegg tóftarinnar en kletturinn sveigist yfir tóftina og nær yfir um 1/3 hennar. Þakið hefur væntanlega verið reist upp á móti klettinum. Dyrnar snúa á móti vestri og eru 0,7 m breiðar, 1 m djúpar og 1-1,4 m háar. Yfir dyrunum er hella og hleðslur ofan á henni.

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurberg*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-8
Fyrri skráningarnúmer: GK-001:015
Sýsla: Gullbringusýsla
Sveitarfélag: Hafnarfjörður
Landareign: Krýsuvík / Fitjar
Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir
Dagsetning: 10.1.2019
ISN93: E 347505.3 , N 373938.0
Sérheiti: Ræningjastígur
Tegund: Heimild
Hlutverk: Gata
Fjöldi: 1
Hættumat: Engin hætta
Hættuorsök:
Ástand: Sést ekki
Aldur: 1550 – 1900
Friðlýst: Nei
Lengd: 15.9m
Breidd: 12.7m
Vegghæð: 0.5 – 1.1m
Breidd veggja: 1.5m

Umhverfi/staðhættir:

Móbergstígur er lá í berginu framan í Skriðunni.

Lýsing:

Stígurinn sést ekki í dag. Í Örnefnaskrá AG segir: „*Framan í Skriðunni er Ræningjastígur. Hans er getið í þjóðsögum. Stígu þessi er gangur einn, sem myndast hefur í móbergið og liggur skáhallt niður í flæðarmálið af brúninni. Var hann fær til skamms tíma, en nú mun hrunið svo úr honum, að hann sé tæplega fær.*“ Örnefnaskrá GS: „*Upp Ræningjastíg áttu Tyrkir að hafa komist 1627 er þeir rændu hér við land.*“

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurberg*. Hafnarfjörður: Byggðasafn Hafnarfjarðar.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Ari Gíslason.

Örnefnaskrá – Krýsuvík, Gísli Sigurðsson

Ljósmyndir/teikningar:

Númer: 2036-9

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík / Neðri Fitjar?

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 15.3.2021

ISN93: E 346771.1 , N 374422.3

Sérheiti: Neðri Fitjar?

Tegund: Tóft

Hlutverk: Híbýli

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 13m

Breidd: 9m

Vegghæð: 0.3 – 0.5m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Á grasi grónum árbakka rétt austan við Fitjalæk/Vestarilæk.

Lýsing:

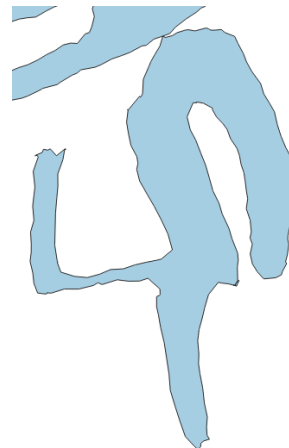
Mjög líklega er þetta tóft bæjarins Neðri-Fitja en ekki eru mikið um heimildir um bæinn. Tóftin er 9 x 13 m að stærð. Vegghæð er frá 0,3-0,5 m og veggþykktin um 1 m. Dýraop er á suðurhlið tóftarinnar. Þykkur hlaðinn garður liggur út frá tóftinni til suðurs 0,7-1,7 m breiður og um 5,5 m langur. Til vesturs út frá suðvesturhorni aðaltóftarinnar liggur hlaðinn garður sem er 4,5 m að lengd og 0,3-0,6 m að breidd þar beygir garðurinn í 90° til norðurs og verður mun þykkari eða um 0,7-0,9 m og er hann um 5 m að lengd. Tóftin er mjög gróin.

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurborg*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-10

Fyrri skráningarnúmer:

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 15.3.2021

ISN93: E 346769.1 , N 374428.2

Sérheiti:

Tegund: Niðurgroftur / Hleðsla

Hlutverk:

Fjöldi: 1

Hættumat: Hætta

Hættuorsök: Uppblásturs / áfoks

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 8.5m

Breidd: 3.5m

Vegghæð: 0.3 – 1.3m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Fast norðan við (2036-9).

Lýsing:

Dældin er þétt við norðurhlið tóftar Neðri-Fitja. Greinanleg hleðsla er í dældinni og er hugsanlegt er að þetta sé safngryfja í líkingu við þá sem er á Efri-Fitjum og Örnefnaskrá segir frá. Dældin er um 3,5 x 8,5 m. Vegghæðin er frá 0,3 – 1,3 m og veggbreiddin er um 1 m, vegghæðin er hæst á austurhliðinni. Op er á vesturenda hleðslunnar. Tóftin er mjög gróin.

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurborg*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-11

Fyrri skráningarnúmer: 219-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 10.1.2019

ISN93: E 346812.0 , N 374115.1

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.2m

Breidd: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Á lágri hæð í holti, um 110m ASA frá Fitjalæk/Vestarilæk og um 350m frá bjargbrún.

Lýsing:

Varðan er um 1 m x 1,2 m. Botn vörðunnar er nánast ferhyrndur og mosagróinn. Talsvert er hrúnið úr vörðunni.

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurberg*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-12

Fyrri skráningarnúmer: 227-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 15.3.2019

ISN93: E 347652.0 , N 373815.6

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætta

Hættuorsök:

Ástand: Illgreinanleg

Aldur: 1550 – 1900

Friðlýst: Nei

Lengd: 3.5m

Breidd: 2.5m

Vegghæð: 0.2 – 0.3m

Breidd veggja: 2.5m

Umhverfi/staðhættir:

Steinhrúgan er á klöpp á lágum fjallshrygg um 8m frá bjargbrún.

Lýsing:

Í fornleifaskráningu Bjarna F. Einarssonar frá árinu 1998 segir: „Steinahrúga. 2,5 x 3,5 m (NNV – SSA). Úr grjóti, 0,2-0,3 m há. Grjótið er misstórt og vottar fyrir steinaröð með austur hliðinni. Hrúgan er næstum örugglega manngerð, þó ekki sé víst til hvers....Líkist vörðu- eða sjómerkjabotni. Einnig líkist þetta dys eða kumli.“

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurborg*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Númer: 2036-13

Fyrri skráningarnúmer: 228-1

Sýsla: Gullbringusýsla

Sveitarfélag: Hafnarfjörður

Landareign: Krýsuvík

Skrásetjari: Heiðrún Eva Konráðsdóttir

Dagsetning: 7.12.2018

ISN93: E 347997.9 , N 373517.3

Sérheiti:

Tegund: Varða

Hlutverk: Óþekkt

Fjöldi: 1

Hættumat: Engin hætt

Hættuorsök:

Ástand: Vel greinanleg

Aldur: 1900+

Friðlýst: Nei

Lengd: 1.5m

Breidd: 1m

Vegghæð: 0.6m

Breidd veggja: 1m

Umhverfi/staðhættir:

Varðan stendur á blásnum mel um 3m frá bjargbrún.

Lýsing:

Í fornleifaskráningu Bjarna F. Einarssonar frá árinu 1998 segir: „1 x 1,5 m, úr grjóti (frekar smáu), 0,6 m há. Varðan er illa hlaðin, eða öllu heldur hróflað upp. Stærsta grjótið er neðst. Varðan sýnist nýleg.“

Heimildir: Heiðrún Eva Konráðsdóttir. (2019). *Fornleifaskráning vegna deiliskipulags við Krýsuvíkurborg*. Hafnarfjörður: Bygðasafn Hafnarfjarðar.

Ljósmyndir/teikningar:

Ljósmynd: Heiðrún Eva Konráðsdóttir